

การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายพรเทพ ฐู่แผน

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา

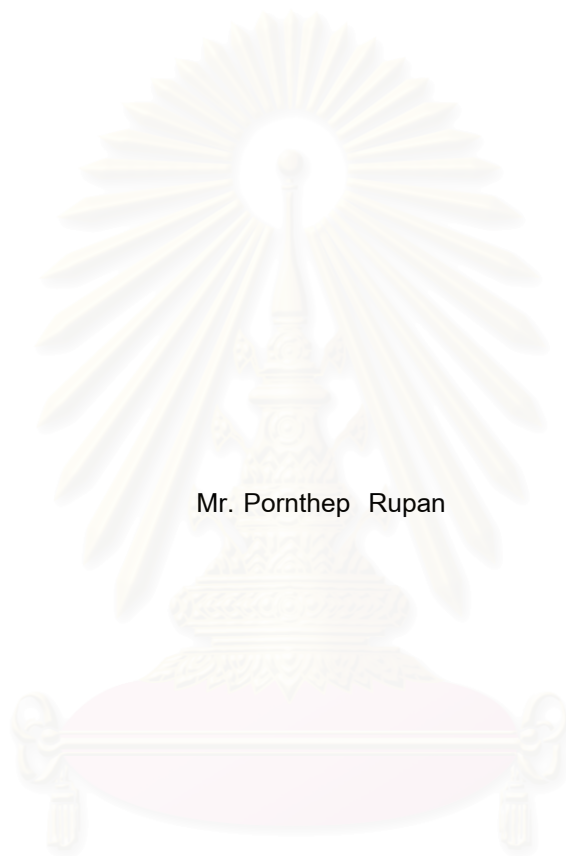
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4107-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF THE PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM OF
THE BASIC EDUCATION INSTITUTES COMMITTEE

Mr. Pornthep Rupan

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Educational Administration

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4107-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โดย	นายพรเทพ ฐู่แผน
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ดร. อธิปไตย คลี่สุนทร)

พรเทพ ฐู่แผน: การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน (A DEVELOPMENT OF THE PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM OF THE
 BASIC EDUCATION INSTITUTES COMMITTEE) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. อมรชัย ตันติเมธ,
 อ.ที่ปรึกษาร่วม: รศ.ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี 312 หน้า. ISBN 974-17-4107-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนการวิจัย 6 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)
 การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) การออกแบบระบบ (System Design) การตรวจสอบระบบ
 (System Verification) การปรับปรุงระบบ (System Improvement) และ การนำระบบไปใช้ (System
 Implementation) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs)
 และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)
2. องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า(Inputs) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้
 และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน
3. องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การวางแผนการประเมินผลการ
 ปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการ
 ปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. องค์ประกอบด้านผลผลิต (Outputs) คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ
5. องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย ข้อมูลป้อนกลับสำหรับ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
6. จากการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ไปใช้จริง พบว่า องค์ประกอบของระบบทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผลการประเมิน
 ที่ได้มีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความ
 เหมาะสม และด้านความถูกต้องอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4284930827: MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS: BASIC EDUCATION INSTITUTE COMMITTEE/ SCHOOL BOARD/ PERFORMANCE

APPRAISAL SYSTEM/ SCHOOL- BASED MANAGEMENT/

PORNTHAP RUPAN: A DEVELOPMENT OF THE PERFORMANCE APPRAISAL SYSTEM OF THE BASIC EDUCATION INSTITUTES COMMITTEE.

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. AMORNCHAI TANTIMEDTH, Ph.D.,

THESIS CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. SIRICHAJ KANJANAWASEE, Ph.D. 312 pp.

ISBN 974-17-4107-3

The objective of this study was to develop the performance appraisal system of the Basic Education Institute Committee. Research procedures consisted of 6 steps: system analysis, system synthesis, system design, system verification, system improvement and system implementation.

The research results could be concluded as follow:

1. The model of the performance appraisal system of the Basic Education Institute Committee consisted of 4 basic dimensions: inputs, process, outputs and feedback.
2. The inputs dimension consisted of appraisal objective, performance indicators and criteria, appraisal instruments, appraisers and appraisees.
3. The process dimension consisted of performance appraisal planning, constructing and developing the appraisal instruments, collecting the performance data, analysis and evaluation the performance by comparison with the appraisal criteria.
4. The outputs dimension consisted of recording the results of performance appraisal of the Basic Education Institute Committee as a whole.
5. The feedback dimension consisted of feedback for the Basic Education Institute Committee and feedback for the Education Service Area Office.
6. The results from system implementation indicated that the components of the system had propriety at high level and the performance appraisal results, received from the system, met the evaluative standards composed of utility standard, feasibility standard, propriety standard and accuracy standard at high level.

Department.....Educational Administration... Student's signature.....

Field of study... Educational Administration... Advisor's signature.....

Academic year.....2003..... Co - advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ให้ข้อคิด และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งตลอดระยะเวลาดำเนินการวิจัย ผู้วิจัย ในฐานะศิษย์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงแด่รองศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ และ ดร. อธิปัติย์ คลี่สุนทร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม ซึ่งช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบงานวิจัย ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัย และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิจัยทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าแสดงความคิดเห็น และ เสนอแนะรายละเอียดต่าง ๆ ที่ประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และการนำระบบไปใช้ ซึ่งได้ให้ความร่วมมือ และให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้มีส่วนช่วยเหลือในด้านการประสานงานเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยซึ่งช่วยให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลุล่วงรวดเร็วยิ่งขึ้น พร้อมทั้งขอขอบคุณสมลักษณ์ ฐิ์แผน และเด็กชายจิรพัฒน์ ฐิ์แผน ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณความดีหรือประโยชน์อันได้อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบไว้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่คุณพ่อสุนทร ฐิ์แผน และคุณแม่สมนึก ฐิ์แผน ที่ได้ให้ชีวิตแก่ลูก และให้การสนับสนุนจนกระทั่งลูกประสบความสำเร็จในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	13
ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	13
หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	14
รูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	15
ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	18
ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	18
ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	19
องค์ประกอบและวิธีการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน....	20
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)	
	แนวคิดเกี่ยวกับระบบ การพัฒนาระบบ และการประเมินผลระบบ	37
	ความหมายของระบบ.....	37
	องค์ประกอบของระบบ.....	38
	การพัฒนาระบบ.....	39
	การประเมินผลระบบ.....	44
	แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งาน	47
	ความหมายของการวิเคราะห์งาน.....	47
	เนื้อหาสาระของการวิเคราะห์งาน.....	47
	กระบวนการวิเคราะห์งาน.....	49
	วิธีการวิเคราะห์งาน.....	50
	แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน	51
	ความหมายของการประเมิน	52
	ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ และมาตรฐาน	52
	ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	54
	ความหมายของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	55
	องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	56
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	63
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมิน.....	68
3	วิธีดำเนินการวิจัย	71
	ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)	71
	ขั้นที่ 2 การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)	74
	ขั้นที่ 3 การออกแบบระบบ (System Design)	75
	ขั้นที่ 4 การตรวจสอบระบบ (System Verification)	75
	ขั้นที่ 5 การปรับปรุงระบบ (System Improvement)	78
	ขั้นที่ 6 การนำระบบไปใช้ (System Implementation)	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	82
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระบบ.....	82
	ผลการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป.....	82
	ผลการวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	89
	ผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	93
	ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ระบบ.....	110
	ผลการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป.....	110
	ผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	115
	ตอนที่ 3 ผลการออกแบบระบบ.....	116
	ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบระบบ.....	118
	ผลการตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	118
	ผลการตรวจสอบระบบโดยการประชุมสัมมนา.....	124
	ตอนที่ 5 ผลการปรับปรุงระบบ.....	126
	ตอนที่ 6 ผลการนำระบบไปใช้.....	129
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	138
	สรุปผลการวิจัย.....	138
	อภิปรายผล.....	144
	ข้อเสนอแนะ.....	154
	รายการอ้างอิง	156
	ภาคผนวก	165
	ภาคผนวก ก.....	166
	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	167
	เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	213
	คู่มือการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	245

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข.	249
หนังสือขอความร่วมมือทดลองเครื่องมือวิจัย.....	250
หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัย.....	251
หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ.....	252
หนังสือขอเชิญประชุมสัมมนางานวิจัย.....	254
หนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้ระบบ.....	255
ภาคผนวก ค.	256
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบ.....	257
รายชื่อสถานศึกษาและจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์งาน.....	258
รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และจำนวนผู้ประเมินที่เป็น ตัวอย่างในการทดลองใช้ระบบ.....	260
ภาคผนวก ง.	261
แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	262
แบบตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	277
แบบประเมินผลการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	292
ภาคผนวก จ.	299
ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ใช้ระบบประเมิน	300
ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้ระบบประเมินตนเอง.....	306
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	312

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบ	42
2	ผลการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานกรอบแนวคิดระบบ.....	83
3	ผลการสังเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	89
4	ข้อมูลพื้นฐานของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล.....	93
5	ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์งาน.....	94
6	ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน และลักษณะงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	96
7	ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบปีการศึกษา.....	98
8	ผลการวิเคราะห์งานประจำอื่น ๆ งานที่ต้องปฏิบัติเป็นการชั่วคราว และงานที่ ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	103
9	ผลการวิเคราะห์ลักษณะการควบคุม บังคับบัญชา และลักษณะวิธีการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	104
10	ผลการวิเคราะห์สิ่งที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นคู่มือในการ ปฏิบัติงาน.....	105
11	ผลการวิเคราะห์วัสดุ อุปกรณ์ หรือ เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	106
12	ผลการวิเคราะห์การติดต่อ ประสานงาน การบันทึกและรายงาน และ การตรวจสอบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	106
13	ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติพื้นฐานของผู้ที่จะเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	108
14	ผลการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป.....	111
15	ผลการตรวจสอบระบบในภาพรวม.....	119
16	ผลการตรวจสอบรายละเอียดของระบบด้านปัจจัยนำเข้า.....	119
17	ผลการตรวจสอบรายละเอียดของระบบด้านกระบวนการ.....	122
18	ผลการตรวจสอบรายละเอียดของระบบด้านผลผลิตและข้อมูลป้อนกลับ.....	123
19	ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบ.....	130
20	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ประเมินที่มีต่อผลการประเมินที่ได้รับตาม เกณฑ์มาตรฐานงานประเมิน.....	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างนำระบบไปใช้จริง.....	135
22	ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นตัวอย่างโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ใช้ระบบประเมิน.....	136
23	ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นตัวอย่างโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินตนเอง.....	137
24	รายการหรือประเด็นการประเมิน และตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	178
25	รายละเอียดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน.....	181
26	ระยะเวลา กิจกรรม และผู้รับผิดชอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	206
27	รายละเอียดผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวอย่างโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ประเมิน...	300
28	รายละเอียดผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวอย่างโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินตนเอง.....	305

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดพื้นฐานของระบบ.....	6
2	ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย.....	11
3	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้จากการสังเคราะห์ระบบ การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป.....	114
4	แสดงผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	115
5	(ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	118
6	ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	127
7	โครงสร้างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	173
8	ขั้นตอนการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	248

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงเวลา 2 ทศวรรษที่ผ่านมากระแสโลกาภิวัตน์ (globalization) ได้ทำให้ทุกภูมิภาคของโลกมีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล มีการร่วมมือและแข่งขันกันในด้านอุตสาหกรรม การค้า และด้านอื่น ๆ อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องตลอดเวลา มีการรวมกลุ่มกันทำการค้า และความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองรวมทั้งระบบราชการด้วย ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและค่านิยมอันเป็นพื้นฐานที่ฝังงมในสังคมไทยที่มีมาแต่เดิม รวมทั้งเกิดปัญหา สังคมด้านต่าง ๆ ตามมาด้วย เช่น ครอบครัวขาดความอบอุ่น ชุมชนไม่เข้มแข็ง ปัญหายาเสพติดที่ ขยายไปทั่วทั้งในและนอกโรงเรียน ทั้งนี้ระบบการศึกษาอบรมและกระบวนการเรียนการสอนก็ได้รับ ผลกระทบไปด้วย จึงส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการในสภาพปัจจุบันมีปริมาณและขอบข่ายงานในความ รับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นจากเดิมเป็นอย่างมากและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ในขณะที่ระบบและ โครงสร้างในการบริหารและการตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญยังมีได้เปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกัน (คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 20-21)

การจัดการศึกษาภายใต้โครงสร้างการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารและจัดการศึกษาหลายประการด้วยกัน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้วิเคราะห์ปัญหาการบริหารการศึกษาของประเทศไทยในปี 2529 พบว่า การจัดระบบบริหารการศึกษาของไทยเป็นการจัดแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ดำเนินการภายใต้โครงสร้างของระบบราชการระบบการปกครองเป็นหลัก การจัดการเกี่ยวกับนโยบาย แผนปฏิบัติงาน การควบคุม และการติดตามผลงานนั้น ข้าราชการเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งสิ้น ประชาชนเกือบไม่มีส่วนร่วมใด ๆ ในการบริหารการศึกษาเลย มีผลทำให้การบริหารงานล่าช้าเพราะ ต้องรอการตัดสินใจจากส่วนกลาง การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่และความ ต้องการของท้องถิ่น และขาดการระดมสรรพกำลังจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนช่วยจัดการศึกษาเพื่อ แบ่งเบาภาระของรัฐและสร้างความรู้สึกในการมีส่วนร่วมดำเนินงานเพื่อท้องถิ่นและเพื่อชาติ(สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529: 6) ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปที่ได้จากการประเมินผลการพัฒนา การศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ต่อเนื่องถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ระยะเวลาที่ผ่านไป โดยในด้านการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การจัดการที่รวมศูนย์อำนาจอยู่ส่วนกลาง และไม่เปิด

โอกาสให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคมมีส่วนร่วมตัดสินใจทำให้การตัดสินใจล่าช้าและไม่ตอบสนองต่อความต้องการการศึกษาที่หลากหลาย มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานและขาดการประสานงานในด้านการดำเนินงาน ส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรม การระดมสรรพกำลังเพื่อการจัดการศึกษาเท่าที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้เฉพาะงบประมาณจากภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว ขาดการระดมสรรพกำลังจากทุกส่วนของสังคมและการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมที่เป็นระบบและต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 53-55) และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งพบปัญหาสำคัญ 6 ประการ คือ การรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง การขาดเอกภาพในการบริหาร การขาดประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การขาดการพัฒนานโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น (คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 3)

กล่าวได้ว่าการบริหารและจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมายังประสบกับปัญหาที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ รัฐบาลผูกขาดการจัดการศึกษาเสียเองเป็นส่วนใหญ่โดยรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจทางการบริหารและจัดการศึกษาไว้ในส่วนกลาง มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบราชการที่ไม่เอื้อต่อการบริหารและการตัดสินใจให้เป็นไปได้โดยฉับไว ไม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนในส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ขาดเอกภาพในการบริหาร ขาดการระดมสรรพกำลังเพื่อการจัดการศึกษาจากทุกส่วนของสังคม ขาดการเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น และขาดการติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยและประเมินคุณภาพประสิทธิภาพการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาปีการศึกษา 2540 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่พบว่า ในด้านกระบวนการจัดการศึกษา เรื่องการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง (วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ และคณะ, 2543: 75) ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารและจัดการศึกษา กล่าวคือ ทำให้การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และด้านอื่น ๆ เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง การจัดการศึกษาเกิดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐเป็นผลให้เกิดความสิ้นเปลืองงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 53-55) นอกจากนี้ยังทำให้ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษามีไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงส่งผลให้คุณภาพการศึกษาที่ได้ไม่เป็นไปตามที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

เนื่องจากปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารและจัดการศึกษาส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาอันได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนั้นรัฐบาลจึงจัดให้มีกฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” ซึ่งได้กำหนดแนวทางการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 9 ประกอบด้วย มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 6)

ดังนั้น การปฏิรูประบบการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ยึดหลักการดังที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ดังปรากฏในมาตรา 39 ความว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 6) ซึ่งสอดคล้องหลักการ และแนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังชุมชนและโรงเรียนโดยให้คณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และในบางโรงเรียนอาจมีตัวแทนนักเรียนร่วมเป็นกรรมการด้วย มีอำนาจควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีส่วนเกี่ยวข้อง(stakeholders) ในระดับโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนมากขึ้น และทำให้ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นที่ยอมรับมากขึ้น (Assessment of School-Based Management, 1996 อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2543: 17) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้วยหลักการดังกล่าวนี้จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารและจัดการศึกษามากกว่าเดิม (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543 : 17)

อย่างไรก็ตามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ คณะกรรมการโรงเรียน หรือ คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็น

กลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญในฐานะผู้กำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ไปสู่คุณภาพที่พึงประสงค์ ดังที่ Morhman และ Wohlstetter (1994) ได้กล่าวว่า การที่จะทำให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารการเงิน งบประมาณ และหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ” โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 20)

จากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นแนวคิดใหม่ที่เพิ่งจะเกิดขึ้นในระบบการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบผลสำเร็จสมดังหลักการ และเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงสมควรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 19) จะได้แสวงหาแนวทางหรือวิธีการใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยถือว่าเป็นหน้าที่หลักในทางการบริหารจัดการ (Managerial Function) ที่สำคัญประการหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dubrin and Ireland (1993: 5) ที่เสนอว่า การบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภavn นั้น ต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ 4 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การส่งเสริมสนับสนุนหรือการนำ (Leading) และการกำกับ ติดตามหรือการควบคุม (Controlling) ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า การส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นหน้าที่หลักทางการบริหารจัดการในด้านการนำ และการควบคุมของทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละแห่งนั่นเอง

อย่างไรก็ตามการส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดนั้น จำเป็นต้องมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ค้นหาจุดเด่น และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจสภาพปัจจุบัน

ของการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองของคณะกรรมการสถานศึกษาใน Western Canada และคณะกรรมการสถานศึกษาในสหรัฐอเมริกาด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ของ Renihan (2000) ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 95) ต้องการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมิน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเอง รวมทั้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการประเมินเพื่อติดตามความก้าวหน้า ปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

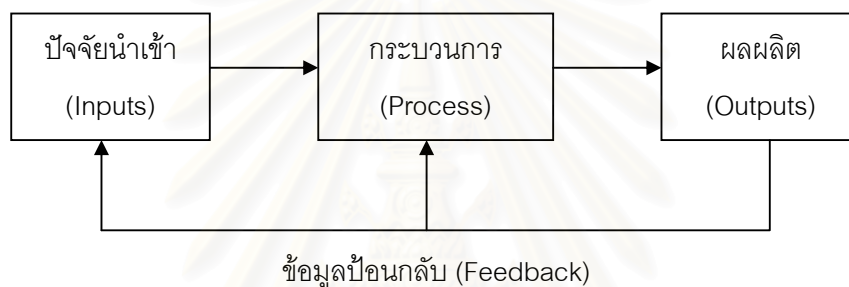
ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริงตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ดำเนินการโดยใช้กรอบแนวคิดของการวิจัยที่สำคัญ 3 ส่วน คือ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ และกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลระบบ
3. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นครั้งนี้ ใช้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เท่านั้น
4. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนี้พัฒนาขึ้นมาสำหรับผู้ใช้ระบบใน 2 ระดับ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินตนเอง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกได้ 3 ประการ คือ

1. **กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบ** ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปรับปรุงจากทฤษฎีระบบทั่วไป (General System Theory) ของ von Bertalanffy (1968) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดพื้นฐานของระบบ

2. **กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ** ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดขั้นตอนการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาแนวคิดขั้นตอนการพัฒนาระบบของ Silvern (1968); Smith (1982) และ Kendall and Kendall (1988) ซึ่งนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาระบบไว้สอดคล้องกัน 4 ประการ คือ การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การสร้างรูปแบบหรือการออกแบบระบบ และการวัดและการตรวจสอบหรือการทดสอบระบบ รวมทั้งศึกษาแนวคิดของ Smith (1978) และ Debenham (1989) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาระบบเพิ่มเติมไว้อีก 2 ประการ คือ การปรับปรุงและพัฒนาระบบ และการนำระบบไปใช้ ดังนั้นจึงสามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ได้ 6 ขั้นตอน คือ

- 2.1 การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)
- 2.2 การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)
- 2.3 การออกแบบระบบ (System Design)
- 2.4 การตรวจสอบระบบ (System Verification)
- 2.5 การปรับปรุงระบบ (System Improvement)
- 2.6 การนำระบบไปใช้ (System Implementation)

3. **กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลระบบ** ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดมาตรฐานการประเมินของ Stufflebeam (1981) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการประเมิน 4 ด้าน คือ

- 3.1 มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standards)
- 3.2 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)
- 3.3 มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards)
- 3.4 มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standards)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาระบบ หมายถึง การพัฒนาองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ของระบบให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมมากที่สุดประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 6 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การตรวจสอบระบบ การปรับปรุงระบบ และการนำระบบไปใช้

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หมายถึง กลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการทั้งปวงของสถานศึกษา

การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของผู้ปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากปัจจัยหรือทรัพยากรการดำเนินงาน พฤติกรรมการปฏิบัติงาน และผลการดำเนินงาน ที่บรรลุผลตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ ซึ่งครอบคลุมระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปัจจัย หรือ ทรัพยากรการดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และด้านข้อมูลป้อนกลับ

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ชุดขององค์ประกอบย่อยที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้การประเมินผลการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ชุดขององค์ประกอบย่อยที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อติดตามความก้าวหน้า วางแผนปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นนี้เป็นเครื่องมือสำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อวิเคราะห์ข้อดีและข้อจำกัดที่ได้จากการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การแสวงหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นนี้จะ เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบข้อจำกัด และให้แนวทางสำหรับการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นการวิเคราะห์ระบบ** (System Analysis) เป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และวิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป เป็นการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบย่อยระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปจากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อจำแนกแยกแยะองค์ประกอบย่อย ๆ เหล่านั้นตามกรอบแนวคิดของระบบซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

1.2 วิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาวិเคราะห์บทบาทหน้าที่ และสภาพการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การศึกษาวิจัยเอกสารเพื่อศึกษบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 การศึกษาวิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยเทคนิคการวิเคราะห์งาน(Job Analysis)โดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 35 โรงเรียน โดยมีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 280 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล

2. **ขั้นการสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)** เป็นขั้นตอนการหลอมรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นการนำองค์ประกอบย่อย ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาหลอมรวมเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล และกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลักของระบบ 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

2.2 การสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์งานในขั้นตอนที่ 1.2 มาใช้จัดระบบงาน พร้อมทั้งนำเสนอองค์ประกอบย่อยของระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และข้อมูลป้อนกลับ

3. **ขั้นการออกแบบระบบ (System Design)** เป็นขั้นตอนการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในสร้างรูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของระบบในแต่ละองค์ประกอบย่อยซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลักของระบบทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

4. **ขั้นการตรวจสอบระบบ (System Verification)** เป็นขั้นตอนการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ออกแบบไว้ ไปดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้ประเมินจริง ซึ่งประกอบด้วยตรวจสอบ 2 วิธี ดังนี้

4.1 การตรวจสอบระบบในภาพรวม และการตรวจสอบรายละเอียดของระบบ ในทุกองค์ประกอบย่อยของระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ วัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ หรือนำไปใช้ประเมินจริง

4.2 การตรวจสอบรายละเอียดของระบบในแต่ละองค์ประกอบย่อยโดยการ จัดประชุมสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบในฐานะผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อ ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้ประเมินจริง

5. **ขั้นการปรับปรุงระบบ (System Improvement)** เป็นขั้นตอนการนำระบบการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบระบบ แล้วมาทำการปรับปรุงเฉพาะองค์ประกอบย่อยของระบบที่ยังขาดความสมบูรณ์ถูกต้อง หรือขาดความ เป็นไปได้ มาทำการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องหรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด โดยใช้ผลที่ได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะที่ได้จากการตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัด ประชุมสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบ

6. **ขั้นการนำระบบไปใช้ (System Implementation)** เป็นขั้นตอนการนำระบบไป ใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสภาพจริง โดยผู้วิจัยกำหนดให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 6 เขต เป็นผู้ใช้ระบบสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด เขตละ 1 โรงเรียน รวม 6 โรงเรียน และ กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 โรงเรียน เป็นผู้ใช้ระบบสำหรับประเมินผล การปฏิบัติงานของตนเอง พร้อมทั้งให้ผู้ประเมินซึ่งรับผิดชอบในการใช้ระบบโดยตรงเป็นผู้ประเมิน ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตัดสินคุณค่าของ ระบบในด้านความเหมาะสมของระบบ ความพึงพอใจของผู้ประเมินที่มีต่อผลการประเมินที่ได้รับตาม เกณฑ์มาตรฐานงานประเมิน ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างนำระบบ ไปใช้ประเมินจริง

จากรายละเอียดของขั้นตอนการวิจัยทั้ง 6 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุป และนำเสนอในรูปแบบภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 5 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบความคิดของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเสนอหลักการ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบ การพัฒนาระบบ และการประเมินผลระบบ การวิเคราะห์งาน การประเมิน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการนำเสนอขั้นตอนดำเนินการวิจัยโดยละเอียดซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การตรวจสอบระบบ การปรับปรุงระบบ และการนำระบบไปใช้ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะแสดงให้เห็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

บทที่ 4 ผลการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า โดยจำแนกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบระบบ (System Design)

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบระบบ (System Verification)

ตอนที่ 5 ผลการปรับปรุงระบบ (System Improvement)

ตอนที่ 6 ผลการนำระบบไปใช้ (System Implementation)

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอเนื้อหาโดยสรุปของการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานความคิดในการดำเนินการวิจัยซึ่งสามารถจำแนกขอบเขตของการนำเสนอได้เป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับระบบ การพัฒนาระบบ และการประเมินผลระบบ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งาน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)

ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) เป็นแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาซึ่งมีการริเริ่มและใช้กันอย่างกว้างขวางในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อประมาณ ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา โดยมีนักวิชาการหลายท่าน และองค์กรต่าง ๆ ได้นิยามความหมาย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้

วารสาร Teacher Magazine on the WEB (1997) ได้เสนอว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการยกอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากระดับเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษา โดยมอบอำนาจการควบคุมไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารในท้องถิ่น

Edley (1992) ให้ความหมายว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ผู้มีอำนาจตัดสินใจในระดับสถานศึกษาไม่ใช่มีเพียงผู้บริหารแต่ยังมีตัวแทนคณะครู และผู้ปกครองร่วมอยู่ด้วย คณะบุคคลเหล่านี้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กำหนดการและตารางเวลาต่างๆ การควบคุมวินัยนักเรียน งานบุคลากร และงบประมาณ

Mohrman และ Wohlstetter (1994) ได้กล่าวว่า การที่จะทำให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องมีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารการเงิน บุคลากร และหลักสูตร

Cheng (1996) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบการบริหารที่ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง(ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง และชุมชน ฯลฯ) ซึ่งรวมตัวกันเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ได้มีโอกาสจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น

จากความหมาย และความคิดเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นหลักการบริหารและจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจจากส่วนกลางและเขตพื้นที่การศึกษาไปยังสถานศึกษาทั้งในด้านวิชาการ การเงินและงบประมาณ บุคลากร และด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการและมีประสิทธิผลในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดไว้

หลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงหรือกรมไปยังสถานศึกษาโดยตรงให้มากที่สุดโดยมีความเชื่อว่า โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก
2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Involvement) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน เนื่องจากการที่บุคคลมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะร่วมรับผิดชอบจัดการศึกษามากขึ้น
3. หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน เนื่องจากในอดีตการจัดการศึกษาจะดำเนินการกันหลากหลายบางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ แต่ต่อมาได้มีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเพื่อให้เกิดเอกภาพ และมาตรฐานการศึกษา อย่างไรก็ตามเมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วการจัดการศึกษาในส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด มีความล่าช้า และไม่สนองตอบความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง

4. หลักการบริหารจัดการตนเอง (Self-Managing) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงสำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมิได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธีการโดยที่ส่วนกลางทำหน้าที่แต่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง แต่ให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้หลากหลายด้วยวิธีการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ให้ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน โดยมีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามนโยบายของประเทศ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543: ค)

จากหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีหลักการที่สำคัญ คือ การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาได้บริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุดโดยเปิดโอกาสให้ชุมชน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาในรูปแบบคณะกรรมการสถานศึกษา

รูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีรูปแบบที่สำคัญ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบที่ควบคุมโดยผู้บริหารสถานศึกษา (Administrative Control) เป็นรูปแบบที่มีแนวคิดสำคัญในการกระจายอำนาจหน้าที่ในการบริหารด้านการเงิน บุคลากร และวิชาการให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารสถานศึกษานั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในระยะแรกผู้บริหารจึงขอคำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนหรือผู้แทนชุมชน ดังนั้นการก่อตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาในระยะต่อมาจึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนคณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน เจ้าหน้าที่เขตการศึกษา และในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาบางแห่งอาจมีตัวแทนนักเรียนร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่เขตการศึกษาเป็นประธานและคณะกรรมการโดยตำแหน่ง ส่วนคณะกรรมการอื่น ๆ มาจากการเลือกตั้งของกลุ่มบุคคลแต่ละประเภท อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าในการวางแผน คณะกรรมการจะร่วมเสนอความคิดเห็นแต่อำนาจการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังอยู่ที่ผู้บริหารสถานศึกษา

2. รูปแบบที่ควบคุมโดยคณะครู (Professional Control) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานรูปแบบนี้ตัวแทนคณะครูจะมีสัดส่วนมากในคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีแนวคิดว่าคุณครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ครูเป็นผู้ปฏิบัติจึงย่อมจะรับรู้ปัญหาทุกอย่างได้ดีกว่า และถ้ามีโอกาสตัดสินใจก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุด

3. รูปแบบที่ควบคุมโดยชุมชน (Community Control) รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ควบคุมโดยชุมชน มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง และเพื่อให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดให้มากที่สุด แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้ คือ หลักสูตรของสถานศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงมีสัดส่วนจำนวนตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

4. รูปแบบที่ควบคุมโดยคณะครูและชุมชน (Professional /Community Control) เป็นรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่มีความเชื่อว่าทั้งครู และผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาแก่เด็ก ครูจะได้รับรู้ค่านิยมและความต้องการของผู้ปกครอง ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองก็มีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาของครูด้วย สัดส่วนของผู้แทนครู และผู้แทนจากผู้ปกครองหรือชุมชนจึงมีเท่า ๆ กัน ในคณะกรรมการสถานศึกษา (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543: 40-44)

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์รูปแบบการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทยตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า สอดคล้องกับรูปแบบที่สามมากที่สุด คือ รูปแบบที่ควบคุมด้วยชุมชน เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยบุคคลในชุมชนเป็นส่วนใหญ่โดยมีครูร่วมเป็นคณะกรรมการเพียงหนึ่งในห้าเท่านั้น

ปัญหาและอุปสรรคในการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้

จากการศึกษาผลงานของนักวิชาการหลายท่านเกี่ยวกับเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ พบปัญหาสรุปได้ 4 ประการดังนี้ (Mutchler, 1990; Ceperley, 1991; Jenni, 1991; Valesky Forsythe and Hall, 1992)

1. เวลา กิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการบริหารด้วยรูปแบบของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทำให้บุคลากรต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากเวลาทำงานปกติแต่ละวัน โดยเฉพาะการประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้มีจำนวนบุคลากรที่ลาออกมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอน

2. **ความคาดหวัง** สถานศึกษาส่วนใหญ่จะกระตือรือร้นในการจัดทำโครงการและดำเนินการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ อย่างมากมายในช่วง 2 ปีแรก และไม่ค่อยปรากฏผลสำเร็จรวดเร็วดังที่คาดหวังจึงทำให้เกิดความท้อแท้ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กระบวนการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะเห็นผลต้องใช้เวลาานานมาก คือ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

3. **การสนับสนุนของคณะกรรมการสถานศึกษา** คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบค่อนข้างมาก แต่บุคลากรที่เป็นกรรมการยังขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมอยู่มากด้วยเช่นกัน ได้แก่

3.1 ขาดความรู้เรื่องการบริหารสถานศึกษา สมาชิกในคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ทั้งครู ลูกจ้าง ผู้ปกครองหรือนักเรียนต่างก็มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาน้อยมากทั้งด้านงบประมาณ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร นโยบาย และเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจและการบริหาร

3.2 ขาดทักษะกระบวนการกลุ่ม สมาชิกในคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนมากขาดทักษะเรื่องการตัดสินใจเป็นกลุ่ม การลดปัญหาความขัดแย้ง การแก้ปัญหา และอื่น ๆ

3.3 ขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ สมาชิกส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนหรือของคณะกรรมการว่าจะมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด ไม่แน่ใจว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่ตนเองสังกัดนั้นเป็นรูปแบบใด ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือเป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่ตัดสินใจ

4. **ความไม่สอดคล้องระหว่างความต้องการและการปฏิบัติจริง** สิ่งที่พบเห็นโดยทั่วไป คือ เรื่องที่ได้รับมอบอำนาจในการตัดสินใจไม่ใช่เรื่องที่ต้องการ เช่น ครูต้องการมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน แต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็ไม่ได้มอบอำนาจให้สถานศึกษาดำเนินการในเรื่องนี้อย่างแท้จริง ความขัดแย้งดังกล่าวมักเกิดขึ้นในกลุ่มครู ซึ่งโดยปกติจะให้ความสนใจเรื่องการจัดการเรียนการสอนมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นหากมีประเด็นปัญหาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง ครูก็มักจะผลักภาระในการตัดสินใจไปให้ผู้บริหารสถานศึกษาเช่นเคย

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการนำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสาเหตุของปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ติดตาม ปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำว่า “คณะกรรมการ (committee)” เป็นคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกับคำว่า กลุ่มงาน (task group) กลุ่มงานเฉพาะกิจ (task force) ทีมงาน (teams) คณะกรรมการอำนวยการ (board) มีนักวิชาการทางด้านการบริหารหลายท่านได้ให้ความหมายของคณะกรรมการไว้ใกล้เคียงกัน ดังจะยกมากล่าวพอสังเขปดังนี้

Mescon Albert และ khedouri (1985: 448) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการว่าเป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งภายในองค์การซึ่งได้รับมอบอำนาจหน้าที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ กลุ่มของหน้าที่ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ซึ่งบางครั้งคณะกรรมการจะมีความหมายเช่นเดียวกับ กลุ่มงานเฉพาะกิจ (task forces) คณะกรรมาธิการ (commissions) ทีมงาน (teams) หรือ คณะกรรมการอำนวยการ (boards) โดยทุกกรณีจะมีลักษณะเป็นกลุ่มตัดสินใจหรือดำเนินการในลักษณะที่แยกคณะกรรมการออกจากส่วนอื่น ๆ ของระบบขององค์การ

Hicks และ Gullett (1987: 360) กล่าวว่า คณะกรรมการหมายถึง กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งประกอบกันขึ้นโดยมีการวางแผนเพื่อการอภิปราย หรือ ทำการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะเรื่อง

Certo (1989: 408) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการว่า กลุ่มของบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกิจกรรมบางอย่าง

Gray และ Smeltzer (1990: 834) กล่าวถึงความหมายของคณะกรรมการว่า หมายถึง กลุ่มที่มีลักษณะถาวรและเป็นทางการมากกว่ากลุ่มประเภทอื่น ๆ ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาโดยมีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์การเป็นสำคัญ (organization roles)

Bedeian (1993: 515) ให้ความหมายว่า คณะกรรมการ คือ กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งประกอบขึ้นมาเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ ดำเนินการ หรือรายงานเกี่ยวกับเรื่องสำคัญบางประการ

จากความหมายของคณะกรรมการตามทีนักวิชาการได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงสรุปได้ว่า คณะกรรมการหมายถึง กลุ่มบุคคลหรือองค์คณะบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจในองค์การให้ทำหน้าที่พิจารณา ตรวจสอบ ดำเนินการ ให้ข้อเสนอแนะ ทำการตัดสินใจแก้ปัญหา หรือรายงานผู้บริหารระดับสูงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมีลักษณะเฉพาะเจาะจงและมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับองค์การหรือหน่วยงานโดยตรง

อย่างไรก็ตาม เมื่อมุ่งพิจารณาเฉพาะส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความหมายในทำนองเดียวกันกับคณะกรรมการโดยทั่วไป ดังที่กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ มีลักษณะเป็นองค์คณะบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการประจำ สถานศึกษาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จัดเป็นคณะกรรมการประเภทถาวร (standing committee) ประกอบด้วย บุคคลทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษาได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในด้านการกำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 21) ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ความหมายของ คณะกรรมการโดยทั่วไป ประกอบกับลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังที่กล่าวมา ข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งแต่งตั้ง จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งใน และภายนอกสถานศึกษาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ตัดสินใจแก้ปัญหา ให้ข้อเสนอแนะ และ รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพการศึกษาเป็นที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารและจัดการศึกษาเป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นอยู่มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง รวมทั้งขาดเอกภาพทั้งในระดับแนวตั้ง และแนวราบทำให้เกิดระบบและความยึดเหนี่ยวในองค์กรที่ยากจะเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กร เอกชนหรือกลุ่มอาชีพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมส่งเสริมในการ ดำเนินงาน ตลอดจนประชาชน ผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษา การกำหนดหลักสูตร แบบเรียน และการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้การ จัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น และตัวผู้เรียน (คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 32-33) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2529: 6) ที่พบว่า การจัดระบบบริหารการศึกษาของไทยเป็นแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ดำเนินการภายใต้โครงสร้างของระบบราชการระบบการปกครองเป็นหลัก การจัดการเกี่ยวกับนโยบาย แผนปฏิบัติงาน การควบคุม และการติดตามผลงานนั้น ข้าราชการเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งสิ้น ประชาชนเกือบไม่มีส่วนร่วมใด ๆ ในการบริหารการศึกษาเลย มีผลทำให้การบริหารงานล่าช้าเพราะ

ต้องการตัดลินใจจากส่วนกลาง การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และความ ต้องการของท้องถิ่น และขาดการระดมสรรพกำลังจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนช่วยจัดการศึกษาเพื่อ แบ่งเบาภาระของรัฐ และสร้างความรู้สึกร่วมกันมีส่วนร่วมดำเนินงานเพื่อท้องถิ่นและเพื่อชาติ

ด้วยปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาใน กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 32-33) จึงได้เสนอให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการ 1 ใน 3 ประการของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 “การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (2) ให้สังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” มาตรา 9 “การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ ยึดหลัก (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2542: 6) และ เป็นที่มาของมาตรา 40 “ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ หรือผู้นำ ศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ...” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 21)

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญในฐานะที่ เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการบริหารและจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งจะช่วยกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน กิจการทั้งปวงของสถานศึกษาทั้งด้าน วิชาการ บุคคล การเงินและงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

องค์ประกอบและวิธีการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคนแต่ไม่ เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย

1. “ผู้แทนผู้ปกครอง” ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียน นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน
2. “ผู้แทนครู” ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอน และผู้ช่วยผู้บริหาร สถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน
3. “ผู้แทนองค์กรชุมชน” ได้แก่ ผู้แทนของชุมชน สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือ กลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ จำนวนไม่เกินสองคน

4. “ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน

5. “ผู้แทนศิษย์เก่า” ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

6. “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน

ทั้งนี้ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งที่ไม่ใช่ข้าราชการครูในสถานศึกษานั้นเป็นประธาน และอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

สำหรับการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีขั้นตอนดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 1-2)

1. ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนตามข้อ 5 (1) (2) (3) (4) และ (5)
2. ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 7 (1) คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้
3. ให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกตามข้อ 7 (2) ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามที่เห็นสมควรจำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และให้ประชุมคัดเลือกให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6
4. ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำรายชื่อเสนอผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง อย่างไรก็ตามคณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบนี้ในวาระแรก เมื่อครบกำหนดสองปีให้จับสลากออกกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่เป็นการจับสลากให้พิเศษเพิ่มเป็นหนึ่งคน ยกเว้นกรรมการและเลขานุการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2543: 159) ได้นำเสนอองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งมาจากตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ 6 กลุ่ม ตามสัดส่วนดังต่อไปนี้

- กลุ่มที่ 1 ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน
- กลุ่มที่ 2 ผู้แทนครู จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน

- กลุ่มที่ 3 ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน
- กลุ่มที่ 4 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน
- กลุ่มที่ 5 ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน
- กลุ่มที่ 6 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน

สำหรับวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา อุทัย บุญประเสริฐ (2543: 161) ได้นำเสนอไว้ 5 วิธี ประกอบด้วย

วิธีที่ 1 คณะกรรมการสรรหาให้บุคคลแต่ละกลุ่มพิจารณาคัดเลือกบุคคลในกลุ่มของตนเองเพื่อเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามจำนวนที่กำหนด

วิธีที่ 2 คณะกรรมการสรรหาพิจารณาเลือกสรรบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ให้มีจำนวนนักเรียน 2 เท่าของจำนวนที่ต้องการในแต่ละกลุ่ม จากนั้นให้บุคคลที่ได้รับการสรรหาในแต่ละกลุ่มพิจารณาคัดเลือกกันเองเพื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละกลุ่ม

วิธีที่ 3 คณะกรรมการสรรหาเลือกสรรบุคคลในแต่ละกลุ่มตามจำนวนที่กำหนดเพื่อเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

วิธีที่ 4 สถานศึกษาให้ครู และบุคลากรในสถานศึกษาร่วมพิจารณาเสนอชื่อบุคคลเป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาเลือกสรรบุคคลเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามจำนวนที่กำหนด

วิธีที่ 5 วิธีการอื่น ๆ ที่เห็นสมควรนอกเหนือไปจากวิธีที่กล่าวมา เช่น การเลือกตั้งหรือการแต่งตั้ง

(ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ... (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 16) ได้กำหนดจำนวนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันไปตามขนาดของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 180 คน) ให้มีจำนวน 9 คน ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 180 คนขึ้นไป) ให้มีจำนวน 15 คน โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ประธานกรรมการ
2. กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
3. กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน
4. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
5. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน
6. กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน

7. กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือ ผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ ในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนหนึ่งรูปหรือหนึ่งคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวนสองรูป หรือสองคนแล้วแต่กรณี

8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวนหนึ่งคน และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวนหกคน

9. ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

ส่วนวิธีการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร่าง) กฎกระทรวงดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้ดังนี้

1. การสรรหาและการเลือกประธานให้กรรมการตามข้อ 3 (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) ร่วมกันเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การสรรหาและเลือกกรรมการ ให้องค์กรและหรือสมาคมแต่ละประเภทแยกกันดำเนินการ

3. ในกรณีไม่มีองค์กรหรือสมาคมตามวรรคหนึ่งในเขตพื้นที่การศึกษาใด หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคม ในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรหรือผู้แทนสมาคมในประเภทนั้น

4. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษารวบรวมรายชื่อเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

จากองค์ประกอบและวิธีการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยบุคคลจาก 2 ส่วนคือ ส่วนที่อยู่ภายในสถานศึกษาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสายผู้สอน ครูสายสนับสนุนการสอน และนักเรียน (ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) และส่วนที่อยู่ภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน (ประชาชนทั่วไป) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้สถานศึกษาบางแห่งอาจจะมีตัวแทนกลุ่มอาชีพ หรือองค์กรวิชาชีพที่อยู่ในท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย อย่างไรก็ตามองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปมักจะมีไม่เกิน 15 คน ส่วนวิธีการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาสามารถกระทำได้ 7 วิธี คือ 1) ให้บุคคลแต่ละกลุ่มพิจารณาคัดเลือกบุคคลในกลุ่มของตนเพื่อเสนอชื่อเป็นกรรมการสถานศึกษา 2) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ให้มีจำนวน 2 เท่าของจำนวนที่

ต้องการในแต่ละกลุ่ม จากนั้นให้บุคคลที่ได้รับการสรรหาในแต่ละกลุ่มคัดเลือกกันเอง 3) คณะกรรมการสรรหาเลือกสรรบุคคลในแต่ละกลุ่มตามจำนวนที่กำหนด เพื่อเสนอชื่อเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา 4) สถานศึกษาให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันพิจารณาเสนอชื่อบุคคลเป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาคัดเลือก 5) สถานศึกษาให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาร่วมพิจารณาเสนอชื่อบุคคลเป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาชุดเดิมพิจารณาคัดเลือก 6) จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปตามสัดส่วนของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ และ 7) วิธีการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมักจะปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ซึ่งได้ระบุไว้ในกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศฉบับต่าง ๆ ดังนี้

พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเรียกว่าสภากรรมการจัดการไว้ในมาตรา 23 ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ 4 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2526: 206-216)

1. เก็บเงินที่ประชาชนสมัครออกให้ทุกปี
2. ดูแลการเงินของโรงเรียน (ทั้งรายรับและรายจ่าย) ให้เรียบร้อยและปฏิบัติให้เป็นที่สมควรในการซื้อขาย เช่น ให้เช่าสมบัติของโรงเรียน
3. รักษาและดำรงโรงเรียนให้เป็นไปตามที่ควรจะเป็น กับจัดสถานที่เรียนและเครื่องใช้ให้ควรแก่การณ
4. ช่วยเหลือผู้ตรวจการของกระทรวงศึกษาธิการ สารวัตรศึกษา และกรรมการศึกษา

พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2478 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการจัดการไว้ใน มาตรา 22 โดยมีบทบาทหน้าที่ 5 ประการ ดังนี้ (ข้าหลวงวุฒิจันทร์ และถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์, 2516: 174-188)

1. เก็บเงินที่ประชาชนสมัครออกให้ประจำปี
2. จัดการการเงินและทรัพย์สินของโรงเรียนให้เรียบร้อย
3. ทำงบประมาณรายได้รายจ่ายของโรงเรียน
4. รักษาและดำรงโรงเรียนให้เป็นไปตามที่ควรกับจัดการสถานที่เรียนและเครื่องใช้ของโรงเรียนให้ควรแก่การณ
5. จัดการเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนซึ่งรัฐมนตรีกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการซึ่งว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา พ.ศ. 2525 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นต้องมีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 11 ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่ 4 ประการ คือ (สวัสดี สายประสิทธิ์ และคณะ, 2536: 950-951)

1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และกิจกรรม การเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
2. แสวงหาความช่วยเหลือ และความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงาน และส่วน ราชการ เพื่อพัฒนาโรงเรียน
3. เสนอแนะ และประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพื่อให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และการพัฒนาท้องถิ่น
4. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษามอบหมาย

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นต้องมีการประชุม อย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง ตามระเบียบและวิธีการที่โรงเรียนนั้น ๆ กำหนดเพื่อปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 11 แห่งระเบียบนี้ ซึ่งประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540: 101-102)

1. กำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาของโรงเรียน
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
3. ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารด้านการเงินและ งบประมาณของโรงเรียน การแสวงหาและให้การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนใน ทุกด้าน ทั้งในและนอกโรงเรียน
4. รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน ภาคเรียนละหนึ่งครั้ง
5. ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อการพัฒนาโรงเรียน และให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็น แหล่งวิทยากรของชุมชน และร่วมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
6. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 2 ประการ กว้าง ๆ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 21)

1. กำกับ ติดตาม กิจการทั้งปวงของสถานศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนกิจการทั้งปวงของสถานศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เพิ่มเติมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้นไปกว่าเดิม โดยกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้งตามระเบียบวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 13 ซึ่งประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ 12 ประการ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 4-5)

1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับของท้องถิ่น
4. กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
7. เสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ
9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน
11. แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร
12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารและจัดการเขตพื้นที่
นำร่องปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ไว้ 24 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 5)

1. กำหนดพันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
2. กำหนดนโยบาย การพัฒนา การดำเนินงานตามแผนพัฒนา และการประเมินผล
งานของสถานศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนกิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านการ
พัฒนาคุณภาพการเรียน การสอน การพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน การระดมทรัพยากร การใช้
ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสืบสานศิลปประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
5. ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา
6. ให้คำแนะนำ และตกลงต่อรองการแต่งตั้งข้าราชการครู หรือครูพิเศษโดยปรึกษา
ร่วมกับคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษา
7. ให้คำแนะนำในการแต่งตั้งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ โดยปรึกษาร่วมกับคณะ
กรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษา
8. กำหนดนโยบายการรับนักเรียนโดยปรึกษาร่วมกับคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษา
9. กำหนดตารางเวลาเรียน ภาคการศึกษา และตารางสอนตามแนวทางที่กระทรวง
ศึกษาธิการและคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาให้ไว้
10. อนุมัติทางเลือกเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับโรงเรียนภายใต้กรอบของหลักสูตรการ
ศึกษาระดับชาติ และท้องถิ่น
11. อนุมัตินโยบายกิจกรรมร่วมหลักสูตร
12. อนุมัติระเบียบปฏิบัติสำหรับข้าราชการครู พนักงาน และผู้เรียนตามแนวทางที่
กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่นำร่องวางไว้
13. กำหนดแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินผลการพัฒนา
คุณภาพสถานศึกษาในภาพรวม
14. กำหนดแผนการเตรียมสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก
15. ระดมเงินและทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ
16. กำกับ ดูแล ควบคุมการใช้เงิน และการบริหารจัดการกองทุนต่าง ๆ
17. กำกับ ดูแลการจัดซื้อหนังสือ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ

18. กำกับ ดูแลการใช้จ่ายด้านสาธารณสุขไปโรค
19. บำรุงรักษาอาคาร และสถานที่ตลอดจนทรัพย์สินอื่น ๆ ของโรงเรียน
20. รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองทราบ
21. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
22. ให้บริการแก่เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น
23. จัดให้มีกิจกรรมด้านสังคม สันทนาการ สุขภาพอนามัย โภชนาการร่วมกับชุมชน
24. พิทักษ์สิทธิเด็กพิการ ด้อยโอกาส หรือมีความสามารถพิเศษ

สำหรับในต่างประเทศ ซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับด้านการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ประเทศฝรั่งเศส ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศเกาหลี ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มลรัฐฟลอริดา คณะกรรมการสถานศึกษา เรียกว่า สภาที่ปรึกษาโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ตามระเบียบที่สภาการศึกษาเขตกำหนดไว้ โดยมีบทบาทหน้าที่ในด้านการช่วยเตรียม จัดทำ และประเมินแผนปรับปรุงโรงเรียน และต้องให้ความช่วยเหลือตามคำร้องขอของครูใหญ่ในการเตรียมแผนและงบประมาณประจำปี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ส่วนที่มลรัฐเคนตักกี คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเรียกว่า สภาโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ 8 ประการ ดังนี้ (กมล สุตประเสริฐ และ สุนทร สุพันธ์ชัย, 2540: 75-143)

1. กำหนดหลักสูตรรวมถึงการประเมินความต้องการจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานของมลรัฐ การใช้เทคโนโลยี และการประเมินโครงการตามนโยบายของสภาการศึกษาเขต
2. กำหนดเวลาปฏิบัติงานสอน และเวลาออกการสอน
3. การกำหนดนักเรียนเข้าชั้นเรียน และโครงการที่จะดำเนินการในโรงเรียน
4. การกำหนดเวลาปฏิบัติงานสำหรับวัน และสัปดาห์ที่เปิดเรียน
5. การกำหนดการใช้พื้นที่โรงเรียนในระหว่างวันเปิดเรียน
6. การวางแผนและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการสอน
7. การคัดเลือกและการดำเนินการในเรื่องวินัย วิธีการจัดการห้องเรียน รวมทั้งดูแลความรับผิดชอบของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู ครูแนะแนว และครูใหญ่
8. การคัดเลือกโครงการหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน

สำหรับประเทศในเครือสหราชอาณาจักร ได้แก่ อังกฤษ เวลส์ และ ไอร์แลนด์เหนือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน 7 ประการ ดังนี้ (สุรางค์ โภธิพิทักษ์วงศ์, 2542: 45)

1. ตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางทั่วไปของโรงเรียนและหลักสูตร
2. การปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตรแห่งชาติ
3. ตัดสินใจในเรื่องการงบประมาณของโรงเรียน
4. การกำหนดจำนวนบุคลากรและการคัดเลือกครูและครูใหญ่
5. การส่งเสริมและรักษาวินัยบุคลากรอื่น ๆ นอกจากครูใหญ่
6. การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
7. มอบหน้าที่บริหารโรงเรียนปกติทั่วไปแก่ครูใหญ่ แต่ติดตามผลปฏิบัติงาน

ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศฝรั่งเศสเรียกว่า สภการบริหาร มีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินการบริหารการศึกษา กำหนดแนวทางสำหรับแผนพัฒนาสถานศึกษา และวางหลักการอื่น ๆ สำหรับดำเนินการต่าง ๆ ตามอำนาจปกครองตนเองที่มีอยู่ ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ภัทรนันท์ พัตติยะ, 2542: 45-46)

1. การจัดชั้นเรียนและกลุ่มนักเรียน
2. กำหนดการจัดตารางเวลา และตารางสอนโดยให้สอดคล้องกับปฏิทินการศึกษาของชาติ
3. การเปิดรับ และปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในท้องถิ่น
4. การให้การศึกษานอกเวลาพิเศษที่ต้องการส่งเสริมหรือมีความจำเป็น
5. การจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ

ในส่วนของคณะกรรมการสถานศึกษาของประเทศออสเตรเลียซึ่งเรียกว่า สภาโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 27)

1. จัดทำกฎบัตรของโรงเรียน (school charter) สัญญาระหว่างโรงเรียนกับรัฐเรื่องการเรียนการสอน การติดตามผล และรายงานผลให้รัฐ
2. ตัดสินใจกิจกรรมในโรงเรียน ทั้งด้านงบประมาณ หลักสูตร และบุคลากร
3. ร่วมกับโรงเรียนคัดเลือก บรรจุครู และประเมินครู

ส่วนประเภทเกาหลีซึ่งมีคณะกรรมการสถานศึกษา เรียกว่า สภาโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ 4 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 34-35)

1. พิจารณางบประมาณของโรงเรียน
2. ปรับปรุงหลักสูตรและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน
4. ให้คำแนะนำการบริหารโรงเรียน

เช่นเดียวกับคณะกรรมการสถานศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ เรียกว่า คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ (ฉลวยลักษณ์ สิ้นประเสริฐ, 2542: 16-21)

1. **ด้านหลักสูตร** มีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้มีหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางของชาติว่าด้วยการศึกษา ดังนี้

1.1 พัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ของเด็กโดยยึดหลักการสาขาการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับเด็ก ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.2 ติดตามพัฒนาการของเด็กโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์

1.3 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของเด็ก

1.4 พัฒนา และปรับกลยุทธ์เพื่อสนองความต้องการเรียนรู้ของเด็ก และเพื่อขจัด

ปัญหาอุปสรรคทั้งปวง

1.5 ประเมินสัมฤทธิ์ผลของเด็ก รวมทั้งเก็บรักษาประวัติ และรายงานความก้าวหน้าของเด็ก

2. **การจ้างงาน และการบริหารบุคลากร** มีบทบาทหน้าที่ 3 ประการ คือ

2.1 คณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นผู้ว่าจ้างอาจารย์ใหญ่ และอาจารย์ใหญ่จะเป็นผู้ว่าจ้างครูและบุคลากรในโรงเรียนอีกชั้นหนึ่ง

2.2 พัฒนาและติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนตามนโยบายที่รัฐกำหนด

2.3 เป็นนายจ้างที่ดีตามกฎหมายการศึกษา และปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างงาน ทั้งต่อผู้สอนและผู้สนับสนุนการสอน

3. **ด้านการเงินและทรัพย์สิน** มีบทบาทหน้าที่ 3 ประการ คือ

3.1 จัดสรรงบประมาณการบริหารโรงเรียนตามลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้ในธรรมนูญโรงเรียน

3.2 ควบคุม ติดตามการใช้จ่ายเงินโรงเรียน และการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน

3.3 จัดการเรื่องทรัพย์สิน อาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่นักเรียน

4. ดำเนินงานด้านอื่น ๆ มีบทบาทหน้าที่ 4 ประการ คือ

- 4.1 ปฏิบัติตามนโยบายชาติว่าด้วยการศึกษา (National Education Guidelines)
- 4.2 รักษาระบบการประเมินตนเอง
- 4.3 ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเวลาการปฏิบัติงาน เวลาเรียน และปีการศึกษา
- 4.4 ให้ประกันด้านความมั่นคงปลอดภัยแก่นักเรียน และบุคลากรของโรงเรียน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการ และหน่วยงานต่าง ๆ อีกจำนวนหนึ่ง ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 115 -119) ได้นำเสนอขอบข่ายงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนไว้ 6 ประการ คือ

1. ด้านวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญได้แก่
  - 1.1.1 ร่วมกันกำหนดวิชา จัดทำหลักสูตร ทุกชั้นตอน
  - 1.1.2 ร่วมกันกำหนดภาษาที่ 2 ที่ควรจะให้ให้นักเรียนได้เรียน
  - 1.1.3 ร่วมกันกำหนดหลักสูตรและการสอนที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มหรือทำงานร่วมกันของนักเรียน
  - 1.1.4 ร่วมกันกำหนดหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น
  - 1.1.5 ร่วมวัดผลประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมา
- 1.2 การเรียนการสอน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญได้แก่
  - 1.2.1 ร่วมเป็นผู้สอน (วิทยากร) หรือผู้ช่วยสอน
  - 1.2.2 ร่วมผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
  - 1.2.3 ส่งเสริม สนับสนุนด้านการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
  - 1.2.4 เสนอแนะวิทยาการและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ
- 1.3 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้ผลคะแนนที่ต้องการในแต่ละกลุ่มวิชา
- 1.4 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย หน้าที่ดังนี้
  - 1.4.1 มีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากผลการทดสอบใด ๆ ที่มีในโรงเรียน
  - 1.4.2 การมีส่วนร่วมวางแผน ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน
  - 1.4.3 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอนและการใช้เทคนิคการสอน
- 1.5 การเสนอความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูล

2. **ด้านการจัดการบุคลากร** มีรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 ร่วมพิจารณาจำนวนของครูต่อจำนวนของนักเรียน
  - 2.2 ร่วมกำหนดแผนพัฒนาครู และบุคลากรอื่น ๆ
  - 2.3 มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานการจัดการเรียนการสอนของครู
  - 2.4 มีส่วนร่วมในการพิจารณาและกำหนดตัวครูเข้าสอนในชั้นเรียน
  - 2.5 เสนอแนะหรือร่วมจัดหาบุคลากรตามที่โรงเรียนต้องการ
3. **ด้านอาคารสถานที่** มีรายละเอียดดังนี้
  - 3.1 สนับสนุนให้ชุมชนได้ใช้สถานที่ของโรงเรียนเพื่อทำกิจกรรมของชุมชน โดยมีระยะเวลาการใช้ เช่น ใช้สนามกีฬา ใช้ห้องประชุม ใช้ห้องสมุด และใช้โรงฝึกงาน เป็นต้น
  - 3.2 ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการพัฒนาอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนและเป็นศูนย์บริการความรู้ของชุมชน
  - 3.3 ร่วมจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นน่าอยู่
  - 3.4 อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการโรงเรียนพิจารณาเห็นสมควร
4. **ด้านบริการสำหรับเด็กและชุมชน** มีรายละเอียดดังนี้
  - 4.1 สนับสนุนให้มีบริการด้านสุขภาพและอนามัยแก่เด็ก
  - 4.2 สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนโดยการจัดบรรยาย อภิปราย นิทรรศการ ฯลฯ
  - 4.3 สนับสนุนให้นักเรียนได้ฝึกตนเองหรือนักเรียนได้ดูงาน
  - 4.4 สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมสหกรณ์ของนักเรียน
  - 4.5 สนับสนุนให้มีการจำหน่ายผลผลิตของนักเรียนในชุมชน
  - 4.6 สนับสนุนให้โรงเรียนมีศูนย์บริการด้านวิชาการ และด้านบริการที่สามารถเชื่อมโยงหรือและเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ
  - 4.7 อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการโรงเรียนพิจารณาเห็นสมควร
5. **ด้านงบประมาณ** มีรายละเอียดดังนี้
  - 5.1 จัดหาทุนทรัพย์จากภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
  - 5.2 จัดสรรการใช้งบประมาณปกติ
  - 5.3 จัดการการใช้งบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก
  - 5.4 ตรวจสอบดูแลการใช้งบประมาณปกติ
  - 5.5 ตรวจสอบดูแลการใช้งบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก

6. ด้านโครงการต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

- 6.1 โครงการอาหารกลางวัน
- 6.2 งานประจำปีของโรงเรียน
- 6.3 กีฬาสีหรือกีฬาคณะของโรงเรียน
- 6.4 ประเพณีงานบุญตามเทศกาล
- 6.5 ห้องสมุด
- 6.6 งานประชาสัมพันธ์

นอกจากนี้ อุตัย บุญประเสริฐ (2543: 159) ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้สองส่วน คือ บทบาทหน้าที่ทั่วไป และบทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่โดยทั่วไป มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
2. ให้ข้อเสนอแนะในการแต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษา
3. ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาสถานศึกษา
4. ประสานงานระหว่างสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการต่าง ๆ และภาคเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และการพัฒนาท้องถิ่นนั้น
5. รายงานผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อชุมชน สาธารณชนและหน่วยงานที่กำกับดูแล
6. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่
7. ให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นสมควร

บทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ด้านวิชาการ ประกอบด้วย

1. กำหนดหลักสูตรรายวิชา และหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น
2. กำหนดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ การทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมเป็นผู้สอน หรือผู้ช่วยสอน เสนอแนะวิทยาการ และเทคนิคการสอนใหม่ ๆ
3. ผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และส่งเสริม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน และกำหนดเป้าหมายผู้เรียนที่บรรลุผลตามเกณฑ์มาตรฐาน
4. ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ด้านการบริหารบุคลากร ประกอบด้วย

1. พิจารณากำหนดจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียน กำหนดครูเข้าสอนในชั้นเรียนและจัดหาบุคลากรตามที่สถานศึกษาต้องการ
2. กำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา
3. ประเมินผลงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

ด้านธุรการและงบประมาณ ประกอบด้วย

1. สนับสนุนให้การดำเนินงานธุรการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. จัดหาทรัพยากรจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา
3. จัดสรรการใช้งบประมาณทั่วไปและงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก
4. ตรวจสอบและการใช้งบประมาณปกติและงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก

ด้านอาคารสถานที่ ประกอบด้วย

1. พัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และเป็นศูนย์บริการความรู้แก่ชุมชน
2. สนับสนุนให้ชุมชนใช้สถานที่ของสถานศึกษาเพื่อทำกิจกรรมของชุมชน

ด้านบริการสำหรับนักเรียนและชุมชน ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีบริการด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนและชุมชน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย กิจกรรมสหกรณ์ การจำหน่ายผลผลิต ของนักเรียน เป็นต้น
2. ส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานให้สถานศึกษาเป็นศูนย์บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ

ด้านแผนงานและโครงการ ประกอบด้วย

1. โครงการอาหารกลางวัน
2. งานประจำปีของสถานศึกษา
3. กีฬาสีประจำโรงเรียน
4. งานประเพณีตามเทศกาล
5. งานห้องสมุด
6. งานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

ด้านศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
2. ประสานงานกับหน่วยงานทางด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมให้เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษา
3. สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

Institute for Educational Leadership (1986 cited in McGee, 1988) ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคณะ กรรมการสถานศึกษาไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. ให้ความเป็นผู้นำสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ เพื่อสนองตอบความต้องการจำเป็นทางการศึกษา และความสนใจของเด็ก
2. ให้นโยบายที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่มีผลต่อเด็ก
3. แสวงหา และสนองตอบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ
4. ให้การสนับสนุนส่งเสริม ให้ความเคารพ มีความตรงไปตรงมากับคณะกรรมการด้วยกันและชุมชน รวมทั้งใช้กระบวนการตัดสินใจแบบประชาธิปไตย
5. ใช้การวางแผนกลยุทธ์เพื่อกำหนดเป้าประสงค์ทางการศึกษา ตลอดจนพิจารณามาตรการหรือแนวทางดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
6. ระดมทรัพยากร และจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอและเสมอภาค
7. กำหนดนโยบาย และติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดขึ้น
8. ปฏิบัติการด้านนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การเรียนการสอน และการบริหารจัดการของสถานศึกษา
9. กำหนดแนวปฏิบัติ และใช้แนวปฏิบัติดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกและประเมินผลผู้บริหารสถานศึกษา
10. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปฏิบัติงาน และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
11. กำหนดความคาดหวังที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสมาชิก และมีการกำหนดแนวดำเนินการสำหรับการประเมินตนเองและการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อระบุความต้องการจำเป็นของคณะกรรมการและกรรมการแต่ละคน

Renihan (2000) นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ 7 ประการ คือ

1. การดำเนินงานและประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
2. การบริหารจัดการทางการเงิน งบประมาณ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
3. การบริหารงานบุคลากร
4. การบริหารงานแผนงานโครงการ
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
6. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ
7. การติดต่อสื่อสารกับบุคคล และหน่วยงาน
8. การพัฒนานโยบาย

Brown School Council (2001) และ Memorial School Council (2001) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. พิจารณา ควบคุม ดูแลในเรื่องขนาดของชั้นเรียน และผลกระทบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมหรือการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปกครองนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ จดหมายข่าว การเยี่ยมบ้าน การประชุมครูและผู้ปกครอง และการจัดให้มีหลักสูตรภาคค่ำ เป็นต้น
3. การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมบรรยากาศโรงเรียน ความปลอดภัย และระเบียบวินัยของนักเรียน
4. การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารและครู
5. การสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. การตรวจสอบ ทบทวนงบประมาณของโรงเรียน

จากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อาจสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีบทบาทหน้าที่ใน 2 ลักษณะคือ บทบาทหน้าที่ทั่วไป ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโดยทั่วไป การกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล พิจารณาอนุมัติ รายงานผล และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา ส่วนบทบาทหน้าที่อีกประการหนึ่ง คือ บทบาทหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาซึ่งจะครอบคลุมภารกิจในการบริหารทั้งด้านวิชาการ บุคลากร ธุรการ การเงินและพัสดุ กิจกรรมนักเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน อาคารสถานที่ และการบริหารทั่วไป ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจึงครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณ และการบริหารทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับระบบ การพัฒนาระบบ และการประเมินผลระบบ

ความหมายของระบบ

“ระบบ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “System” มาจากภาษากรีกว่า “Systema” มีความหมายว่ากลุ่มก้อนอันประกอบด้วยส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วน (Shrode and Voich, 1974: 115) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่าระบบในลักษณะที่สอดคล้องกันดังจะยกมากล่าวแต่พอสังเขปดังนี้

von Bertalanffy (1968: 37) กล่าวว่า ระบบเป็นองค์ประกอบของส่วนต่าง ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Smith (1978: 1130) ให้ความหมายของระบบว่า หมายถึง ชุดของส่วนประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์ต่อกันและทำหน้าที่ร่วมกันภายใต้ข้อจำกัดของตนเอง โดยมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

Koontz (1978) ให้ความหมายของระบบว่า หมายถึง ชุดหรือการรวมตัวของสรรพสิ่ง (entities) หรือส่วนประกอบย่อย ๆ (components) ในลักษณะที่เชื่อมโยงต่อกัน (interconnected) หรือ พึ่งพาอาศัยกัน (interdependent) โดยจัดให้อยู่ในรูปที่มีความสลับซับซ้อนหน่วยหนึ่งเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

FitzGerald และ FitzGerald (1987: 10) ได้กล่าวว่า ระบบ หมายถึง กลุ่มของส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน เมื่อนำมารวมกันก็จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

Bedeian (1993: 712) ให้ความหมายว่า ระบบ หมายถึง ชุดของส่วนประกอบย่อยที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน (interdependent parts) ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

จากความหมายของระบบดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า ระบบ คือ การจัดชุด หรือ การจัดรวมองค์ประกอบย่อย ๆ ตั้งแต่สองส่วนขึ้นไปในลักษณะที่เชื่อมโยงต่อกันหรือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันโดยมุ่งไปที่การบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

องค์ประกอบของระบบ

von Bertalanffy (1968: 42-43) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบ โดยประยุกต์ทฤษฎีระบบทั่วไป (General System Theory) เข้ากับทฤษฎีการสื่อสารและการควบคุม (Theory of Communication and Control) ซึ่งแสดงองค์ประกอบของระบบไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) หรือตัวรับเข้า (Receptors) หมายถึง สิ่งที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานของระบบ ซึ่งในทางการสื่อสารเราอาจจะเปรียบได้กับอวัยวะหรืออินทรีย์ที่ใช้ในการรับรู้ (sense organ)
2. กระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนหรือวิธีดำเนินการเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ สำหรับในทางการสื่อสารอาจจะเปรียบได้กับกระบวนการทางสมองที่ทำหน้าที่ควบคุมการรับรู้ข่าวสาร (Control Apparatus)
3. ผลผลิต (Outputs) หรือ ตัวแสดงผล (Effectors) หมายถึง ผลที่ได้รับจากกระบวนการดำเนินงานของระบบ ซึ่งในทางการสื่อสารอาจจะเปรียบได้กับข่าวสาร (message) ที่ได้รับจากกระบวนการควบคุมการรับรู้ข่าวสาร
4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง การนำผลที่ได้รับจากระบบเป็นข้อมูลย้อนกลับไปสู่ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการในลักษณะการป้องกันและควบคุมตนเอง (self regulating) เพื่อรักษาสภาวะสมดุลของระบบ

Smith (1982: 33) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบสรุปได้ 5 ประการ คือ

1. แหล่งทรัพยากร (Sources) หมายถึง แหล่งทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับปัจจัยแต่ละปัจจัยที่นำเข้าสู่ระบบ
2. ปัจจัย (Inputs) หมายถึง แหล่งของวัตถุดิบหรือปัจจัยแต่ละปัจจัยที่นำเข้าสู่ระบบ ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการปฏิบัติงาน และผลผลิตที่ได้รับตามลำดับต่อไป
3. กระบวนการและการแปรสภาพ (Process and Transformation) หมายถึง กรรมวิธีในการแปรสภาพวัตถุดิบหรือปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ กระบวนการที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยนำเข้าที่เหมาะสม
4. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ออกมาจากระบวนการของระบบและเข้าไปสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกระบบซึ่งอาจจะออกมาในรูปแบบข่าวสาร พลังงาน หรือข้อมูลสารสนเทศทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม
5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง สารสนเทศที่ได้มาจากการดำเนินงานของระบบซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตต่อไปในอนาคต

Schoderbek et al (1990: 14-16) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบ (element of a system) มี 3 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) หมายถึง วัสดุ พลังงาน มนุษย์ หรือ ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำเนินงาน (operation) ของระบบ
2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลง (transformation) ปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ
3. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง ผลที่ได้รับ (results) จากกระบวนการดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของระบบ

จากแนวคิดองค์ประกอบของระบบดังที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบของระบบที่สำคัญได้ 4 ประการ คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

การพัฒนาระบบ

การได้มาซึ่งตัวระบบที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้นักวิชาการบางส่วนจึงได้นำกระบวนการพัฒนาระบบไว้ ดังจะยกมานำเสนอไว้แต่พอสังเขปดังนี้

Silvern (1968 cited in Romiszowski, 1970: 72) ได้เสนอว่า การพัฒนาระบบมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ (System Analysis) คือ การวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบ
2. การสังเคราะห์ (System Synthesis) คือ การรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน และกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่
3. การสร้างรูปแบบ (System Modeling) คือ การสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ
4. การทดลองรูปแบบ (System Testing) โดยการนำไปใช้ในชีวิตจริง

Smith (1978: 1132) ได้นำเสนอหลักการพัฒนาระบบไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมา รวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่ การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าว จะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ และการวัดประสิทธิผลขององค์การ

2. การออกแบบระบบ (Design) การออกแบบระบบเป็นการให้รายละเอียดเฉพาะอย่างเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของระบบที่กำหนดไว้

3. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริง โดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ หรือ มีความเที่ยงสูงจะให้ความสำคัญกับวิธีการเพื่อการบรรลุพันธกิจของระบบเป็นสำคัญ ดังนั้น ส่วนประกอบย่อย ๆ ทุกส่วนจะต้องได้รับการประเมินเพื่อให้แน่ใจว่ามันจะสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่คาดหวังไว้ได้อย่างดีหรือไม่ทั้งนี้การประเมินดังกล่าวต้องทดสอบในสถานการณ์ที่เป็นพลวัต

4. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากที่ระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่น่าพอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้ว ก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (live circumstance) การนำไปใช้เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนในการผสมผสานแบบจำลองที่ได้รับการพัฒนา และระบบย่อยตามที่เรานำเสนอไว้ล่วงหน้า เพื่อบรรลุผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้

5. การบริหารระบบ (Operation) เป็นขั้นตอนของการบริหารจัดการระบบ ได้แก่ การแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบ การตัดสินใจระบบ และปฏิบัติหน้าที่ในด้านการกำกับ ติดตาม และควบคุมให้ระบบปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

6. การประเมินผลระบบ (Evaluation) การประเมินผลระบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานโดยรวมซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในขั้นตอนการออกแบบระบบ ปกติแล้วการวัดประสิทธิผลสำหรับองค์การจะใช้พหุเกณฑ์ (Multi-criteria) ซึ่งประกอบด้วย เกณฑ์ในเชิงปริมาณและเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ อย่างไรก็ตามในการประเมินระบบโดยทั่วไปจะมุ่งเน้นกระบวนการ และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมของระบบเป็นสำคัญ

Smith (1982: 81-85) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบว่ามีลักษณะอย่างไร มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ควรลดหรือเพิ่มองค์ประกอบใดให้เหมาะสมกับสภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. การออกแบบระบบ (System Design) หมายถึง การนำองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้วิเคราะห์หรือแยกแยะไว้ มาทำการออกแบบระบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเดิมที่มีอยู่

3. การวัดและตรวจสอบระบบ (System Measurement) หมายถึง การนำระบบที่ได้ออกแบบไว้ไปทำการตรวจสอบว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้จริงได้หรือไม่

Kendall และ Kendall (1988 อ้างถึงใน วิทยา คูวิรัตน์, 2540: 50) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนในการพัฒนาระบบไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (System analysis) หมายถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ รวมทั้งผลผลิตของระบบนั้น ๆ ให้ชัดเจน

2. การออกแบบระบบ (System design) หมายถึง การออกแบบองค์ประกอบของระบบในปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตให้มีคุณภาพมากที่สุด เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพขององค์กร และสภาพแวดล้อมที่ใช้ระบบนั้น ๆ

3. การทดสอบระบบ (System Testing) หมายถึง การนำระบบที่ออกแบบไปทดสอบ โดยการทดลองใช้ในสถานการณ์จำลองหรือในสถานการณ์จริง เพื่อทดลองดูว่าระบบนั้นมีคุณภาพหรือไม่ มีข้อบกพร่องในองค์ประกอบใด จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

Debenham (1989) ได้นำเสนอกระบวนการพัฒนาระบบไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (System analysis) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบว่ามีอะไรบ้าง มีองค์ประกอบใดควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบ

2. การออกแบบระบบ (System design) หมายถึง การนำเอาองค์ประกอบ ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดความสอดคล้องและสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ระบบ

3. การนำระบบไปใช้ (System implementation) หมายถึง การนำระบบที่ออกแบบไว้ไปใช้ตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

จากแนวคิดการพัฒนาระบบตามทฤษฎีของนักวิชาการดังที่ได้ยกมากล่าวไว้ข้างต้น สามารถสังเคราะห์กระบวนการพัฒนาระบบได้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การตรวจสอบระบบ การปรับปรุงระบบ และการนำระบบไปใช้ ดังปรากฏในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

ขั้นตอนการพัฒนาระบบตามแนวคิดนักวิชาการ	ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบ
<ul style="list-style-type: none"> การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การวางแผนระบบ (System Planning) การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) การออกแบบระบบ (System Design) การสร้างรูปแบบระบบ (System Modeling) การวัดและตรวจสอบระบบ (System Measurement) การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (System Development) การทดลองรูปแบบ (System Testing) การนำระบบไปใช้ (System Implementation) การบริหารระบบ (System Operation) การประเมินผลระบบ (System Evaluation) 	<ul style="list-style-type: none"> การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) การออกแบบระบบ (System Design) การตรวจสอบระบบ (System Verification) การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (System Improvement) การนำระบบไปใช้ (System Implementation)

จากผลการสังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบดังปรากฏในตารางที่ 1 สามารถอธิบายรายละเอียดของขั้นตอนการพัฒนาระบบในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

1. **การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)** เป็นการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบว่ามีอะไรบ้างโดยการจำแนกองค์ประกอบ ตลอดจนพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในระบบให้เข้าใจ และเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบนั้นให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติต่อไป ดังนั้นการวิเคราะห์ระบบจึงเป็นการวางแผนระบบซึ่งประกอบด้วย การนิยามพฤติกรรมของระบบที่สนใจในอนาคต การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง การพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมา และการประเมินโอกาสที่มีอยู่ ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขต และจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบ ตลอดจนให้แนวทางการปฏิบัติเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบและการวัดและประเมินประสิทธิผลของระบบ

2. **การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)** เป็นขั้นตอนการรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผล และหรือกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่โดยใช้สารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบ ลำดับขั้นตอนของการสังเคราะห์ระบบนี้จะรวมไปถึงกลยุทธ์ และวิธีการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาตามลำดับความสำคัญตลอดจนจำแนกแนวทางหรือวิธีการประเมินผล และติดตามการนำไปปฏิบัติด้วย

3. **การออกแบบระบบ (System Design)** เป็นขั้นตอนการกำหนดโครงสร้างของระบบหรือสร้างรูปแบบจำลองของระบบ โดยแสดงให้เห็นการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบ (flow-chart) รวมทั้งลำดับขั้นสำคัญ ๆ และที่รองลงมาในลักษณะขั้นต่อขั้น (step by step) โดยใช้แผนภูมิแท่งมีเส้นเชื่อมโยง หรือ แสดงด้วยวิธีอื่น ๆ ซึ่งสามารถแสดงได้หลายวิธี

4. **การตรวจสอบระบบ (System Verification)** เป็นขั้นตอนการพิจารณาว่าระบบที่สร้างขึ้นมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการสร้างระบบมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงขององค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบ เป็นสำคัญ

5. **การปรับปรุงระบบ (System Improvement)** เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งต่อเนื่องจากการตรวจสอบระบบ โดยทำการปรับปรุงและพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ในระบบที่ยังขาดความสมบูรณ์ถูกต้องให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับทั่วไปหรือมีความเที่ยงสูงจะให้ความสำคัญกับวิธีการเพื่อการบรรลุพันธกิจของระบบเป็นสำคัญ ดังนั้นส่วนประกอบย่อยทุกส่วนจะต้องได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้แน่ใจว่าระบบจะสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่คาดหวังไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกระบวนการทดสอบในสถานการณ์ที่เป็นพลวัต

6. **การนำระบบไปใช้ (System Implementation)** เป็นขั้นตอนการนำระบบไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (live circumstance) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนในการผสมผสานแบบจำลองที่ได้รับการพัฒนาและระบบย่อยตามที่เราสงเกตใจกับแผนที่เราออกแบบไว้ล่วงหน้า เพื่อบรรลุผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจว่าระบบจะใช้ได้ดีในสถานการณ์จริงจากนั้นจึงทำการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยรวมของระบบ ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นจากการออกแบบระบบโดยปกติแล้วการประเมินผลการใช้ระบบจะใช้พหุเกณฑ์ (Multi-criteria) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของเกณฑ์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อย่างไรก็ตามในการประเมินระบบโดยทั่วไปจะมุ่งเน้นกระบวนการ และผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมของระบบเป็นสำคัญ

การประเมินผลระบบ

การประเมินระบบ เป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของระบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นว่ามี ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินที่กำหนดไว้ ดังมี นักวิชาการจำนวนหนึ่งได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินผลระบบไว้ดังนี้

Cascio (1992: 270) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาประสิทธิภาพของระบบ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานพื้นฐาน 5 ประการ คือ

1. ความเกี่ยวข้องกัน (Relevance) คือ ความเชื่อมโยงกันระหว่างการปฏิบัติงานและวิธีการที่นำมาใช้ในการประเมิน
2. มีอำนาจจำแนก (Sensitivity) หมายถึง ระบบดังกล่าวควรจะสามารถจำแนก ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพออกจากกันได้
3. มีความเที่ยง (Reliability) หมายถึง ระบบการประเมินควรมีความคงที่ และ ความต่อเนื่องในการประเมิน
4. เป็นที่ยอมรับ (Acceptability) หมายถึง ทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินต่างมอง กระบวนการประเมินอย่างเข้าใจเหตุผล และเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ
5. ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ (Practicality) หมายถึง ระบบจะต้องมีความเป็นเหตุเป็น ผลง่ายต่อการทำความเข้าใจและการนำไปปฏิบัติจริง

Stone (1982: 282) ได้นำเสนอเกณฑ์สำหรับประเมินระบบไว้ 5 ประการ คือ

1. ความเที่ยง (Reliability) คือ ความคงที่ของการวัดถึงแม้ว่าจะทำการวัดในช่วงเวลา ที่แตกต่างกันหรือใช้บุคคลที่ทำการวัดต่างกัน
2. ความตรง (Validity) คือ ระดับของการวัดซึ่งสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่าง แท้จริง
3. ความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริง (Practicality) หมายถึง ระบบการ ประเมินต้องสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้โดยง่าย และเป็นที่ยอมรับทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน
4. ความเป็นธรรม (Fairness) คือ ระบบการประเมินที่สร้างขึ้นต้องทำให้ผู้ถูกประเมิน รู้สึกว่าการประเมินดำเนินไปอย่างเป็นธรรม และผลจากการประเมินก็มีความยุติธรรมพอ
5. ผลกระทบ (Impact) คือ ระบบการประเมินต้องมีผลกระทบในเชิงบวกหรือได้รับการพิจารณาว่ามีความสำคัญต่อบุคคล และเป้าหมายขององค์การ

Stufflebleam (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545: 178-180) ได้นำเสนอเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับประเมินระบบการประเมินหรืองานประเมิน ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

1. **มาตรฐานการใช้ประโยชน์** (Utility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ผลการประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ 8 ประการ คือ

- 1.1 การระบุผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องการใช้สารสนเทศ
- 1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน
- 1.3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้ที่เกี่ยวข้อง

- 1.4 การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน
  - 1.5 รายงานผลการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน
  - 1.6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
  - 1.7 รายงานการประเมินเสร็จทันเวลาสำหรับนำไปใช้ประโยชน์
  - 1.8 การประเมินส่งผลกระทบต่อในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไป
- อย่างต่อเนื่อง

2. **มาตรฐานความเป็นไปได้** (Feasibility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงผลการประเมินที่ได้ว่ามาจากกระบวนการหรือวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเหมาะสมกับสถานการณ์ ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า ประกอบด้วย เกณฑ์ 3 ประการ คือ

- 2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 2.2 การเป็นที่ยอมรับได้ทางการเมือง
- 2.3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่า

3. **มาตรฐานความเหมาะสม** (Propriety Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าระบบการประเมินได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมตามกฎหมาย ระเบียบ จรรยาบรรณ มีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ 8 ประการ คือ

- 3.1 การกำหนดข้อตกลงของการประเมินไว้เป็นทางการ
- 3.2 การแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส
- 3.3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน
- 3.4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของผู้รับการประเมินและบุคคลทั่วไป

- 3.5 การคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- 3.6 การเคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 3.7 รายงานผลการประเมินมีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอทั้งจุดเด่น และจุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน
- 3.8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

4. **มาตรฐานความถูกต้อง** (Accuracy Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบ และสารสนเทศที่เพียงพอ สำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน ประกอบด้วย เกณฑ์การประเมิน 11 ประการ คือ

- 4.1 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน
- 4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินอย่างเพียงพอ
- 4.3 การบรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.4 การบรรยายแหล่งข้อมูล และการได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน
- 4.5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง
- 4.6 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง
- 4.7 การจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงาน
- 4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 4.9 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 4.10 การลงข้อสรุปที่มีเหตุผลสนับสนุน
- 4.11 การเขียนรายงานที่มีความเป็นปรนัย

จากเกณฑ์การประเมินผลระบบดังที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการประเมินผลระบบจะอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินที่สำคัญ คือ ความเที่ยง ความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริงหรือความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้องครอบคลุม ความเป็นธรรม ความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับ และผลกระทบ อย่างไรก็ตามสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกันค่อนข้างมากในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นการประเมินผลระบบจึงมุ่งเน้นการประเมินเพียง 4 ด้านตามกรอบแนวคิดของ Stufflebeam (1981) ประกอบด้วย มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งาน

การวิเคราะห์งานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการสร้างหรือออกแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจัดเป็นขั้นตอนเริ่มต้นก่อนที่จะนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน และรูปแบบการประเมินต่อไป (Jette and Wertheim, 1994: 284) ดังนั้น จึงควรได้ทำความเข้าใจในความหมาย เนื้อหาสาระ กระบวนการ และวิธีการวิเคราะห์งาน ดังต่อไปนี้

ความหมายของการวิเคราะห์งาน

Stone (1982: 112) กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินธรรมชาติและเนื้อหาของงาน โดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและจัดระเบียบข้อมูลสารสนเทศที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับงาน

Bedien (1993: 707) ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์งาน หมายถึง กระบวนการในการรวบรวม และศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงาน

Werther and Davis (1993: 126) กล่าวว่า การวิเคราะห์งาน คือ การรวบรวมข้อมูลประเมินค่า และจัดระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างเป็นระบบ

Ivancevich and Matteson (1999: 655) ได้ให้ความหมายการวิเคราะห์งาน ว่า หมายถึง การพรรณนาว่างานประเภทหนึ่งมีความแตกต่างจากงานประเภทอื่นอย่างไร ในขอบเขตของความต้องการ (demands) กิจกรรมการปฏิบัติงาน (activities) และทักษะ (skill) ที่ต้องการ

จากความหมายของการวิเคราะห์งานดังที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวิเคราะห์งาน คือ กระบวนการพิจารณาธรรมชาติ และเนื้อหาของงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการรวบรวม และจัดระเบียบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานเป็นสำคัญ

เนื้อหาสาระของการวิเคราะห์งาน

มีนักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอขอบเขตเนื้อหาสาระที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์งาน ดังจะยกมากล่าวอ้างแต่พอสังเขป ดังนี้

Jeanneret (1980: 39) กล่าวว่า เนื้อหาสาระที่ควรใช้เป็นขอบเขตการวิเคราะห์งานมี 6 ประการ คือ

1. ข้อมูลสารสนเทศทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Information input)
2. กระบวนการใช้ความคิดหรือสมองในการปฏิบัติงาน (Mental process)
3. ผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติงาน (Work output)
4. ความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ (Relationship with others)
5. บริบทที่เกี่ยวข้องกับงาน (Job context)
6. คุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน (Other job characteristics)

Stone (1982: 112) กล่าวว่า การวิเคราะห์งานที่สมบูรณ์จะประกอบด้วยสารสนเทศที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระของงาน 5 ประการ ดังนี้

1. ผลผลิตจากการปฏิบัติงาน (Work products) คือ สิ่งที่การปฏิบัติงานต้องการเพื่อความสำเร็จ
2. กิจกรรมหรือพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน (Necessary worker activities or behaviors required by the job)
3. วัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน (Equipment used)
4. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในงาน (Work environment)
5. คุณลักษณะบุคคลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน (Personal characteristics)

Jette and Wertheim (1994: 284) ได้นำเสนอเนื้อหาสาระของการวิเคราะห์งาน ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของตัวงาน (Job itself)
2. การวิเคราะห์บริบทหรือสิ่งแวดล้อมในงาน (Job context)
3. การวิเคราะห์ชุดของพฤติกรรมการทำงานที่พึงประสงค์ (A set of behavioral requirements)
4. เกณฑ์มาตรฐานที่หน่วยงานจะใช้เพื่อจำแนกการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพออกจากกัน (Standards)

ดังนั้น เนื้อหาสาระของการวิเคราะห์งานจึงครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านพฤติกรรมและกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลผลิตจากการปฏิบัติงาน และด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงาน

กระบวนการวิเคราะห์งาน

กระบวนการในการวิเคราะห์งานประกอบขึ้นตอนดำเนินการซึ่งสามารถจำแนก ได้หลายลักษณะดังที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ดังนี้

Werther and Davis (1993: 127) ได้นำเสนอกระบวนการวิเคราะห์งานไว้ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ระบุงานที่จะทำการวิเคราะห์ให้ชัดเจน (Identify the job to be analyzed)
2. พัฒนาแบบสอบถามการวิเคราะห์งาน (Develop a job analysis questionnaire)
3. รวบรวมสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์งาน (Collect job analysis information)

Scapello et al (1995: 143) ได้กล่าวถึงขั้นตอนพื้นฐานในการวิเคราะห์งานไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพิจารณาขั้นต้น(Preliminary Considerations)เป็นการพิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานก่อนลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในงาน ได้แก่ นโยบายการวิเคราะห์งาน นโยบายการสื่อสาร ทบทวนข้อถกเถียงหรือประเด็นทางกฎหมาย และการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการ
2. ทบทวนเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการ (Review of information requirement) ประกอบด้วย ชนิดของสารสนเทศที่เก็บรวบรวมได้ และแหล่งข้อมูลที่จะต้องใช้ในการเก็บรวบรวมสารสนเทศ
3. ทบทวนเกี่ยวกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงาน (Review of information collection) ได้แก่ การสังเกต การใช้สมุดบันทึก การรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล การประชุม การใช้แบบสอบถามมาตรฐาน และการสัมภาษณ์
4. การเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงาน (Choosing the method for collecting job information) ได้แก่ แบบแสดงรายการภาระงาน เครื่องมือตรวจสอบภาระงาน แบบสอบถามสำหรับการวิเคราะห์ตำแหน่งงาน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
5. การสร้างสรรค์ผลผลิตสุดท้าย (Creating the end-product) ได้แก่ การเขียนพรรณนางาน และกำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

จากแนวคิดของนักวิชาการจะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์งานมีลักษณะเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอนคือ การระบุและสร้างความชัดเจนในงาน การเลือกและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงาน และการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิเคราะห์งาน

วิธีการวิเคราะห์งาน

วิธีการวิเคราะห์งานสามารถจำแนกได้ 4 ประเภท คือ วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์ วิธีการผสมผสานระหว่างวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ และวิธีการใช้แบบสอบถาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (Stone, 1982: 122)

1. วิธีการสังเกต (Observation methods) คือ การสังเกตกิจกรรมการทำงาน และพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์งานที่สามารถใช้โดยลำพังหรืออาจใช้ร่วมกับวิธีการวิเคราะห์งานประเภทอื่น ๆ วิธีการวิเคราะห์งานโดยการสังเกต ประกอบด้วย 3 วิธี คือ

1.1 การสังเกตโดยตรง (Direct observation) เป็นวิธีการวิเคราะห์งานโดยเข้าไปสังเกตการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานและบันทึกสิ่งที่สังเกตได้จากสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติจริง ผู้สังเกตสามารถใช้อุปกรณ์บันทึกโดยทั่วไป หรือใช้แบบบันทึกแบบมีโครงสร้างก็ได้

1.2 การวิเคราะห์วิธีทำงาน (Work methods analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์งานซึ่งใช้กันมากในกลุ่มวิศวกรอุตสาหกรรม (Industrial engineers) เพื่อพัฒนามาตรฐานของอัตราการผลิตซึ่งจะนำไปใช้ในการคำนวณอัตราค่าจ้าง การวิเคราะห์วิธีทำงานจำแนกเป็น 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ การศึกษาเวลาและการเคลื่อนที่ (time and motion) และการวิเคราะห์การเคลื่อนที่ระดับจุลภาค (Micromotion analysis) โดยใช้วิธีศึกษาบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงาน

1.3 การบันทึกเหตุการณ์สำคัญ (Critical incident technique) เป็นวิธีการวิเคราะห์งานซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการสังเกตและบันทึกตัวอย่างพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน

2. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview techniques) เป็นวิธีการวิเคราะห์งานซึ่งเกี่ยวข้องกับการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้วิเคราะห์งานและผู้ครองตำแหน่ง (job occupants) หรือผู้เชี่ยวชาญ (experts) การสัมภาษณ์สามารถกระทำได้ทั้งการสัมภาษณ์บุคคล (individual interviews) และการสัมภาษณ์กลุ่ม (group interviews) ผู้สัมภาษณ์สามารถเลือกใช้รูปแบบการสัมภาษณ์ได้ 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3. วิธีการที่ผสมผสานวิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ (Combine observation/interview approaches) ได้แก่ วิธีการวิเคราะห์งานโดยยึดหน้าที่เป็นหลัก (Functional Job Analysis : FJA) ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์งานที่ใช้คำนิยามศัพท์สั้น ๆ และตารางการวิเคราะห์งานอย่างมีโครงสร้างเพื่อบันทึกสารสนเทศที่ได้จากการพิจารณาเนื้อหาของงาน วิธีการนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดยกระทรวงแรงงานแผนกบริการการฝึกอบรมและการจ้างงาน ประเทศสหรัฐอเมริกา (Training and Employment Services of the U.S.)

4. แบบสอบถาม (Questionnaires) วิธีการใช้แบบสอบถามเป็นวิธีการวิเคราะห์งานที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถแสดงความคิดเห็นหรือพฤติกรรมลงในช่องว่างที่กำหนดให้ โดยผู้วิเคราะห์งานสามารถเลือกใช้แบบสอบถามได้ทั้งแบบปลายเปิด และปลายปิด แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานจำแนกได้ เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 แบบตรวจสอบรายการ (Job inventories or checklists) เป็นแบบสอบถามประเภทที่มีโครงสร้าง (structured questionnaires) ซึ่งต้องการให้ผู้ตอบแบบสอบถามตรวจสอบหรือประเมินค่าพฤติกรรมและหรือคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ปฏิบัติงาน แบบสอบถามประเภทนี้สามารถใช้ได้ทั้งมุ่งเน้นงาน (job-oriented) และ มุ่งเน้นคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน (worker-oriented) หรือผสมผสานทั้งสองรูปแบบ

4.2 แบบสอบถามสำหรับการวิเคราะห์งานตามตำแหน่งงาน (Position Analysis Questionnaire: PAQ) เป็นแบบสอบถามที่มีโครงสร้างค่อนข้างมาก มีการออกแบบในลักษณะเดียวกับแบบตรวจสอบรายการแต่แตกต่างกันตรงขอบเขต (scope) แบบสอบถามประเภทนี้ได้รับการออกแบบขึ้นมาโดย Ernest J. McCormick และคณะแห่งมหาวิทยาลัยเพอริว (Purdue University) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของงานตามจำนวนองค์ประกอบของงานซึ่งแบ่งได้เป็น 6 ด้านใหญ่ ๆ คือ ข้อมูลปัจจัยนำเข้า (Information input) กระบวนการปฏิบัติงาน (Mental process) ผลการปฏิบัติงาน (Work output) สัมพันธภาพกับบุคคลอื่นๆ (Relationships with others persons) บริบทของงาน (Job context) และ คุณลักษณะอื่น ๆ (Other characteristics)

วิธีการวิเคราะห์งานทั้ง 4 ประเภท ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่าแต่ละวิธีจะมีข้อได้เปรียบและข้อจำกัดที่ต่างกันไป อย่างไรก็ตามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์งานโดยใช้แบบสอบถามเนื่องจากสามารถใช้ได้ในขอบเขตของงานที่กว้างขวางครอบคลุมเนื้อหาสาระของการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ผลการวิเคราะห์ที่ถูกต้อง และรวดเร็ว

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมิน (evaluation) กับ การประเมินผลการปฏิบัติงาน (performance appraisal) เป็นคำที่มีความหมายเชื่อมโยงกัน โดยที่แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับออกแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงควรจะได้ทำความเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานของการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความหมายของการประเมิน ตัวบ่งชี้เกณฑ์ และมาตรฐาน รวมทั้งแนวคิดของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน และระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการประเมิน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ในลักษณะที่สอดคล้องกัน ดังจะยกมากล่าวไว้เป็นเบื้องต้น ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2543: 7) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสิน (judge) หรือ กำหนด (determine) คุณค่า (worth) ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (the process of determining the worth of ...) โดยอาศัยเกณฑ์ (criteria)

สุวิมล ว่องวานิช (2544: 7) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกวัดโดยการเทียบกับเกณฑ์ จุดเน้นของการประเมินจะอยู่ที่ความยุติธรรม และความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินที่โปร่งใส และเปิดเผย นอกจากนี้การประเมินผลที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีความตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งได้มาจากกระบวนการวัดผลที่มีคุณภาพซึ่งสามารถให้ผลการวัดที่ถูกต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 21-22) ได้นำเสนอพัฒนาการความหมายของประเมิน และสรุปว่า ความหมายของการประเมินได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเริ่มต้นจากความเข้าใจที่ว่า การประเมินเป็นสิ่งเดียวกับการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Measurement-oriented) การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research-oriented) การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives-oriented) การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Decision-oriented) การประเมินเป็นการเสนอสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description-oriented) และการประเมินเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีมุ่งประเมิน (Judgment-oriented)

จากความหมายของการประเมินตามแนวคิดของนักวิชาการดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มุ่งประเมิน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตัวบ่งชี้ (indicators)

ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในการประเมินและมีความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานดังมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของตัวบ่งชี้ไว้ ซึ่งจะยกมากล่าวในที่นี้ แต่พอสังเขปดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2543: 15) ได้กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ลักษณะ (character) หรือ คุณสมบัติ (property) ที่ใช้เป็นตัวกำหนดสิ่งที่จะประเมิน

สุวิมล ว่องวานิช (2544: 75) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่า คือ สิ่งที่ถูกประเมินซึ่งเป็นตัวบ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน เช่น คุณภาพของผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน คุณธรรม และจริยธรรม)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 82) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หรือ ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือ ค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากรการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้เป็นสิ่งที่มีความผูกพันกับเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งใช้เป็นตัวตัดสินความสำเร็จหรือคุณค่าของการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานที่ได้รับ

ดังนั้น ตัวบ่งชี้จึงหมายถึง ลักษณะ หรือ คุณสมบัติ หรือ ตัวแปร หรือ ค่าที่สังเกตได้จากสิ่งที่ถูกประเมิน เพื่อใช้บ่งบอกสถานภาพ หรือสะท้อนความสำเร็จในการดำเนินงาน

เกณฑ์ (criteria)

เกณฑ์เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ และเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการประเมิน ดังนั้นนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของเกณฑ์ไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2543: 16) ได้เสนอความหมายของเกณฑ์ว่า หมายถึง หลัก หรือ ข้อกำหนดที่ใช้สำหรับวินิจฉัย หรือตัดสินคุณค่า คุณภาพ ระดับ

สุวิมล ว่องวานิช (2544: 75) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ว่า คือ ระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ถือว่าอยู่ในระดับดี กำหนดเกณฑ์การตัดสินว่าต้องสอบได้ 80% จึงจะได้เกรด A ถ้าได้น้อยกว่า 50 % ถือว่าสอบตก

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 83) ได้กล่าวว่าเกณฑ์ หมายถึง คุณลักษณะ หรือ ระดับที่ถือว่าเป็นคุณภาพ ความสำเร็จหรือความเหมาะสมของทรัพยากร การดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน เช่น เกณฑ์ผลสำเร็จของการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ นักเรียนอย่างน้อย 90 % สอบได้ GPA เกิน 2.50 และสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด นักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้อย่างน้อย 80% บัณฑิตได้งานทำ 100% ภายในระยะเวลา 1 ปี ที่จบการศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ตั้งที่ยกมากล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่าเกณฑ์ คือ คุณลักษณะหรือระดับที่ถือว่าเป็นคุณภาพ หรือความสำเร็จของสิ่งที่มุ่งประเมินนั่นเอง

มาตรฐาน (standard)

มาตรฐาน เป็นสิ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับเกณฑ์ และมีความเชื่อมโยงกับตัวบ่งชี้
 ดัชนีที่นักวิชาการได้นำเสนอความหมายของมาตรฐานไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2544: 75) ได้ให้ความหมายของมาตรฐานว่า หมายถึง ระดับที่ใช้
 ในการตัดสินความสำเร็จซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เช่น ถ้ากำหนดเกณฑ์การตัดสินว่าผู้สอบได้เกรด A
 ต้องได้คะแนน 60% ขึ้นไป ใครได้คะแนนตามเกณฑ์นี้ก็จะได้เกรด A แต่คนทั่วไปอาจจะรู้สึกว่าการ
 ที่กำหนดเพียง 60% อาจจะต่ำเกินไป ยอมรับไม่ได้ ก็ถือว่า เกณฑ์ที่กำหนดนี้ยังไม่ได้มาตรฐาน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 83-84) ได้กล่าวว่า มาตรฐาน หมายถึง คุณลักษณะหรือ
 ระดับที่ถือเป็นคุณภาพ ความสำเร็จ หรือความเหมาะสมอันเป็นที่ยอมรับกันทางวิชาชีพโดยทั่วไป เช่น
 มาตรฐาน ISO และมาตรฐานวิชาชีพครู เป็นต้น

Bedeian (1993: 711) ได้ให้ความหมายของคำว่า มาตรฐาน (standard) หมายถึง
 เกณฑ์ประการหนึ่ง ซึ่งนำไปใช้สำหรับเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในปัจจุบันขององค์กร

จากความหมายของมาตรฐานดังที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า มาตรฐาน หมายถึง
 เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินระดับคุณภาพหรือความสำเร็จซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการปฏิบัติงาน (performance) เป็นคำที่หมายถึง ผลของพฤติกรรมที่พึงปรารถนา
 (Ivancevich and Matteson, 1999: 657) หรือ อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ผลการปฏิบัติงาน หมายถึง
 พฤติกรรม (behavior) หรือ การแสดงออก (action) ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่กำลังปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ
 เป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงาน (McCloy; Campbel and Gudeck, 1994: 493) ส่วนคำว่า การ
 ประเมินผลการปฏิบัติงานในภาษาอังกฤษ อาจใช้ต่างกันออกไปตามแต่นักวิชาการแต่ละคนจะเลือกใช้
 เช่น Performance Appraisal, Performance Evaluation, Performance Assessment และ Staff
 appraisal ซึ่งคำดังกล่าวมีความหมายไปในทำนองเดียวกันแต่นักวิชาการส่วนใหญ่มักนิยมใช้ คำว่า
 Performance Appraisal ซึ่งตรงกับความหมายในภาษาไทยว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังมี
 นักวิชาการให้ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

Beach (1970: 257) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานว่า หมายถึง การประเมิน
 อย่างเป็นระบบของบุคคลแต่ละราย โดยมองที่ผลการทำงานและศักยภาพการพัฒนาของเขา

Douglas et al. (1985: 390) เสนอว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การประเมินอย่างมีระบบ (systematic evaluation) เพื่อทบทวนพฤติกรรมการปฏิบัติงาน (job behavior) ของผู้ปฏิบัติงานอย่างมีความหมาย โดยมุ่งที่ประสิทธิผลของการบรรลุข้อกำหนด และหน้าที่รับผิดชอบ

Devis and Newstrom (1985: 137) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานหมายถึง กระบวนการประเมินการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน

Bedeian (1993: 709) ให้ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงานว่า หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินว่าผู้ปฏิบัติงานกำลังปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ซึ่งพิจารณาจากศักยภาพคุณลักษณะด้านต่าง ๆ พฤติกรรม และผลการปฏิบัติงานที่ได้ว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด โดยอาศัยพื้นฐานของความเป็นระบบ ความมีมาตรฐานเดียวกัน และให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกัน

ความหมายของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความหมายที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบหรือ ขั้นตอนในการประเมินผลการปฏิบัติงานดังที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

Arnold and Feldman (1983) ได้กล่าวว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน คือ ระบบที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรได้อย่างถูกต้องและเที่ยงตรง

West and Bollington (1990) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานหมายถึง ระบบที่หน่วยงานออกแบบขึ้นมาสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อค้นหาแนวทางที่จะพัฒนาและส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ของบุคลากรละคนให้มีเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อจะสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

จากความหมายของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานว่าบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใดซึ่งผลการประเมินที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน

มีนักวิชาการจำนวนหนึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ ดังจะยกมากล่าวแต่พอสังเขป เพื่อแสดงให้เห็นรายละเอียดและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบตามแนวคิดของนักวิชาการแต่ละท่าน ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 139) ได้นำเสนอองค์ประกอบในกระบวนการประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1. การศึกษาวิสัยทัศน์หรือจุดมุ่งหมายขององค์การ
2. การศึกษาวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการดำเนินงาน
3. การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (ทรัพยากร) กระบวนการ และผลการดำเนินงาน
4. ติดตามกำกับ การปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน
5. วัดผลการดำเนินงาน
6. ตัดสินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบผลการวัดที่ได้กับผลการดำเนินงานที่คาดหวัง และมาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. ใช้ผลการประเมินสำหรับพัฒนาผลการดำเนินงานในระดับขั้นที่สูงยิ่งขึ้น

Crook (1972: 44) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมิน (Setting appraisal objectives)
2. ระบุเกณฑ์มาตรฐานของการประเมิน (Setting the appraisal standard)
3. ให้น้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบในงานที่ประเมิน (Weighting the functions)
4. กำหนดแนวทางการประเมิน (Making the appraisal)
5. เลือกระบบประเมิน (Selecting the appraisal system)
6. บริหารจัดการโดยการกำกับ ติดตาม (Management follow through)

Castetter (1976: 249) ได้นำเสนอองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 5 ประการ คือ

1. จัดทำคู่มือรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งงานที่จะประเมิน (Position Guides)
2. วางแผนก่อนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance planning conference procedures)

3. ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ (Performance appraisal procedures)
4. จัดประชุมเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผลการปฏิบัติงาน (Progress review conference procedures)
5. จัดทำโครงการพัฒนาเป็นรายบุคคล (Individual development program)
6. ทบทวนแผนงานภายหลังจากดำเนินการพัฒนา (Post development program review conference)

Tracy (1979: 420) ได้เสนอแนะองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 6 ประการ คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน (Specify goals and objectives)
2. เลือกรวิวิธีการประเมิน (Decide on means to be used)
3. พิจารณาเกณฑ์การประเมิน (Determine criteria of performance)
4. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของผลงาน (Set standards to be met on criteria)
5. วัดผลการปฏิบัติงาน (Measurement of performance)
6. การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ (Comparison with standard)

Henderson (1980) ได้นำเสนอองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาสาระของงาน (Job content analysis)
2. ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบของงานที่จะประเมิน (Identification and description of responsibilities and duties)
3. สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Establishment of performance standards)
4. ระบุผลงานที่คาดหวัง (Setting desired and expected job results)
5. จัดลำดับและให้น้ำหนักของผลงาน (Prioritizing and weighting job results)
6. การออกแบบและพัฒนาขั้นตอนวิธีการและเครื่องมือในวัดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับ (Designing and developing acceptable and effective performance identification and measurement instruments, procedures)
7. การส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Supporting effective performance appraisal role behaviors)

8. การวัดผลและทบทวนพฤติกรรมการทำงาน (Measuring and reviewing appraised job behaviors, performance)

9. การนำผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานที่ได้ไปใช้ให้รางวัล (Linking employee performance to organizational rewards)

Latham and Wexley (1981) กล่าวถึง องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. ทบทวนข้อกำหนดเกี่ยวกับงาน (Review legal requirement)
2. การวิเคราะห์งาน (Conduct job analysis)
3. พัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมิน (Develop appraisal instrument)
4. คัดเลือกผู้ประเมิน (Select observers)
5. ฝึกอบรมผู้ประเมิน (Train observers)
6. วัดผลการปฏิบัติงาน (Measure performance)
7. ให้ผู้ปฏิบัติงานทราบผลการประเมิน (Give employee result)
8. กำหนดเป้าหมายของผลการปฏิบัติงาน (Establish performance goals)

Stone (1981: 279) ได้นำเสนอองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 6 ประการ คือ

1. ระบุงานและบุคคลที่จะประเมิน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
3. กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน
4. การกำหนดระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. การนำระบบประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้
6. การรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงาน

Flippo (1984: 225) กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 4 ประการ คือ

1. การวิเคราะห์งาน (Job analysis)
2. พัฒนาเครื่องมือประเมิน (The appraisal instrument)
3. ให้การสอนและฝึกอบรมผู้ประเมิน (Appraisers instructions and training)
4. การแจ้งผลการประเมินไปยังผู้ปฏิบัติงาน (Result of the appraisal process are communicated to the employee)

Mondy and Noe (1987: 371) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 5 ประการ คือ

1. การระบุเป้าหมายการประเมิน (Identify specific performance appraisal goals)
2. กำหนดความคาดหวังในงาน (Establish job expectations)
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Examine work performed)
4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Appraise performance)
5. การอภิปรายผลการประเมินกับผู้ปฏิบัติงาน (Discuss appraisal with employee)

Cascio (1992: 267) กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับความคาดหวังในงาน (Clarifying expectation)
2. กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน (Setting goals)
3. ให้การแนะนำช่วยเหลือขณะปฏิบัติงาน (Providing on the job)
4. จัดเก็บและทบทวนข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน (Storing and recalling information about performance)
5. ทำการตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน (Making and appraisal of it)
6. ให้ข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้ปฏิบัติงานเพื่อทำการปรับปรุงการปฏิบัติงาน (Providing feedback)

Byars and Rue (1997: 284) ได้นำเสนอองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 8 ประการ คือ

1. ออกแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นทางการ (Design the formal performance appraisal system)
2. เลือกวิธีการ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน (Select the performance appraisal methods and instruments)
3. ให้การฝึกอบรมผู้รับผิดชอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Train managers in conducting performance appraisals)
4. ดูแลระบบการรายงานผล เพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินไปตามช่วงเวลา (Maintain a reporting system to ensure that appraisals are conducted on a timely basis)
5. ดูแลรักษาสถิติที่ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนไว้ (Maintain performance appraisal records for individual employees)

6. ประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluate the performance of employees)
7. จัดทำแบบฟอร์มชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความสมบูรณ์ (Complete the forms used in appraising employees)
8. ทบทวนผลการประเมินร่วมกับผู้ปฏิบัติงาน (Review appraisal with employees)

Dessler (2000: 320) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 3 ประการ คือ

1. การกำหนดขอบเขตของงาน (Defining the job) หมายถึง การทำให้แน่ใจว่าตัวผู้ประเมิน และผู้รับการประเมินเข้าใจตรงกันในหน้าที่ ความรับผิดชอบและมาตรฐานของงาน
2. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Appraising performance) หมายถึง การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมินกับมาตรฐานของงานที่กำหนดไว้
3. การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback sessions) หมายถึง การให้ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานและความก้าวหน้าแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งวางแผนพัฒนาที่สิ่งที่ต้องการ

Anthony Kacmar and Perrewe' (2002: 363) ได้นำเสนอองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. วิเคราะห์งานเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Job analysis)
2. กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Set performance standards)
3. ออกแบบวิธีการและขั้นตอนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ (Design a performance appraisal system)
4. ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assess performance)
5. ทบทวนผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้ร่วมกับผู้ปฏิบัติงาน (Performance review)
6. อภิปรายแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต(Discuss a future plan of action)

Hornsby and Kuratko (2002: 153) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบการประเมินไว้ 8 ประการ คือ

1. ระบุเป้าหมายของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Identify goals of the performance appraisal system)
2. พิจารณากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน (Assess legal considerations)
3. พัฒนาหรือเลือกเครื่องมือสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงาน (Develop or select performance appraisal instrument)

4. กำหนดเกณฑ์การประเมิน ขั้นตอนวิธีการ และเป้าหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Establish performance criteria, methods and goals)
5. ให้การฝึกอบรมแก่ผู้ประเมินเพื่อลดความคลาดเคลื่อนของการประเมิน (Train managers to reduce rating errors)
6. บันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวกับงาน (Record work behaviors)
7. ประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluate employees)
8. ให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยการสัมภาษณ์ (Conduct performance appraisal interview)

จากแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีระบบทั่วไป ได้ดังนี้

1. **ด้านปัจจัย (Inputs)** ประกอบด้วย ข้อกำหนดเกี่ยวกับงาน หรือหน้าที่ความรับผิดชอบในงานหรือคำพรรณนางาน วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน หรือความคาดหวังในงาน หรือเป้าหมายผลการปฏิบัติงาน ระบบ และวิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน
2. **ด้านกระบวนการ (Process)** ประกอบด้วย การระบุขอบเขต จัดระบบ และสร้างความชัดเจนในงาน การระบุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการประเมิน การระบุเป้าหมายของผลการปฏิบัติงานหรือผลงานที่พึงประสงค์หรือคาดหวัง การระบุมาตรฐานของผลการปฏิบัติงาน และเกณฑ์การประเมิน การวิเคราะห์และคัดเลือกระบบ วิธีการ และแนวทางประเมินผลการปฏิบัติงาน การวางแผนและกำหนดขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การระบุเลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมิน การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ประเมิน การอธิบายวิธีการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน การวัดผลการปฏิบัติงานโดยการจัดเก็บ ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การควบคุม ดูแล การประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และการวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน
3. **ด้านผลผลิต (Outputs)** ได้แก่ ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับ
4. **ด้านข้อมูลป้อนกลับ(Feedback)** ประกอบด้วย การสื่อสารข้อมูลไปยังผู้ปฏิบัติงาน การทบทวนและอธิบายผลการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน การรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมิน การนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ การกำหนดแผนหรือวิธีการปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน และการกำหนดเป้าหมายของผลการปฏิบัติงานในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป จำแนกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมิน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษา

จุฬารัตน์ ดิษฐ์คนธ์ (2537) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานและปัญหาในการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาที่สำคัญมีดังนี้ 1) ให้คำปรึกษาแนะนำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร ครูภัณฑ์และการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร พบว่า กรรมการศึกษาให้คำปรึกษาแนะนำในระดับที่น้อยและโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามคำปรึกษาแนะนำของกรรมการศึกษาได้ 2) การขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานและส่วนราชการในการจัดหลักสูตร อุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่น การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การหาวิธีการให้ผู้ปกครองเอาใจใส่นักเรียน ดูแลและแจ้งความประพฤติของนักเรียน พบว่าประชาชนส่วนมากยังไม่ได้ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนเท่าที่ควร 3) การให้ข้อเสนอแนะและประสานงานให้โรงเรียนเข้าร่วมงานประเพณีในชุมชน ให้ชุมชนอาศัยสถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมชั่วคราว รับผิดชอบการเลือกตั้ง การบริการข้อมูลข่าวสารให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและเข้าร่วมพัฒนาหมู่บ้าน พบปัญหา คือโรงเรียนขาดความพร้อมในการปฏิบัติงาน และ 4) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดกิจกรรมวันสำคัญ และจัดหาเงินเพื่อพัฒนาโรงเรียน พบปัญหาสำคัญ คือ คณะทำงานมีเวลาปฏิบัติงานน้อยมาก

มงคล มาเวียงและคณะ (2541) ได้ทำการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์ท้องถิ่น (คณะกรรมการโรงเรียน และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตจังหวัดอุดรธานี ได้ขอค้นพบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการโรงเรียน ดังนี้ 1) สภาพระดับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา) เขตในเมือง โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การวางแผนจัดการศึกษา และการดำเนินการจัดการศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ยกเว้นด้านการประเมินผลการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย 2) สภาพระดับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตนอกเมือง และโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ) ทั้งเขตในเมืองและนอกเมืองโดยภาพรวมและรายด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3) คณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตในเมือง และนอกเมืองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยนอกเมืองมีส่วนร่วมมากกว่าเขตในเมือง 4) คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา เขตในเมืองและนอกเมือง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการจัดการศึกษามีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยเขตนอกเมืองมีส่วนร่วมมากกว่าเขตในเมือง 5) คณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เขตในเมืองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการประเมินผลการจัดการศึกษาแตกต่างกัน โดยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา 6) คณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เขตนอกเมืองมีส่วนร่วมจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 7) คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในเขตในเมืองและนอกเมือง มีข้อเสนอว่า ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนที่ชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือ ควรให้ความรู้ความเข้าใจด้านการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างชัดเจนและสุดท้ายควรเรียกให้คณะกรรมการโรงเรียนประชุมวางแผนจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 8) คณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในเขตในเมืองและนอกเมือง เสนอว่า ควรให้ความสำคัญกับคณะกรรมการโรงเรียนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างชัดเจนควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้แก่คณะกรรมการโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ควรประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอจึงจะทำให้ทราบข้อมูลและความเคลื่อนไหวในการจัดการศึกษาและชุมชนจะให้ความร่วมมือด้วยดี

ถ้าเพย เย็นมนัส (2541) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงมากคือ 1) กำหนดนโยบาย แผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน 2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 3) ให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียน 4) รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงานของโรงเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง 5) ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นภาครัฐและเอกชนเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 6) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย ถ้าพิจารณางานที่ปฏิบัติสูงสุดแต่ละด้านดังกล่าว คือ ให้การสนับสนุนในการจัดทำแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน รับทราบผลการดำเนินงาน และให้คำเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงครั้งต่อไป รับทราบความก้าวหน้าและให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานตามแผนงานอาคารสถานที่ของโรงเรียน

สนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น และพิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือ คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่ เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนต่อบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ส่วนใหญ่พบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียนแตกต่างกัน

เหลือ เอกตะคุ (2541) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการโรงเรียนด้านต่าง ๆ คือ ด้านการพิจารณาเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา ด้านการพิจารณาสภาพของโรงเรียน ด้านการกำหนดยุทธศาสตร์แผนปรับปรุงโรงเรียน ด้านการประสานงานและหาแนวทางการปรับปรุงโรงเรียน ด้านการรับทราบความก้าวหน้าของโรงเรียนและด้านการสนับสนุนด้านการเงินและการเผยแพร่ชื่อเสียงของโรงเรียน โดยเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1. เรื่องที่คณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วม 5 เรื่อง ได้แก่ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงานและการประเมิน โดยคณะกรรมการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการประสานงาน ส่วนการมีส่วนร่วมในเรื่องอื่น ๆ เป็นการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมี 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่

2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ เวลาที่อาศัยในชุมชน การมีถิ่นกำเนิดและหรือมีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ การเป็นศิษย์เก่า การมีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียน ความคาดหวังต่อโรงเรียน การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียน และความห่วงใยต่อสวัสดิภาพเด็ก

2.2 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ก) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความซื่อสัตย์ และเป็นคนในท้องถิ่นโดยกำเนิด ข) คุณลักษณะของครู ได้แก่ ครูมีความประพฤติดี มีความรู้ความสามารถ มีความเอาใจใส่ต่อเด็ก มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีความเสียสละ ค) การปฏิบัติของโรงเรียนต่อกรรมการศึกษา ได้แก่ การให้เกียรติและการให้โอกาสในการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ง) การปฏิบัติงานของครู ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนและความสามัคคีในหมู่ครู จ) ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน และการบริหารการเงินโปร่งใส

3. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมมี 2 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ มีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่

4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และไม่เป็นคนในท้องถิ่นโดยกำเนิด

คำนี้ง อุตศุณานันท์ (2542) ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า การดำเนินงานเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน โดยภาพรวม 6 งาน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายแผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ด้านการให้การสนับสนุนและร่วมบริหารงบประมาณของโรงเรียน ด้านรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน ด้านการประสานงานและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งครูผู้สอนที่ได้เป็นคณะกรรมการโรงเรียนมีความคาดหวังการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการโรงเรียนและครูผู้สอนที่ไม่เป็นคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง พบว่าแตกต่างกัน

นเรศ สวัสดิ์ (2542) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนในและนอกโครงการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ใน 6 ด้าน คือ ด้านกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของโรงเรียน ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ด้านการให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทางและมีส่วนในการบริหารงานการเงินและงบประมาณของโรงเรียน ด้านการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงานของโรงเรียน ด้านการประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐ และเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการ และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานดังกล่าวจำแนกความคิดเห็นตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน และสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ด้านการกำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน 2) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนนอกโครงการปฏิรูปการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ด้านการประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รองลงมาคือ ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะกรรมการ สำหรับการศึกษ

วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา พบว่า 1) ควรจัดอบรมเรื่องการวางแผน การจัดทำแผนปฏิบัติการ ให้แก่คณะกรรมการโรงเรียน และ 2) ควรจัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับงบประมาณ การประสานงาน และการปรับปรุงการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ

ประจวบ สือประสาร (2542) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในเรื่องการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน โดยคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรและการประสานงานในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในเรื่องอื่น ๆ เป็นการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนระหว่างโรงเรียน 3 ขนาด พบว่า โดยภาพรวมคณะกรรมการจากทุกขนาดโรงเรียนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง แต่คณะกรรมการจากโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการจากโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ

3. เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มของคณะกรรมการโรงเรียน 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหารและครู 2) กลุ่มผู้ปกครองและศิษย์เก่า และ 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวมทุกกลุ่มมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มที่หนึ่งมีส่วนร่วมในระดับมาก และมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งมีมีส่วนร่วมในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ

นภาพรณ์ หะวานนท์ และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินการให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยอาศัยกลไกของคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษาปัจจัยเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จและกระบวนการทำงานของคณะกรรมการโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งทำการศึกษากับคณะกรรมการโรงเรียนในบริบทชุมชนที่แตกต่างกัน 4 แห่ง ผลการวิจัย พบว่า ความสำเร็จของการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนเกิดจากเงื่อนไขหลายประการ ประกอบด้วย เงื่อนไขที่เกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน ครูในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เงื่อนไขทางด้านชุมชน ได้แก่ โลกทัศน์ของชุมชนที่เกี่ยวกับการศึกษา การมีผู้นำชุมชนที่เห็นคุณค่าของการศึกษา ความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชน เงื่อนไขเกี่ยวกับศิษย์เก่าของโรงเรียน ซึ่งข้อเสนอเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน สามารถสรุปได้ 10 ประการ คือ 1) โลกทัศน์ของคนในชุมชนที่ให้คุณค่ากับการศึกษาในระบบโรงเรียน 2) การที่ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันเป็นเวลานาน 3) ชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ของการที่มีคนเคยเสียสละเป็นอย่างสูงเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน 4) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน 5) โรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานอยู่ที่โรงเรียนเป็นเวลานาน 6) โรงเรียนมีสัดส่วนของครูเป็นคนในชุมชนสูง 7) ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูพยายามเข้าร่วมกิจกรรม

และงานประเพณีต่าง ๆ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 8) การที่ชุมชนมีวัดเป็นศูนย์กลางของจิตใจ และมีพระสงฆ์ที่มีความสนใจในการศึกษา 9) การมีองค์กรทางสังคมในชุมชน โดยเฉพาะวัดนำเงินรายได้และสิ่งของจากการทำบุญมาช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียน 10) ทางโรงเรียนโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับองค์กรต่าง ๆ ได้

สุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2543) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกอยู่ในระดับมาก
2. สภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกในโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นกับโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ เถาว์สุวรรณ (2543) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น และสำหรับความต้องการที่จะให้องค์กรชุมชนหมู่บ้านช่วยเหลือในการศึกษานั้น คือ ต้องการให้ชุมชนสนับสนุนด้านงบประมาณ แรงงาน วัสดุ เสียสละเวลา มีความสามัคคีกัน ร่วมมือกับทางโรงเรียนในทุกเรื่อง ปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่นี้คือ ปัญหาเชิงบริหารจัดการที่ดี การไม่ยอมรับปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ายุคสมัย การขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ขาดการมีวิญญูณของผู้เสียสละทั้งครู และคณะกรรมการโรงเรียน

สวัสดิ์ ณ พัทลุง (2543) ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539: ศึกษากรณีสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า กรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูลปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 อยู่ในระดับปานกลาง บัณฑิต เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การเป็นผู้นำและไม่เป็นผู้นำในท้องถิ่น และขนาดของโรงเรียน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539

Olsky (1998 : 43-A) ได้ทำการศึกษาเชิงพรรณนาในเรื่องคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เพื่อตอบคำถาม 3 ประการ คือ 1) กรรมการโรงเรียนแต่ละคนควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องอะไร 2) อะไรคือบทบาทในปัจจุบันและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการโรงเรียน 3) จำนวนครั้งของการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในเรื่องบทบาทใน

ปัจจุบันและบทบาทที่พึงปรารถนาของแต่ละบุคคลหรือไม่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้บริหารและครูได้รับการฝึกอบรมใน 10 เรื่อง ตามที่เสนอแนะไว้โดยสำนักงานพัฒนาโรงเรียน (School Improvement Office) ในขณะที่ผู้ปกครองและคณะกรรมการโรงเรียนอื่น ๆ ได้รับการฝึกอบรมน้อยที่สุด 2) ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง สมาชิกชุมชน และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่ร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนรับรู้บทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของคณะกรรมการโรงเรียนว่าเป็นผู้ตัดสินใจ (decision-maker) ส่วนบทบาทที่คาดหวังตามความคิดของคณะกรรมการโรงเรียนคือบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจเช่นเดียวกัน 3) งานวิจัยที่เคยมีมาก่อนหน้านี้ได้สรุปว่าการฝึกอบรมช่วยเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของคณะกรรมการโรงเรียน แต่งานวิจัยชิ้นนี้ยังไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการฝึกอบรมกับการรับรู้ในปัจจุบันเกี่ยวกับบทบาทที่พึงปรารถนาของกรรมการโรงเรียน

Nikolai (2000 : 2758 A) ได้ทำการศึกษาว่าสมาชิกในคณะกรรมการโรงเรียนรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ และการปฏิบัติงานในอุดมคติแตกต่างกันหรือไม่หลังจากที่ได้รับการฝึกอบรม ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกคณะกรรมการโรงเรียนทั้งหมดที่ได้รับการฝึกอบรมมีการรับรู้ในการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ของตนเองดีขึ้น ส่วนการรับรู้ในการปฏิบัติงานตามอุดมคติไม่เปลี่ยนแปลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2534) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ และประเมินผลการใช้ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบของความสำคัญของการประเมินตนเอง การบรรยายงาน เกณฑ์ในการประเมินจำแนกตามภารกิจ การดำเนินการประเมิน และการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ 2) การประเมินผลการใช้ระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ พบว่า ระบบการประเมินตนเองนี้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก ผลการประเมินตนเองเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร เพื่อนร่วมงาน และผู้ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองมีความพึงพอใจระบบการประเมินตนเองในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินการเรียนรู้ พบว่า ผู้ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองมีความรู้ด้านการประเมินตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และผลการปฏิบัติงานตามภารกิจหลังการทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 15 ของผลการปฏิบัติงานก่อนการทดลองใช้ระบบการประเมินตนเอง

พิชิต ฤทธิ์จัญญ (2537) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างในการประเมินระบบการประเมินตนเอง คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูที่ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองในโรงเรียน เบญจมราชาอนุสรณ์ โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม และโรงเรียนวัดสระเกษ ผลการวิจัยพบว่า ระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเมืองศัปกอบ 7 ประการ คือ วัตถุประสงค์ของการประเมินตนเอง บทบาทและความสำคัญของการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเอง หลักการของการประเมินตนเอง การกำหนดงานที่มุ่งประเมิน การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน การดำเนินงานประเมินตนเอง และการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางาน และเมื่อนำไปใช้ทดลองพบว่า ระบบการประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้ดำเนินการปฏิบัติงานได้จริง และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และครอบคลุมชัดเจน

อาภรณ์ เจียมไชยศรี (2538) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิผลองค์การสำหรับวิทยาลัยครู และประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และความมีประโยชน์ของระบบ โดยผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยครู 2 แห่ง ผลการวิจัยสรุปได้ 2 ประการคือ 1) ระบบการประเมินประสิทธิผลองค์การสำหรับวิทยาลัยครูประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 ประการได้แก่ แนวคิดในการประเมินตนเอง การจัดโครงสร้างองค์การเพื่อดำเนินการประเมินตนเอง เกณฑ์ประเมิน การดำเนินการประเมิน การรายงานผลการประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงาน สำหรับเกณฑ์ประเมินซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมีจำนวนทั้งหมด 203 ข้อ โดยเป็นรายการเกณฑ์ประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไปจำนวน 189 ข้อ 2) รายการเกณฑ์ประเมินที่ผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยครูอย่างน้อย 1 แห่ง มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และมีประโยชน์ในระดับอย่างมากขึ้นไปจำนวน 115 ข้อ และ 187 ข้อตามลำดับ

วิทยา คูวิรัตน์ (2540) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยวิธีดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การตรวจสอบระบบ และการประเมินระบบ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิจัยมีส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ และสามารถนำระบบการประเมินผลที่พัฒนาขึ้นใช้ในโรงเรียนคาทอลิก 2) วัตถุประสงค์ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู คือ เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งด้านการสนับสนุนการสอน 3) รูปแบบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ

(Process) ผลผลิต(Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedbacks) โดยเน้นการประเมินผลในด้านการสอนของครูเป็นหลัก 4) ปัจจัยนำเข้าของระบบประกอบด้วย ผู้ประเมินคือ หัวหน้าหมวดวิชา เพื่อนครู และครูประเมินตนเอง คณะกรรมการสรุปผลการประเมินการปฏิบัติงานของครูเพื่อสรุปผลการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู 5) กระบวนการของระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการตัดสินผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู การชี้แจงรายละเอียดของระบบการประเมินผลการดำเนินงาน การประเมินผล การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของครู 6) ผลผลิตของระบบ ประกอบด้วย การสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละบุคคล สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละหมวดวิชาในภาพรวม สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูทั้งโรงเรียนในภาพรวม 7) ข้อมูลป้อนกลับของระบบ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูแต่ละบุคคล และการให้ข้อมูลป้อนกลับในระดับของโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย ขั้นตอน
ดำเนินการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

เป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปและศึกษา
วิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป มีขั้นตอน
ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของระบบการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานโดยทั่วไปจากเอกสารทางวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

1.2 รวบรวมองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป
ที่พบจากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 จำแนกองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกรอบ
แนวคิดระบบทั่วไปซึ่งประกอบด้วย ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ

2. การวิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน เป็นการศึกษวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญ 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1.1 รวบรวมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม
แนวคิดของนักวิชาการหรือหน่วยงาน และผลการวิจัย ซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมาย ระเบียบ เอกสารทาง
วิชาการ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย
การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาจากความสอดคล้อง และความแตกต่างของ
แต่ละบทบาทหน้าที่

2.1.3 สรุปผลการศึกษารายงานที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

2.2 การวิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์งาน (Job Analysis) มีรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.2.1 ตัวอย่าง ตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 โรงเรียน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างง่าย (Stratified Simple Random Sampling) โดยพิจารณาจากเขตพื้นที่อำเภอ อันเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา จากนั้นกำหนดให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน ๗ ละ 8 คน จำแนกตามสาขาหรือสถานภาพ ๗ ละ 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 280 คน

2.2.2 เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยผสมผสานระหว่างคำถามปลายปิด(Close Questions) และคำถามปลายเปิด (Open Questions) มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์งาน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งานจากตำรา และเอกสารทางวิชาการ

2.2.2.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ผลการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์งาน และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งาน ประกอบกับผลการวิจัยเอกสารบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเนื้อหาของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของงาน ลักษณะงาน หน้าที่และความรับผิดชอบ การควบคุมบังคับบัญชา วิธีการวัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติงาน การบันทึกและรายงาน การตรวจงาน ประสิทธิภาพ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งสิ้น 79 ข้อ

2.2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้าง

2.2.2.4 นำหนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือวิจัยจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมด้วยเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เดินทางไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังน้อย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 6 โรงเรียน โดยมีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ทดลองใช้เครื่องมือ จำนวน 48 คน

2.2.2.5 วิเคราะห์ผลการทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งาน และดำเนินการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.2.3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัย จากฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดส่งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้มีหนังสือแจ้งสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นตัวอย่างรับทราบและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัยจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปยังสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 35 โรงเรียน ด้วยตนเอง

2.2.3.3 ผู้วิจัยแนะนำแนวทางดำเนินการเก็บข้อมูลให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอีกสาขาละ 1 คน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถาม ดังนั้นจึงมีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 8 คน รวมทั้งสิ้น 280 คน

2.2.3.4 ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดส่งกลับคืนผู้วิจัย

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.2.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามประเภทปลายปิด หรือข้อคำถามปลายเปิดที่ให้ข้อมูลเป็นตัวเลข โดยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละ(%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามประเภทปลายเปิดที่ให้ข้อมูลเป็นข้อความด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2.2.5 การแปลผลข้อมูล ผู้วิจัยแปลผลระดับการปฏิบัติงานจริงตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00-0.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 0.50-1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ขั้นที่ 2 การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)

เป็นขั้นตอนการหลอมรวมหรือจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปและระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. การสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ

1.1 นำองค์ประกอบย่อย ๆ ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปที่ได้จากขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน มาหลอมรวมเข้าด้วยกันอย่างมีเหตุผลหรือองค์ประกอบนั้นไว้ในกรณีที่ไม่สามารถหลอมรวมเข้ากับองค์ประกอบอื่น ๆ ได้

1.2 จัดองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปตามแนวคิดของระบบทั่วไปซึ่งจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

2. การสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ผลการวิเคราะห์งานที่ได้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ

2.2 จัดองค์ประกอบย่อยของระบบงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของระบบทั่วไป ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยหรือทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และด้านข้อมูลป้อนกลับ

ขั้นที่ 3 การออกแบบระบบ (System Design)

เป็นขั้นตอนการนำผลที่ได้จากการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปและผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของระบบในแต่ละองค์ประกอบย่อย ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการ (process) ผลผลิต (products) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับจากขั้นตอนการสังเคราะห์ระบบ
2. ออกแบบ (ร่าง) ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมตามแนวคิดของระบบทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ โดยในแต่ละด้านของระบบจะประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่นำมาจากระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปที่มีความสอดคล้องกับลักษณะและระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบย่อยใน (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้
  - 3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละองค์ประกอบ จากเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.2 ศึกษาผลการวิเคราะห์งาน และการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.3 ออกแบบรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบย่อย ในระบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงมากที่สุด

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบระบบ (System Verification)

เป็นขั้นตอนการนำ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปทำการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ หรือนำไปใช้จริง ประกอบด้วยดำเนินการตรวจสอบระบบใน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การตรวจสอบระบบในภาพรวม และการตรวจสอบรายละเอียดของระบบในแต่ละองค์ประกอบย่อยโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินทางการศึกษา จำนวน 10 ท่าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 **ผู้ทรงคุณวุฒิ** ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยจำแนกผู้ทรงคุณวุฒิออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 คณาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนด้านการวัดและประเมินผลการศึกษามาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 ท่าน และนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานเทียบเท่ากรมซึ่งรับผิดชอบงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยมีผลงานทางวิชาการ หรืองานวิจัยด้านการพัฒนาระบบการประเมิน และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก จำนวน 2 ท่าน

1.1.2 คณาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก ทางด้านบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำนวน 2 ท่าน และนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาของหน่วยงานเทียบเท่ากรมซึ่งมีประสบการณ์ในการเป็นคณะทำงาน และมีผลงานทางวิชาการ หรือ มีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก จำนวน 1 ท่าน

1.1.3 ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นเวลานาน และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 3 ท่าน

1.2 **เครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ประกอบการตรวจสอบระบบคือ แบบตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบระบบใน 2 ลักษณะ คือ การตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง หรือนำไปใช้ประเมินจริง เนื้อหาสาระของแบบตรวจสอบระบบจำแนกออกเป็น 3 ตอน คือ การตรวจสอบระบบในภาพรวม จำนวน 9 รายการ การตรวจสอบรายละเอียดของระบบ จำนวน 49 รายการ และข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1.3 **การเก็บรวบรวมข้อมูล** การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1.3.1 พิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 10 คน โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.3.2 ประสานงานกับฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อให้ออกหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตามรายชื่อที่ระบุไว้

1.3.3 ผู้วิจัยนำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมด้วยเอกสาร (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบตรวจสอบระบบเดินทางไปจัดส่งยังผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านด้วยตนเอง

1.3.4 ดำเนินการติดตามขอรับแบบตรวจสอบระบบคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 **การวิเคราะห์ข้อมูล** การวิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจสอบระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1.4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากแบบตรวจสอบระบบ

1.4.2 จัดระบบ และลงรหัสข้อมูลเพื่อเตรียมทำการประมวลผลข้อมูล

1.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่ามัธยฐาน (Mdn) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS PC⁺ for Window

1.5 **การแปลผลข้อมูล** พิจารณาจากค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐาน มีค่าต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระบบมีความเหมาะสมหรือมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ หรือนำไปใช้จริงน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระบบมีความเหมาะสมหรือมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้จริงน้อย

ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระบบมีความเหมาะสมหรือมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้จริงปานกลาง

ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระบบนั้นความเหมาะสมหรือมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้จริงมาก

ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าระบบมีความเหมาะสมหรือมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้จริงมากที่สุด

2. การตรวจสอบรายละเอียดของระบบในแต่ละองค์ประกอบย่อยโดยจัดประชุมสัมมนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะผู้ใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทละ 10 คน โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาตามจำนวนที่ระบุไว้ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล การศึกษามาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัด และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

2.2 ผู้วิจัยทำหนังสือเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบการประเมินตามที่ได้พิจารณาคัดเลือกไว้เพื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามวัน เวลา และสถานที่กำหนด

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมสัมมนา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกันพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงของรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากการร่วมอภิปรายของผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาที่มีต่อ(ร่าง)ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามองค์ประกอบย่อยของระบบ

2.5 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการประชุมสัมมนา

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงระบบ (System Improvement)

เป็นขั้นตอนการนำ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาทำการปรับปรุงเฉพาะองค์ประกอบระบบที่ยังขาดความสมบูรณ์ถูกต้อง เพื่อให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. จัดลำดับองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน ที่ได้รับการตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
2. คัดเลือกองค์ประกอบย่อยของระบบที่มีค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐาน ต่ำกว่า 4.00 เพื่อนำมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ดำเนินการปรับปรุงระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานต่ำกว่า 4.00 และองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงไว้ ตลอดจนองค์ประกอบซึ่งที่ประชุมสัมมนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบประเมินลงความเห็นว่าคุณควรปรับปรุง ทั้งนี้เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงมากที่สุด

ขั้นที่ 6 การนำระบบไปใช้ (System Implementation)

เป็นขั้นตอนการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจริงไปใช้ในสถานการณ์จริงโดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานผู้ใช้ระบบสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด และให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้ระบบสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง จากนั้นให้ผู้ใช้ระบบทำการประเมินระบบ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการดังนี้

1. **ตัวอย่าง** ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 รวมทั้งสิ้น 6 เขต และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 6 โรงเรียน

2. **เครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.1 เอกสารระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการปรับปรุงจนกระทั่งมีความสมบูรณ์มากที่สุด

2.2 คู่มือการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 แบบประเมินผลการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ และแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close Questions) ชนิด 2 ทางเลือก เนื้อหาสาระของแบบประเมินประกอบด้วย ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ความเหมาะสมของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 16 รายการ ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบที่มีต่อผลการประเมินที่ได้ จำนวน 30 รายการ และสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างนำระบบไปใช้ประเมินจริง จำนวน 14 รายการ โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินงานประเมินจากตำรา และเอกสารทางวิชาการ

2.3.2 สร้างแบบประเมินผลระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบแนวคิดมาตรฐานการประเมินของ Stufflebeam (1981) ประกอบด้วยรายการประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดเพิ่มเติมตามความต้องการ

2.3.3 นำแบบประเมินระบบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง

2.3.4 ปรับปรุงแบบประเมินระบบให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องตามคำแนะนำ
ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การทดลองใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้ระบบ จากฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพร้อมด้วยเครื่องมือวิจัยทั้ง 3 รายการ เดินทางไปยังสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างของการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์และอธิบายแนว
ทางการใช้ระบบแก่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการทดลองใช้ระบบดำเนินการ
ทดลองใช้ระบบตามขั้นตอนที่ได้แนะนำไว้แล้วในคู่มือการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.2.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
และมีประสบการณ์ในด้านการวัดและการประเมินผล

3.2.2 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับการแต่งตั้ง ศึกษา
รายละเอียดของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพร้อมทั้ง
พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด จำนวน 1 โรงเรียน เพื่อ
ทำการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3.2.3 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดำเนินการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินแต่ละขั้นตอน
ซึ่งได้กำหนดไว้แล้วในระบบตั้งแต่ต้นจนกระทั่งครบทุกองค์ประกอบของระบบ

3.2.4 กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละคนทำการประเมินระบบโดย
ใช้แบบประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างดำเนินการ
ทดลองใช้ระบบตามขั้นตอนที่ได้แนะนำไว้แล้วในคู่มือการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

3.3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษา
จำนวน 5 คน ร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

3.3.2 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับการแต่งตั้งศึกษา
รายละเอียดของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินแต่ละขั้นตอน
ซึ่งได้กำหนดไว้แล้วในระบบตั้งแต่ต้นจนกระทั่งครบทุกองค์ประกอบของระบบ

3.3.4 กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละคนทำการประเมินระบบ
โดยใช้แบบประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.4 ประธานคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา
และระดับสถานศึกษารวบรวมแบบประเมินระบบจากกรรมการประเมินแต่ละคนส่งกลับคืนผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลระบบจากการนำระบบ
ไปใช้จริง มีรายละเอียดดังนี้

4.1 วิเคราะห์ความเหมาะสมของระบบ และความพึงพอใจของผู้ประเมินที่มีต่อ
ผลการประเมินที่ได้รับด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดย
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC⁺ for Window

4.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างนำระบบไปใช้ด้วยการ
คำนวณค่าร้อยละ (%) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.3 แปลผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของระบบ และความพึงพอใจของ
ผู้ประเมินที่มีต่อผลการประเมินที่ได้รับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง ระบบการประเมินมีความเหมาะสม หรือเป็นที่
พึงพอใจของผู้ประเมินน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระบบการประเมินมีความเหมาะสม หรือเป็นที่
พึงพอใจของผู้ประเมินน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระบบการประเมินมีความเหมาะสม หรือเป็นที่
พึงพอใจของผู้ประเมินปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระบบการประเมินมีความเหมาะสม หรือเป็นที่
พึงพอใจของผู้ประเมินมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป หมายถึง ระบบการประเมินมีความเหมาะสม หรือเป็นที่
พึงพอใจของผู้ประเมินมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัยที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ระบบ การสังเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ การตรวจสอบระบบ การปรับปรุงระบบ และการนำระบบไปใช้ ดังนั้นการนำเสนอผลการวิจัยในบทนี้ จึงจำแนกการนำเสนอเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)
- ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)
- ตอนที่ 3 ผลการออกแบบระบบ (System Design)
- ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบระบบ (System Verification)
- ตอนที่ 5 ผลการปรับปรุงระบบ (System Improvement)
- ตอนที่ 6 ผลการนำระบบไปใช้ (System Implementation)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ระบบ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ผลการวิจัยเอกสารบทบาหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ผลการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป** จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของนักวิชาการ ประกอบด้วย ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) Crook (1972) Crook (1972) Castetter (1976) Tracy (1979) Henderson (1980) Latham and Wexley (1981) Stone (1981) Flippo (1984) Douglas John and Hunt (1985) Arnold and Feldman (1986) Greenlaw (1986) Monney and Noe (1987) Davis and Newstrom (1989) Carrell et al (1992) Cascio (1992) Kennett and Waldman (1994) Jette and Waldman (1994) Byars and Rue (1997) Dessler (2000) Anthony Kacmar and Parrewe' (2002) Hornsby and Kuratko (2002) สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังตารางที่ 2 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปตามกรอบแนวคิดระบบ

องค์ประกอบระบบ	องค์ประกอบย่อยของระบบ	นักวิชาการ
<p>1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● หน้าที่และความรับผิดชอบของงานที่จะประเมิน ● ข้อกำหนดเกี่ยวกับงาน ● งานที่จะทำการประเมิน ● ผลการวิเคราะห์งาน ● คำพรรณนางาน ● วัตถุประสงค์การประเมิน ● จุดมุ่งหมายการประเมิน ● มาตรฐานและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน ● เกณฑ์การประเมิน ● ผลงานที่คาดหวังหรือพึงประสงค์ ● ความคาดหวังในงาน ● เป้าหมายของผลการปฏิบัติงาน ● ระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● Henderson (1980) Hornsby and Kuratko (2002) ● Latham and Wexley (1681) Hornsby and Kuratko (2002) ● Arnold and Feldman (1986) Dessler (2000) Davis and Newstrom (1989) Cascio (1992) Greenlow (1986) Stone (1981) ● Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) ● Kennett and Waldman (1994) ● Crook (1972) Tracy (1972) Mondey and Noe (1987) Jette and Wertheim (1994) Stone (1981) ● Douglas John and Hunt (1985) ● Henderson (1980) Dessler (2000) Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ● Crook (1972) Tracy (1979) Mondey and Noe 1987) Jette and Wertheim (1994) Stone (1981) Hornsby and Kuratko (2002) ● Henderson (1980) Mondey and Noe (1987) Carrell et al (1992) ● Mondey and Noe (1987) ● Cascio (1992) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) Hornsby and Kuratko (2002) ● Arnold and Feldman (1986)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	องค์ประกอบย่อยของระบบ	นักวิชาการ
<p>1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) (ต่อ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการประเมิน ● เครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน ● เครื่องมือประเมิน ● ผู้ประเมิน ● ผู้รับการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> ● Carrell et al (1992) Byars and Rue (1997) Greenlow (1986) Hornsby and Kuratko (2002) ● Henderson (1980) Hornsby and Kuratko (2002) ● Latham and Wexley (1981) Flippo (1984) Byars and Rue (1987) Hornsby and Kuratko (2002) ● Carrell et al (1992) Davis and Newstrom (1989) Byars and Rue (1997) Stone (1981) Hornsby and Kuratko (2002) ● Carrell et al (1992) Davis and Newstrom (1989)
<p>2. กระบวนการ (Process)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ระบุขอบเขตของงาน ● ทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะประเมิน ● ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมิน ● ระบุจุดมุ่งหมายของการประเมิน ● ระบุผลงานที่คาดหวังหรือพึงประสงค์ ● ระบุเป้าหมายผลการปฏิบัติงาน ● ระบุมาตรฐานการปฏิบัติงาน ● ระบุเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> ● Dessler (2000) Greenlow (1986) ● Davis and Newstrom (1989) Hornsby and Kuratko (2002) ● Crook (1972) Tracy (1979) Mondey and Noe (1987) Jette and Wertheim (1994) Stone (1981) ● Douglas John and Hunt (1985) Hornsby and Kuratko (2002) ● Henderson (1980) Mondey and Noe (1987) Carrell et al (1992) ● Cascio (1992) Hornsby and Kuratko (2002) ● Dessler (2000) Tracy (1979) Anthony Kacmar and Perwe' (2002) ● Crook (1972) Tracy (1979) Stone (1981)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	องค์ประกอบย่อยของระบบ	นักวิชาการ
2. กระบวนการ (Process) (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้นำหนักความสำคัญขององค์ประกอบในงาน ● กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน ● กำหนดแนวทางประเมิน ● ระบุ เลือกระบบการประเมิน ● เลือกวิธีการประเมิน ● วิเคราะห์ระบบประเมิน ● คัดเลือกวิธีการวัด และประเมินผลการปฏิบัติงาน ● ระบุเครื่องมือประเมิน ● เลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมิน ● วางแผนก่อนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ● ระบุกลุ่มเพื่อนหรือทีมงานที่ปฏิบัติงานกับลูกค้า ● กำหนดขั้นตอนการประเมิน ● เลือกผู้ประเมิน ● ฝึกอบรมผู้ประเมิน ● อภิปรายวิธีการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน ● วัดผลการปฏิบัติงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● Crook (1972) Henderson (1980) ● Tracy (1979) Dessler (2000) Hornsby and Kuratko (2002) ● Crook (1972) Hornsby and Kuratko (2002) ● Crook (1972) Byars and Rue (1997) ● Tracy (1979) Carrell et al (1992) Byars and Rue (1997) ● Arnold and Feldman (1986) ● Greenlaw (1986) ● Henderson (1980) ● Latham and Wexley (1981) Flippo (1984) Byars and Rue (1997) ● Castetter (1976) ● Kennett and Waldman (1994) ● Jette and Wertheim (1994) Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) ● Latham and Wexley (1981) ● Latham and Wexley(1981) Flippo (1984) Carrell et al (1992)Byars and Rue(1997) ● Carrell et al (1992) ● Tracy (1979) Latham and Wexley (1981) Douglas John and Hunt (1985) Arnold and Feldman (1986) Kennett and Waldman (1994)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	องค์ประกอบย่อยของระบบ	นักวิชาการ
2. กระบวนการ (Process) (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ● รวบรวมเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ● ค้นหาและใช้ข้อมูลปัจจัยนำเข้าจากผู้ประเมินหรือผู้สังเกตคนอื่นในหน่วยงาน ● จัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ● นำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้ ● บริหารจัดการระบบประเมินโดยการกำกับ ติดตาม ● ดูแลระบบการประเมินให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ● ตรวจสอบ ติดตาม ความก้าวหน้าของผลการประเมิน ● ประเมินผลการปฏิบัติงาน ● พิจารณาตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน ● บันทึกผลการประเมิน ● เก็บรักษาบันทึกผลการประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> ● Mondey and Noe (1987) ● Davis and Newstrom (1989) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ● Davis and Newstrom (1989) ● Cascio (1992) ● Stone (1981) ● Crook (1972) ● Byars and Rue (1997) ● Castetter (1976) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ● Arnold and Feldman (1986) ● Mondey and Noe (1987) Carrrell et al (1992) Jette and Wertheim (1994) Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) Hornsby and Kuratko (2002) ● Cascio (1992) Byars and Rue (1997) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ● Byars and Rue (1997) ● Byars and Rue (1997)
3. ผลผลิต (Outputs)	<ul style="list-style-type: none"> ● ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับ 	<ul style="list-style-type: none"> ● จากทุกแนวคิดของนักวิชาการ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	องค์ประกอบย่อยของระบบ	นักวิชาการ
4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยการสัมภาษณ์ ● แจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบผลการประเมิน ● การสื่อสารข้อมูลสารสนเทศ ● อภิปรายผลการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน ● ทบทวนผลการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ปฏิบัติงาน ● รวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล ● การนำผลการประเมินไปประกอบการให้รางวัล หรือ ยกย่องหรือสนับสนุน ● นำผลการประเมินไปใช้ ปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต ● นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ● กำหนดวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน ● จัดทำโครงการพัฒนาบุคคล ● ตรวจสอบทบทวนแผนงานหลังดำเนินการพัฒนา ● อภิปรายถึงแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต ● กำหนดเป้าหมายของผลการปฏิบัติงานในอนาคต 	<ul style="list-style-type: none"> ● Hornsby and Kuratko (2002) ● Latham and Wexley (1981) Flippo (1984) Cascio(1992) Dessler (2000) ● Greenlaw (1986) ● Mondey and Noe (1987) Carrell and Other (1992) Davis and Newstrom (1989) ● Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) Byars and Rue (1997) ● Stone (1981) ● Henderson (1980) Latham and Wexley (1981) Davis and Newstrom(1989) ● Kennett and Waldman (1994) Jette and Wertheim (1994) Arnold and Feldman (1986) ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ● Greenlaw (1986) ● Douglas John and Hunt (1985) ● Castetter (1976) ● Castetter (1976) ● Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) ● Latham and Wexley (1981) Carrell et al (1992)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติโดยทั่วไปตามกรอบแนวคิดระบบ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) พบองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปจำนวน 18 รายการ ประกอบด้วย หน้าที่และความรับผิดชอบของงานที่จะประเมิน ข้อกำหนดเกี่ยวกับงาน งานที่จะทำการประเมิน ผลการวิเคราะห์งาน คำพรรณนางาน วัตถุประสงค์การประเมิน จุดมุ่งหมายของการประเมิน มาตรฐานและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน เกณฑ์การประเมิน ผลงานที่คาดหวังหรือพึงประสงค์ ความคาดหวังในงาน เป้าหมายผลการปฏิบัติงาน ระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน วิธีการประเมิน เครื่องมือวัดผลการปฏิบัติงาน เครื่องมือประเมิน ผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน

ด้านกระบวนการ (Process) พบองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป จำนวน 36 รายการ ประกอบด้วย การระบุขอบเขตของงาน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะประเมิน การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมิน การระบุจุดมุ่งหมายของการประเมิน การระบุผลงานที่คาดหวังหรือพึงประสงค์ การระบุเป้าหมายผลการปฏิบัติงาน การระบุมาตรฐานการปฏิบัติงาน การระบุเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน การให้น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบในงาน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงาน การกำหนดแนวทางการประเมิน การระบุเลือกระบบการประเมิน การเลือกวิธีการประเมิน การวิเคราะห์ระบบประเมิน การคัดเลือกวิธีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน การกำหนดหรือระบุเครื่องมือประเมิน การเลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมิน การวางแผนก่อนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การระบุกลุ่มเพื่อนหรือทีมงานที่ปฏิบัติงานกับลูกค้า การกำหนดขั้นตอนการประเมิน การเลือกผู้ประเมิน การฝึกอบรมผู้ประเมิน การอภิปรายวิธีการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน การวัดผลการปฏิบัติงาน การตรวจสอบการปฏิบัติงาน การรวบรวมเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การค้นหาและใช้ข้อมูลปัจจัยนำเข้าจากผู้ประเมินหรือผู้สังเกตคนอื่นในหน่วยงาน การจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้ การบริหารจัดการระบบประเมินโดยการกำกับ ติดตาม ดูแลระบบการประเมินให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด การตรวจสอบ ติดตาม ความก้าวหน้าของผลการประเมินประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน การบันทึกผลการประเมิน และการเก็บรักษาระบบที่ผลการประเมิน

ด้านผลผลิต (Outputs) พบองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ได้แก่ บันทึกผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับ

ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) พบองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป จำนวน 14 รายการ ประกอบด้วย การให้ข้อมูลป้อนกลับด้วยการสัมภาษณ์ การแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบผลการประเมิน การสื่อสารข้อมูลสารสนเทศ การอภิปรายผลการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน การทบทวนผลการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ปฏิบัติงาน การรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล การนำผลการประเมินไปประกอบการให้รางวัล หรือยกย่องหรือสนับสนุน การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต การนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน การจัดทำโครงการพัฒนาบุคคล การตรวจสอบ การทบทวนแผนงานหลังดำเนินการพัฒนา การอภิปรายถึงแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต และการกำหนดเป้าหมายของผลการปฏิบัติงานในอนาคต

2. ผลการวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการรวบรวมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาตามที่ปรากฏในตำรา กฎหมาย งานวิจัยและเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ดังที่นำเสนอไว้ในบทที่ 2 สามารถแสดงผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดกรอบภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 ข้างใต้นี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบข่ายภารกิจ	รายการบทบาทหน้าที่
ด้านบริหารทั่วไป	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2. การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา 3. กำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บทและแผนพัฒนาสถานศึกษา 4. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 5. การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าการจัดการศึกษาตามแผนของสถานศึกษา 6. การประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา 7. รับทราบและเห็นชอบรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา 8. รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาแก่ผู้ปกครองและประชาชน 9. พัฒนาและบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ให้มีความปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 10. ประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามา มีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ขอบข่ายภารกิจ	รายการบทบาทหน้าที่
<p>ด้านบริหารทั่วไป (ต่อ)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 11. สนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการหรือให้บริการด้านสถานที่แก่นักเรียนชุมชน หรือองค์กรต่าง ๆ และ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก 12. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 13. แสวงหาความร่วมมือและตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ 14. การดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 15. ส่งเสริมกิจกรรมการบริการแก่นักเรียนทางด้านสังคม สันทนาการ สุขภาพอนามัย โภชนาการ กิจกรรมสหกรณ์ และอื่น ๆ ร่วมกับชุมชน 16. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
<p>ด้านวิชาการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมสนับสนุน และให้ความเห็นชอบในการกำหนดสาระของหลักสูตรแม่บท หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรวิชาชีพ และหลักสูตรพิเศษที่ต้องการส่งเสริมหรือมีความจำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 2. ให้ความเห็นชอบในหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น 3. กำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินตามหลักสูตรแห่งชาติ 4. ประเมินผลหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น 5. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน 6. ให้ความเห็นชอบการจัดชั้น และกลุ่มนักเรียน รวมทั้งกำหนดนักเรียนเข้าชั้น 7. ร่วมกำหนดการจัดตารางเวลาเรียนและตารางสอน 8. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียนและเป้าหมายผู้เรียนที่บรรลุเกณฑ์มาตรฐาน 9. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ขอบข่ายภารกิจ	รายการบทบาทหน้าที่
<p>ด้านวิชาการ (ต่อ)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 11. ส่งเสริมให้เด็กในเขตบริการ รวมทั้งเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 12. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของเด็ก 13. มีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ปัญหา ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 14. ร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 15. พัฒนา และปรับกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการเรียนรู้ของเด็ก และขจัดปัญหาอุปสรรคที่บัง 16. ส่งเสริม สนับสนุน หรือร่วมผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 17. ร่วมเป็นผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน 18. ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ 19. ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ 20. การแสวงหาและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งในและนอกห้องเรียน
<p>ด้านบุคคล</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแสวงหาและสนับสนุนให้มีการระดมวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา 2. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา 3. กำหนดจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนักเรียน 4. ให้คำแนะนำและมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเจรจาต่อรองและคัดเลือกเพื่อบรรจุแต่งตั้งครู ครูพิเศษ หรือบุคลากรอื่นในสถานศึกษา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ขอบข่ายภารกิจ	รายการบทบาทหน้าที่
<p>ด้านบุคคล (ต่อ)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. รับทราบ เสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือหรือสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่ต้องการ 6. ให้ข้อเสนอแนะหรือกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อการคัดเลือกหรือร่วมพิจารณาคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา 7. กำหนดครูเข้าสอนในชั้นเรียน 8. กำหนดเวลาปฏิบัติงานสอน และเวลาดอกการสอนสำหรับวันและสัปดาห์ที่เปิดเรียน 9. อนุมัติระเบียบปฏิบัติของข้าราชการครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เรียน 10. การดำเนินการส่งเสริมวินัย และการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา 11. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา 12. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา
<p>ด้านการเงินและงบประมาณ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร่วมกำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและในท้องถิ่น 2. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา 3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผล 4. จัดสรรงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ และงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอกเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5. รับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ 6. กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากรัฐ 7. กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก 8. ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา 9. ติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณทั้งงบประมาณอุดหนุนจากรัฐและงบประมาณพิเศษที่ได้จากภายนอก

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมขอบเขตภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านบุคคล และด้านการเงินและงบประมาณ โดยรายการบทบาทหน้าที่ที่พบมากที่สุด คือ บทบาทหน้าที่ในด้าน วิชาการ (20 รายการ) รองลงมาคือ บทบาทหน้าที่ในด้านบริหารทั่วไป (16 รายการ) บทบาทหน้าที่ใน ด้านบุคคล (12 รายการ) และบทบาทหน้าที่ในด้านการเงินและงบประมาณ (9 รายการ) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการ วิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งาน โดยมี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 280 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ งานโดยจำแนกเป็น 2 ตอน คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลและของสถานศึกษา และ ผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลและสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล และสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างปรากฏผล ดังตารางที่ 4 - 5 ข้างใต้

ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล (n=280)

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
1.1 ชาย	176	62.86
1.2 หญิง	104	37.14
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 21 ปี	0	0.00
2.2 21-30 ปี	3	1.07
2.3 31-40 ปี	37	13.22
2.4 41-50 ปี	141	50.36
2.5 51-60 ปี	66	23.57
2.6 61-70 ปี	31	11.07
2.7 มากกว่า 70 ปี	2	0.71

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
3. อาชีพ		
3.1 ข้าราชการพลเรือน	99	35.36
3.2 ข้าราชการการเมือง	5	1.78
3.3 ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	47	16.79
3.4 ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท	13	4.64
3.5 ค้าขาย	33	11.78
3.6 นักธุรกิจ	4	1.43
3.7 เกษตรกรรม	50	17.86
3.8 อื่น ๆ	29	10.36

จากตารางที่ 4 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 62.86) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 50.36) มีอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 35.36) รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 17.86) และอาชีพข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ร้อยละ 16.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์งาน (n=35)

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. จำนวนนักเรียน		
1.1 น้อยกว่า 121 คน	9	25.71
1.2 121-540 คน	21	60.00
1.3 541 คน ขึ้นไป	5	14.29
2. ที่ตั้งของสถานศึกษา		
2.1 ในเขตเทศบาล	5	14.29
2.2 นอกเขตเทศบาล	30	85.71
3. จำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
3.1 1-5 คน	1	2.86
3.2 6-10 คน	2	5.71
3.3 11-15 คน	31	88.57
3.4 มากกว่า 15 คน	1	2.86

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
4. การประกอบอาชีพของผู้ปกครองและประชาชนในเขตบริการ		
4.1 เกษตรกรรม	15	42.86
4.2 รับจ้างทั่วไป	12	34.28
4.3 ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม	6	17.14
4.4 ค้าขาย	1	2.86
4.5 รับราชการ	0	0.00
4.6 อื่น ๆ	1	2.86
5. การนับถือศาสนาของผู้ปกครอง และประชาชนในเขตบริการ		
5.1 ศาสนาพุทธ	33	94.29
5.2 ศาสนาอิสลาม	2	5.71
5.3 อื่น ๆ	0	0.00

จากตารางที่ 5 พบว่า สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดกลางซึ่งมีจำนวนนักเรียนระหว่าง 121-540 คน (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ตามลำดับ ทั้งนี้สถานศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 85.71) และสถานศึกษาเกือบทั้งหมดมีจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ระหว่าง 11-15 คน (ร้อยละ 88.57) ผู้ปกครอง และประชาชนในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม (ร้อยละ 42.86) รองลงมาคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 34.28) โดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 94.29)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 6 – 13 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานและลักษณะงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=280)

รายการ	ลำดับที่ของการเลือก													
	1		2		3		4		5		6		7	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1. วัตถุประสงค์การปฏิบัติงาน														
1.1 ให้ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	186	66.43	78	27.86	16	5.71	0	0.00	-	-	-	-	-	-
1.2 สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานของสถานศึกษา	87	31.07	149	53.22	44	15.71	0	0.00	-	-	-	-	-	-
1.3 กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	31	11.07	48	17.14	201	71.79	0	0.00	-	-	-	-	-	-
2. ลักษณะงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน														
2.1 นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา	230	82.14	18	6.43	18	6.43	5	1.79	5	1.79	2	0.71	2	0.71
2.2 เงินงบประมาณเพื่อการลงทุนของสถานศึกษา	34	12.14	156	55.71	32	11.43	22	7.86	18	6.43	14	5.00	4	1.43
2.3 วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่	33	11.79	63	22.5	110	39.28	39	13.93	20	7.14	10	3.57	5	1.79
2.4 การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา	23	8.21	49	17.5	35	12.5	81	28.94	42	15.00	27	9.64	23	8.21

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	ลำดับที่ของการเลือก													
	1		2		3		4		5		6		7	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน	9	3.21	46	16.43	36	12.86	53	18.93	66	23.57	29	10.36	41	14.64
2.6 กิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนในโอกาสต่าง ๆ	15	5.36	29	10.36	35	12.50	64	22.86	38	13.57	44	15.71	55	19.64
2.7 การติดต่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา	12	7.86	25	8.93	50	17.86	29	10.35	39	13.93	45	16.07	70	25.00

จากตารางที่ 6 พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเรียงตามลำดับคือ ลำดับที่ 1 ให้ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 66.43) ลำดับที่ 2 สนับสนุนทรัพยากรให้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษา (ร้อยละ 53.22) และลำดับที่ 3 กำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 71.79) นอกจากนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางท่านยังได้เสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมอีกว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อนำวิทยากรท้องถิ่นมาบูรณาการกับการเรียนการสอน ส่วนในด้านลักษณะงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ลักษณะงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (ร้อยละ 82.14) ลำดับที่ 2 เงินงบประมาณเพื่อการลงทุนของสถานศึกษา (ร้อยละ 55.71) ลำดับที่ 3 วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ (ร้อยละ 39.28) ลำดับที่ 4 การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 28.94) และกิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนในโอกาสต่าง ๆ (ร้อยละ 22.86) ลำดับที่ 5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน (ร้อยละ 23.57) และลำดับที่ 7 การติดต่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา (ร้อยละ 25.00)

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์จำนวนครั้งของการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบปีการศึกษา (n=280)

รายการบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
ก. ด้านบริหารทั่วไป			
1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.63	2.38	มาก
2. การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา	1.84	1.72	ปานกลาง
3. กำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บทและแผนพัฒนาสถานศึกษา	1.19	1.00	น้อย
4. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	1.26	1.00	น้อย
5. กำกับและติดตามความก้าวหน้าการจัดการศึกษาตามแผนของสถานศึกษา	1.52	1.76	ปานกลาง
6. การประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	1.09	1.41	น้อย
7. รับทราบและเห็นชอบรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา	1.35	0.92	น้อย
8. รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและประชาชนทราบ	1.77	2.19	ปานกลาง
9. พัฒนาและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่นน่าอยู่และเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน	2.31	2.52	ปานกลาง
10. ประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา	2.91	3.07	มาก
11. สนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการ หรือให้บริการด้านสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือ องค์กรต่าง ๆ และ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก	2.17	2.67	ปานกลาง
12. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	2.93	2.95	มาก
13. แสวงหาความร่วมมือและตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ	2.26	2.28	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
14. การดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.67	1.92	มาก
15. ส่งเสริมกิจกรรมบริการแก่นักเรียนทางด้านสังคม สันทนาการ สุขภาพอนามัย โภชนาการ กิจกรรมสหกรณ์และอื่น ๆ ร่วมกับ ชุมชน	1.91	2.05	ปานกลาง
16. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินการ ใดอย่างใดอย่างหนึ่ง	1.08	1.67	น้อย
ข. ด้านวิชาการ			
17. ส่งเสริมสนับสนุน และให้ความเห็นชอบในการกำหนดสาระ ของหลักสูตรแม่บท หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรวิชาชีพ และ หลักสูตรพิเศษที่ต้องการส่งเสริมหรือมีความจำเป็นและ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1.00	0.88	น้อย
18. ให้ความเห็นชอบในหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น	0.95	1.20	น้อย
19. การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติหรือดำเนินตามหลักสูตร แกนกลาง	0.87	1.27	น้อย
20. ประเมินผลหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดขึ้น	0.60	0.84	น้อย
21. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับ นโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน	0.80	1.20	น้อย
22. ให้ความเห็นชอบการจัดชั้นและกลุ่มนักเรียนรวมทั้งกำหนด นักเรียนเข้าชั้น	0.63	0.70	น้อย
23. ร่วมกำหนดการจัดตารางเวลาเรียนและตารางสอน	0.58	0.98	น้อย
24. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียนและเป้าหมายผู้เรียนที่บรรลุ เกณฑ์มาตรฐาน	0.69	0.77	น้อย
25. ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	0.88	0.97	น้อย
26. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและรับรองคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้	0.65	0.77	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
27. ส่งเสริมให้เด็กในเขตบริการ รวมทั้งเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	0.89	0.78	น้อย
28. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน	0.68	0.90	น้อย
29. มีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1.21	1.19	น้อย
30. ร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.27	1.71	น้อย
31. พัฒนาและปรับกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการเรียนรู้ของเด็ก และเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคที่บัง	0.91	1.06	น้อย
32. ส่งเสริม สนับสนุนหรือร่วมผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	1.23	1.78	น้อย
33. ร่วมเป็นผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน	2.23	4.37	ปานกลาง
34. ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและเทคนิคการสอนใหม่ๆ	1.33	2.69	น้อย
35. ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ	2.03	2.39	ปานกลาง
36. การแสวงหาและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งในและนอกห้องเรียน	1.87	2.82	ปานกลาง
ค. ด้านบุคคล			
37. การแสวงหาและสนับสนุนให้มีการระดมวิทยากรภายนอก และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา	1.64	3.11	ปานกลาง
38. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นในสถานศึกษา	0.63	1.23	น้อย
39. กำหนดจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน	0.38	0.81	น้อยที่สุด
40. ให้คำแนะนำและมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเจรจาต่อรองและคัดเลือกเพื่อบรรจุแต่งตั้งครู ครูพิเศษ หรือบุคลากรอื่น	0.39	0.95	น้อยที่สุด
41. รับทราบ เสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือ หรือสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่ต้องการ	0.85	1.15	น้อย

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการบทบาทหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
42. ให้ข้อเสนอแนะหรือกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อการคัดเลือกหรือร่วมพิจารณาคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา	0.22	0.62	น้อยที่สุด
43. กำหนดครูเข้าสอนในชั้นเรียน	0.41	0.91	น้อยที่สุด
44. กำหนดเวลาปฏิบัติงานสอนและเวลาออกการการสอนสำหรับวันและสัปดาห์ที่เปิดเรียน	0.46	0.78	น้อยที่สุด
45. อนุมัติระเบียบปฏิบัติของข้าราชการครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เรียน	0.31	0.60	น้อยที่สุด
46. การดำเนินการส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ของสถานศึกษา	0.68	1.29	น้อย
47. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา	1.25	2.22	น้อย
48. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา	2.35	2.69	ปานกลาง
ง. ด้านการเงินและงบประมาณ			
49. กำหนดแนวทางระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก	1.79	2.03	ปานกลาง
50. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา	1.93	1.91	ปานกลาง
51. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อ จัดจ้าง	1.45	2.24	น้อย
52. จัดสรรงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐและงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอกตามลำดับความสำคัญเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	0.75	0.93	น้อย
53. รับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้คำแนะนำ	2.09	2.69	ปานกลาง
54. กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากรัฐ	1.44	2.46	น้อย
55. กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากภายนอก	1.65	2.19	ปานกลาง
56. ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการจัดทำบัญชี	1.64	3.38	ปานกลาง
57. ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณทั้งงบประมาณอุดหนุนจากรัฐและงบประมาณพิเศษที่ได้จากภายนอก	1.43	2.84	น้อย

จากตารางที่ 7 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ระดับน้อยที่สุดถึงระดับมาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ด้านบริหารทั่วไป** พบว่า บทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.50-3.49$) มีจำนวน 4 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 2) ประสานงานกับชุมชน บุคคลหรือองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และ 4) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนบทบาทหน้าที่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.50-2.49$) มีจำนวน 7 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) พัฒนาและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่นน่าอยู่และเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน 2) แสวงหาความร่วมมือและตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ 3) สนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการหรือให้บริการด้านสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือ องค์กรต่าง ๆ และ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก 4) ส่งเสริมกิจกรรมบริการแก่นักเรียนทางด้านสังคม สันทนาการ สุขภาพอนามัย โภชนาการ กิจกรรมสหกรณ์และอื่น ๆ 5) การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา 6) รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและประชาชนทราบ 7) กำกับ และติดตามความก้าวหน้าการจัดการศึกษาตามแผนของสถานศึกษา ส่วนบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ในด้านบริหารทั่วไปที่เหลือ จำนวน 5 รายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.50-1.49$)

2. **ด้านวิชาการ** พบว่า บทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.50-2.49$) มีจำนวน 3 รายการ คือ 1) ร่วมเป็นผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน 2) ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ และ 3) การแสวงหาและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งในและนอกห้องเรียน ส่วนบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ในด้านวิชาการที่เหลือจำนวน 17 รายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.50-1.49$)

3. **ด้านบุคคล** พบว่า บทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.50-2.49$) มีจำนวน 2 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา และ 2) การแสวงหาและสนับสนุนให้มีการระดมวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษา ส่วนบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ในด้านบุคคลที่เหลือจำนวน 10 รายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.50-1.49$) จำนวน 4 รายการ และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 0.00-0.49$) จำนวน 6 รายการ

4. **ด้านการเงินและงบประมาณ** พบว่า บทบาทหน้าที่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.50-2.49$) มีจำนวน 5 รายการ เรียงตามลำดับ คือ 1) รับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้คำแนะนำ 2) การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา 3) กำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น 4) กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจากภายนอก และ 5) ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา ส่วนบทบาทหน้าที่อื่น ๆ ในด้านการเงินและงบประมาณ ที่เหลือจำนวน 4 รายการ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.50-1.49$)

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์งานประจำอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากตารางที่ 6 งานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการปฏิบัติเป็นการชั่วคราว และงานที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (n=280)

รายการ	ไม่มีการปฏิบัติ		มีการปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. งานประจำอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติ	228	81.43	52	18.57
2. งานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการปฏิบัติเป็นการชั่วคราว	242	86.43	38	13.57
3. งานที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ	112	40.0	168	60.0

จากตารางที่ 8 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.43) ระบุว่า ไม่มีงานประจำอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว สำหรับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 18.57) ระบุว่า มีหน้าที่และความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติ ได้แก่ ตรวจสอบการทำงานของครู ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่สถานศึกษา จัดหาเงินเพื่อสนับสนุนด้านจริยธรรม ให้คำปรึกษาปัญหาการเรียนการสอน ติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนให้มาเรียนและจัดงานประเพณีต่าง ๆ ของสถานศึกษา นอกจากนี้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.43) ระบุว่า ไม่มีงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ประจำซึ่งจะต้องปฏิบัติเป็นการชั่วคราว แต่มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 13.57) ระบุว่า มีงานที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องปฏิบัติเป็นการชั่วคราว ได้แก่ ร่วมพิจารณาความดีความชอบของครูในโรงเรียน ติดตาม สอดส่องพฤติกรรมของเด็กนักเรียนที่ไม่มีระเบียบวินัยและรับฟังปัญหาจากผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อนำไปแก้ปัญหาร่วมกับครูผู้สอน สำหรับงานที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษนั้น กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) ระบุว่า มีงานที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ คือ การเข้าร่วมประชุมตามหนังสือของส่วนราชการที่แจ้งมา และปฏิบัติงานอื่น ๆ ได้แก่ สอดส่อง ดูแล อาคารสถานที่ในช่วงเวลาอนกราชการ และวันหยุดราชการ รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และจัดหารายได้เพื่อนำมาพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการควบคุม บังคับบัญชา และลักษณะวิธีการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=280)

รายการ	ไม่มี		มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีผู้ได้บังคับบัญชา	257	91.79	23	8.21
2. การใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการบริหารและจัดการด้านบุคคลของสถานศึกษา ได้แก่ การลงโทษ การให้ ความดีความชอบ ฯ	243	86.79	37	13.21
3. อำนาจในการมอบหมายงาน และประสานงานกับผู้บริหารและคณะครูของสถานศึกษา	202	72.14	78	27.86
4. การปฏิบัติงานมีผู้บังคับบัญชากำหนดหรือสั่งให้ปฏิบัติ	243	86.79	37	13.21
5. ลักษณะวิธีการปฏิบัติงาน				
5.1 ใช้การประชุมเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน	240	85.71	40	14.29
5.2 ใช้วิธีการอภิปราย และการระดมความคิดเห็น	195	69.64	85	30.36
5.3 ใช้สมองพิจารณาเรื่องต่าง ๆ มากกว่าลงมือปฏิบัติจริง	99	35.36	181	64.64

จากตารางที่ 9 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ระบุว่า การปฏิบัติงานประจำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีผู้บังคับบัญชา (ร้อยละ 91.79) ไม่มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการลงโทษ พิจารณาความดีความชอบ โยกย้าย ฯ (ร้อยละ 86.79) ไม่มีอำนาจในการมอบหมายงาน และประสานงานกับผู้บริหารและคณะครู (ร้อยละ 72.14) และไม่มีกิจกรรมใดที่ต้องมีผู้บังคับบัญชากำหนดให้ปฏิบัติ (ร้อยละ 86.79) อย่างไรก็ตาม ในส่วนของอำนาจหน้าที่ในการมอบหมายงานและประสานงานนั้น กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนหนึ่งระบุว่า มีอำนาจในการมอบหมายงานและประสานงาน ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง การแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น ร่วมพิจารณาผลการเรียนของนักเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เข้าร่วมประชุมในการพัฒนาสถานศึกษาและเกี่ยวกับด้าน การศึกษาของสถานศึกษา และการร้องเรียนของผู้ปกครอง ส่วนในด้านลักษณะและวิธีการปฏิบัติงาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในด้านวิธีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญมี 2 ประการ คือ ใช้การประชุมกรรมการเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

(ร้อยละ 85.71) และการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการระดมความคิดเห็น (ร้อยละ 69.64) นอกจากนี้กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวนหนึ่ง (ร้อยละ 35.36) ยังระบุว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นการใช้สมองเพื่อพิจารณาตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ มากกว่าการปฏิบัติจริง

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สิ่งที่คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน (n=280)

รายการ	ลำดับที่ของการเลือก									
	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	195	69.64	24	8.57	15	5.36	22	7.86	24	8.57
2. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	63	22.5	169	60.36	35	12.50	8	2.86	3	1.08
3. แนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	15	5.36	62	22.14	145	51.79	51	18.21	7	2.50
4. มติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	56	20.00	38	13.57	70	25.00	68	24.29	48	17.14
5. หนังสือสั่งการจากหน่วยงานต้นสังกัด	16	5.71	23	8.22	39	13.93	83	29.64	119	42.5

จากตารางที่ 10 พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานยึดคู่มือการปฏิบัติงานตามลำดับ คือ ลำดับที่ 1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ร้อยละ 69.64) ลำดับที่ 2 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (ร้อยละ 60.36) ลำดับที่ 3 แนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ร้อยละ 51.79) ลำดับที่ 4 มติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 25.00) และลำดับที่ 5 หนังสือสั่งการจากหน่วยงานต้นสังกัด (ร้อยละ 42.50)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์วัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=280)

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. วาระการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	220	78.57
2. บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	227	81.07
3. ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	246	87.86
4. เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์	90	32.14
5. เครื่องเขียน และวัสดุสำนักงาน	101	36.07
6. เครื่องคำนวณ	53	18.92
7. เครื่องคอมพิวเตอร์	104	37.14

จากตารางที่ 11 พบว่า วัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเรียงตามลำดับ คือ ลำดับที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (ร้อยละ 87.86) ลำดับที่ 2 บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร้อยละ 81.07) และลำดับที่ 3 วาระการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา (ร้อยละ 78.5)

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์งานด้านการติดต่อประสานงาน การบันทึกและรายงาน และ
การตรวจสอบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=280)

รายการ	ไม่มีการปฏิบัติ		มีการปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงาน	182	65.00	98	35.00
2. การบันทึกและรายงานผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน	149	53.21	131	46.79
3. การอาศัยหรือใช้ข้อมูลจากการรายงาน	162	57.86	118	42.14
4. การตรวจสอบงานของคณะกรรมการสถานศึกษา	250	89.29	30	10.71
5. ผู้ตรวจสอบงานของคณะกรรมการสถานศึกษา	150	53.57	130	46.43

จากตารางที่ 12 พบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยส่วนใหญ่ไม่มีการติดต่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา (ร้อยละ 65.00) อย่างไรก็ตามยังมีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนหนึ่ง (ร้อยละ 35.00) ระบุว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการติดต่อประสานงานกับบุคคล และหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานราชการ หน่วยงานภาคเอกชน สถาบันทางศาสนา บุคคลสำคัญในชุมชนและท้องถิ่น สำหรับเรื่องติดต่อเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรายงาน และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสถานศึกษา การขอรับความช่วยเหลือและขอรับการสนับสนุนทรัพยากรด้านบุคคล การเงินและงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ส่วนในด้านการบันทึกและรายงานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.21) ระบุว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีการบันทึกและรายงานผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามยังมีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอีกจำนวนหนึ่ง (ร้อยละ 46.79) ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันระบุว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการบันทึกและรายงานผลสำเร็จของการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย การรายงานผลการปฏิบัติงานในด้านการก่อสร้างอาคารสถานที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ผลการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การพัฒนาในด้านต่าง ๆ และรายงานผลการใช้จ่ายเงิน นอกจากนี้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.86) ยังระบุว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการใช้ข้อมูลการรายงานผลสำเร็จของการปฏิบัติงานไปใช้ประกอบการจัดทำบันทึกและรายงาน โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ รายงานประจำปีของสถานศึกษา สมุดบันทึกการประชุม ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำท้องถิ่น นักเรียน คณะครู เอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา

สำหรับด้านการตรวจสอบงาน พบว่าผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้รับการตรวจสอบ (ร้อยละ 89.29) ทั้งนี้วิธีการตรวจสอบงานที่พบส่วนใหญ่จะใช้วิธีการพิจารณาจากความสำเร็จของงานตามที่ได้รับมอบหมาย (ร้อยละ 72.25) นอกจากนี้ยังพบวิธีการอื่นในการตรวจสอบงาน ได้แก่ ระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลงานสำหรับบุคคลที่เป็นผู้ตรวจสอบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ไม่มีผู้ตรวจสอบ (ร้อยละ 53.57) แต่จะใช้วิธีการตรวจสอบโดยที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างไรก็ตามกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนหนึ่งระบุว่าสามารถให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้ตรวจสอบงาน ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาาระดับเหนือขึ้นไป สอบถามผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน และให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาเป็นผู้ตรวจสอบงาน

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติพื้นฐานของผู้ที่จะเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (n=280)

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. ความรู้พื้นฐานของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการสถานศึกษา		
1.1 ประถมศึกษา	36	12.86
1.2 มัธยมศึกษา	117	41.78
1.3 อนุปริญญา	42	15.00
1.4ปริญญาตรี	79	28.21
1.5 สูงกว่าปริญญาตรี	10	3.57
1.6 อื่น ๆ	23	8.21
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
2.1 ไม่จำเป็น	142	50.71
2.2 จำเป็น	138	49.29
3. การได้รับการฝึกอบรม		
3.1 ไม่จำเป็น	62	22.14
3.2 จำเป็น	218	77.86
4. ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน		
4.1 ทักษะการทำงานเป็นทีม	232	82.86
4.2 ทักษะการสื่อความหมาย	127	45.36
4.3 ทักษะการตัดสินใจ	182	65.00
4.4 ทักษะการกำหนดนโยบายและการวางแผน	185	66.07
4.5 ทักษะการประชุม	161	57.50
4.6 ทักษะการอภิปรายและระดมความคิดเห็น	205	73.21
4.7 ทักษะการแปลความหมายข้อมูล	114	40.71
4.8 ทักษะการประเมินผล	127	45.36
4.9 ทักษะการบันทึกและรายงาน	142	50.71
4.10 ทักษะการติดต่อประสานงาน	182	65.00

จากตารางที่ 13 พบว่า บุคคลที่จะเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 41.78) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 28.21) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดีไม่จำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก่อน (ร้อยละ 50.71) แต่จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรม (ร้อยละ 77.86) ในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการ

บริหารจัดการสถานศึกษา ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อสถานศึกษา ระเบียบ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการและกระบวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ วิชาการ การเงินและงบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ส่วนทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ทักษะการทำงานเป็นทีม (ร้อยละ 82.86) ทักษะการอภิปรายและระดมความคิดเห็น (ร้อยละ 73.21) ทักษะการกำหนดนโยบาย และการวางแผน (ร้อยละ 66.07) ทักษะการตัดสินใจ (ร้อยละ 65.00) ทักษะการติดต่อประสานงาน (ร้อยละ 65.00) ทักษะการประชุม (ร้อยละ 57.50) ทักษะการบันทึกและรายงาน (ร้อยละ 50.71)

จากผลการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังปรากฏในตารางที่ 6 -13 สามารถนำเสนอในรูปแบบคำพรรณนางาน (Job Description) ได้ดังนี้

คำพรรณนางาน (Job Description)

ชื่อตำแหน่ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะคณะกรรมการที่ปรึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารและจัดการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กระทรวง กรม หรือหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษามอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ส่งเสริม สนับสนุน มีส่วนร่วม และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โครงการนอกหลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน การดำเนินงานด้านบุคลากรของสถานศึกษา การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการนักเรียน แสวงหา และร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา รวมทั้งกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา การดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา ตลอดจน ประเมินผล และรายงานผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

เงื่อนไขการปฏิบัติงาน

1. ใช้การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเครื่องมือเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
2. ดำเนินการมอบหมายงานและประสานงานกับบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ
3. กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป
2. ผ่านการฝึกอบรมในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อสถานศึกษา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการและกระบวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. มีความเสียสละ เห็นคุณค่า และอุทิศตนเพื่อการศึกษา

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

1. มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการอภิปรายและระดมความคิดเห็น ทักษะการกำหนดนโยบายและการวางแผน ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการติดต่อประสานงาน ทักษะการประชุม และทักษะการบันทึกและรายงาน

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)

การนำเสนอผลการสังเคราะห์ระบบในตอนนี้อาจแบ่งเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ผลการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป จากการนำผลการวิเคราะห์ระบบมาทำการสังเคราะห์ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ผลการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป

องค์ประกอบระบบ	รายการองค์ประกอบย่อย
1. ด้านปัจจัย (Inputs)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อกำหนดเกี่ยวกับงาน หรือ หน้าที่ความรับผิดชอบในงานหรือคำพรรณนางาน หรือ ผลการวิเคราะห์งานที่จะประเมิน (Henderson, 1981; Latham and Wexley, 1981; Flippo, 1984; Kennett and Waldman, 1994; Arnold and Feldman, 1986; Dessler, 2000; Davis and Newstrom, 1989; Cascio, 1992; Greenlow, 1986; Stone, 1981; Hornsby and Kuratko 2002) 2. วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายการประเมิน (Crook,1972; Tracy,1979; Douglas John and Hunt, 1985; Mondey and Noe, 1987; Jette and Wertheim,1994; Stone,1981) 3. เกณฑ์มาตรฐานการประเมิน มาตรฐานการปฏิบัติงาน ความคาดหวังในงาน หรือเป้าหมายผลการปฏิบัติงาน (Crook, 1972; Tracy, 1979; Henderson, 1980; Jette and Wertheim, 1994; Cascio, 1992; Anthony Kacmar and Perrewe', 2002; Stone, 1981; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545) 4. ระบบ ลักษณะ และวิธีการประเมิน (Arnold and Feldman, 1986; Carrell et al, 1992; Byars and Rue, 1997; Hornsby and Kuratko, 2002) 5. เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน (Henderson, 1980; Latham and Wexley, 1981; Flippo, 1984; Byars and Rue, 1997; Hornsby and Kuratko (2002) 6. บุคคลผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน (Latham and Wexley, 1981; Carrell et al, 1992; Davis and Newstrom, 1989; Byars and Rue, 1997; Stone, 1981)
2. ด้านกระบวนการ (process)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบุขอบเขต จัดระบบ และสร้างความชัดเจนในงานที่จะประเมิน (Kennett and Waldman, 1994; Greenlow, 1986; Davis and Newstrom, 1982; Dessler, 2000) 2. ระบุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการประเมิน (Crook, 1972; Tracy, 1979; Douglas John and Hunt, 1985; Mondey and Noe, 1987; Jette and Wertheim, 1994; Stone, 1981; Hornsby and Kuratko,2002)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

องค์ประกอบระบบ	รายการองค์ประกอบย่อย
<p>2. ด้านกระบวนการ (process) (ต่อ)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 3. ระบุเป้าหมายของผลการปฏิบัติงานหรือผลงานที่พึงประสงค์หรือคาดหวัง (Cascio, 1992; Henderson, 1980; Mondey and Noe, 1987) 4. ระบุมาตรฐานของผลการปฏิบัติงานและเกณฑ์การประเมิน (Dessler, 2000; Tracy, 1979; Crook, 1972; Stone, 1981; Henderson, 1980; Anthony Kacmar and Perrewe', 2002; Hornsby and Kuratko, 2002) 5. วิเคราะห์และคัดเลือกระบบ วิธีการ และแนวทางประเมินผลการปฏิบัติงาน (Crook, 1972; Byars and Rue, 1997; Stone, 1981; Tracy, 1979; Carrel et al, 1992; Greenlow, 1986) 6. วางแผนและกำหนดขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Kennett and Waldman, 1994; Jette and Wertheim, 1994; Anthony Kacmar and Perrewe', 2000; Castetter, 1976; Hornsby and Kuratko; 2002) 7. ระบุเล็อกและพัฒนาเครื่องมือประเมิน (Henderson, 1980; Latham and Wexley, 1981; Flippo, 1984; Byars and Rue, 1997) 8. คัดเลือก และฝึกอบรมผู้ประเมิน (Latham and Wexley, 1981; Flippo, 1984; Carrell et al, 1992; Byars and Rue, 1997) 9. อภิปรายวิธีการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน (Carrell et al, 1992) 10. วัดผลการปฏิบัติงานโดยการจัดเก็บ ตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศจาก เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน (Tracy, 1979; Latham and Wexley, 1981; Douglas John and Hunt, 1985; Kennett and Waldman, 1994; Arnold and Feldman, 1986; Mondey And Noe, 1987; Davis and Newstrom, 1989; Cascio, 1972 Stone, 1981; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545) 11. ควบคุม ดูแล การประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (Crook, 1972; Byars and Rue, 1997; Castetter, 1976) 12. วิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน (Mondey and Noe, 1987; Jette and Wertheim, 1994; Arnold and Feldman, 1986; Carrell et al, 1992; Dessler, 2000; Anthony Kacmar and Perrewe', 2002; Arnold and Feldman, 1986; Cascio, 1992; Byars and Rue, 1997; Hornsby and Kuratko 2002; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545)
<p>3. ด้านผลผลิต (Outputs)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บันทึกรายการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ทุกแนวคิดของนักวิชาการ)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

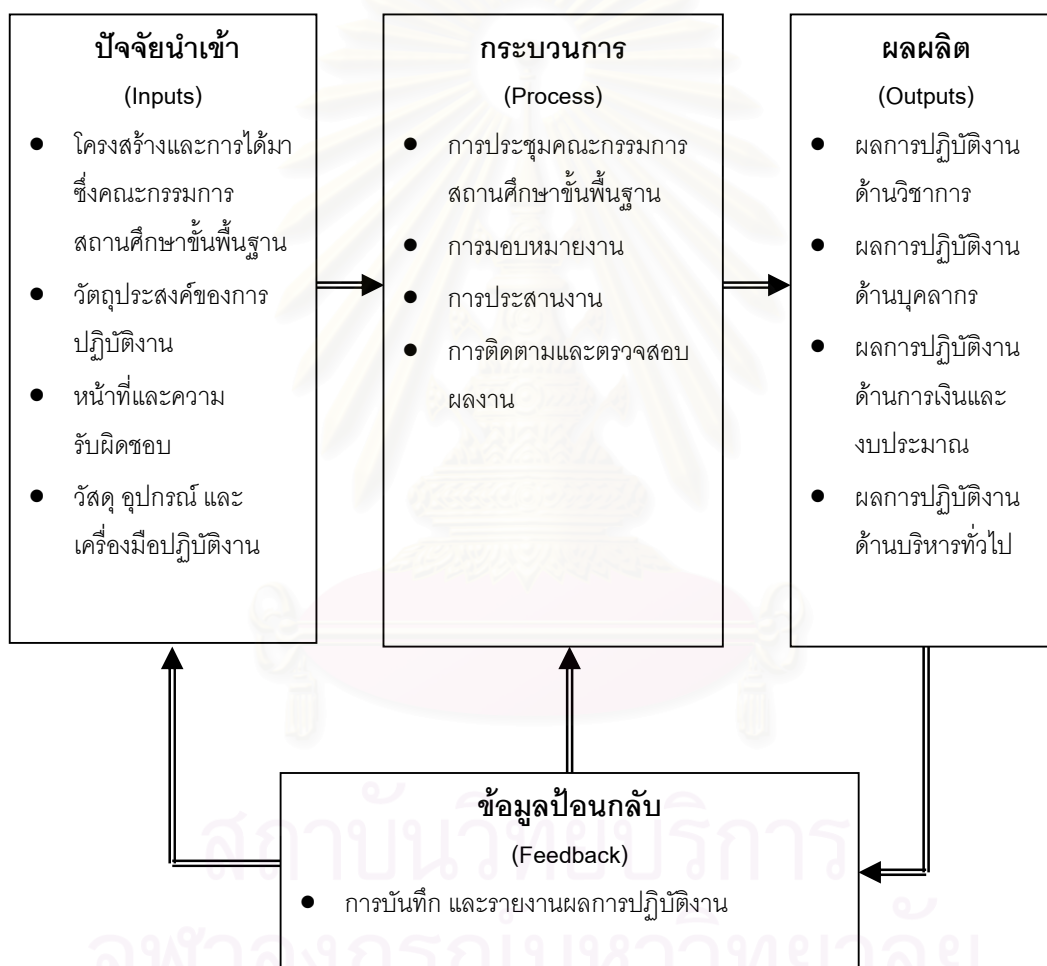
องค์ประกอบระบบ	รายการองค์ประกอบย่อย
4. ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสื่อสารข้อมูลป้อนกลับไปยังผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้รับทราบผลการประเมิน (Latham and Wexley, 1981; Flippo, 1984; Dessler, 2000; Cascio, 1992; Greenlow, 1986; Hornsby and Kuratko, 2002) 2. การทบทวนและอภิปรายผลการประเมินร่วมกับผู้รับการประเมิน (Mondey and Noe, 1987; Carrell et al, 1992; Davis and Newstrom, 1989; Anthony Kacmar and Perrewe', 2002; Byars and Rue, 1997) 3. รวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Stone, 1981) 4. การนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ การให้รางวัล ยกย่อง หรือ สันนิษฐาน (Greenlow, 1986; Henderson, 1980; Latham and Wexley, 1981; Davis and Newstrom, 1989; Kennett and Waldman, 1994; Jette and Wertheim, 1994; Arnold and Feldman, 1986; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545) 5. ตรวจสอบ ทบทวนแผนงานภายหลังดำเนินการพัฒนา (Casterter, 1976) 6. อภิปรายแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต (Anthony Kacmar and Perrewe', 2002) 7. กำหนดเป้าหมายของผลการปฏิบัติงานในอนาคต (Latham and Wexley, 1981; Carrell et al, 1992)

จากตารางที่ 14 เมื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปตามแนวคิดทฤษฎีระบบ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีองค์ประกอบย่อย 6 รายการ ด้านกระบวนการ (Process) มีองค์ประกอบย่อย 12 รายการ ด้านผลผลิต (Outputs) มีองค์ประกอบ 1 รายการ และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มีองค์ประกอบย่อย 7 รายการ ซึ่งสามารถนำเสนอในรูปแบบภูมิได้ดังนี้

2. ผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการนำผลการวิเคราะห์งานมาทำการสังเคราะห์ สามารถนำเสนอผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดังแผนภูมิที่ 3 ข้างใต้

แผนภูมิที่ 4 ผลการสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากแผนภูมิที่ 3 พบว่า ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ

1. ปัจจัยหรือทรัพยากรการดำเนินงาน (Inputs) ได้แก่ โครงสร้างและการได้มาซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้และความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน ความรู้และความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา และ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

2. กระบวนการปฏิบัติงาน (Process) ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน การมอบหมายงาน การประสานงาน และการติดตามและตรวจสอบงาน

3. ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน (Outputs) ได้แก่ ผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ
ผลการปฏิบัติงานด้านบุคคล ผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและงบประมาณ และผลการปฏิบัติงาน
ด้านบริหารทั่วไป

4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ การบันทึก และรายงานผลการปฏิบัติตนเอง

ตอนที่ 3 ผลการออกแบบระบบ (System Design)

จากผลการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป
ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้
สามารถนำมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานในออกแบบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs)
และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)** ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ

1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

1.2.1 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยหรือทรัพยากร
ดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และด้านข้อมูลป้อนกลับ

1.2.2 เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานรายตัวบ่งชี้และในภาพรวม

1.3 เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.3.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่
แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงาน และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.2 เอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบกรอก
คะแนนการประเมิน แบบสรุปผลการประเมิน และแบบรายงานผลการประเมิน

1.4 ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1.1. ผู้ประเมิน ประกอบด้วย คณะกรรมการประเมินจำนวน 3-5 คน ซึ่ง
ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการประเมินประเมินจำนวน 3-5 คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

2. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ ดังนี้

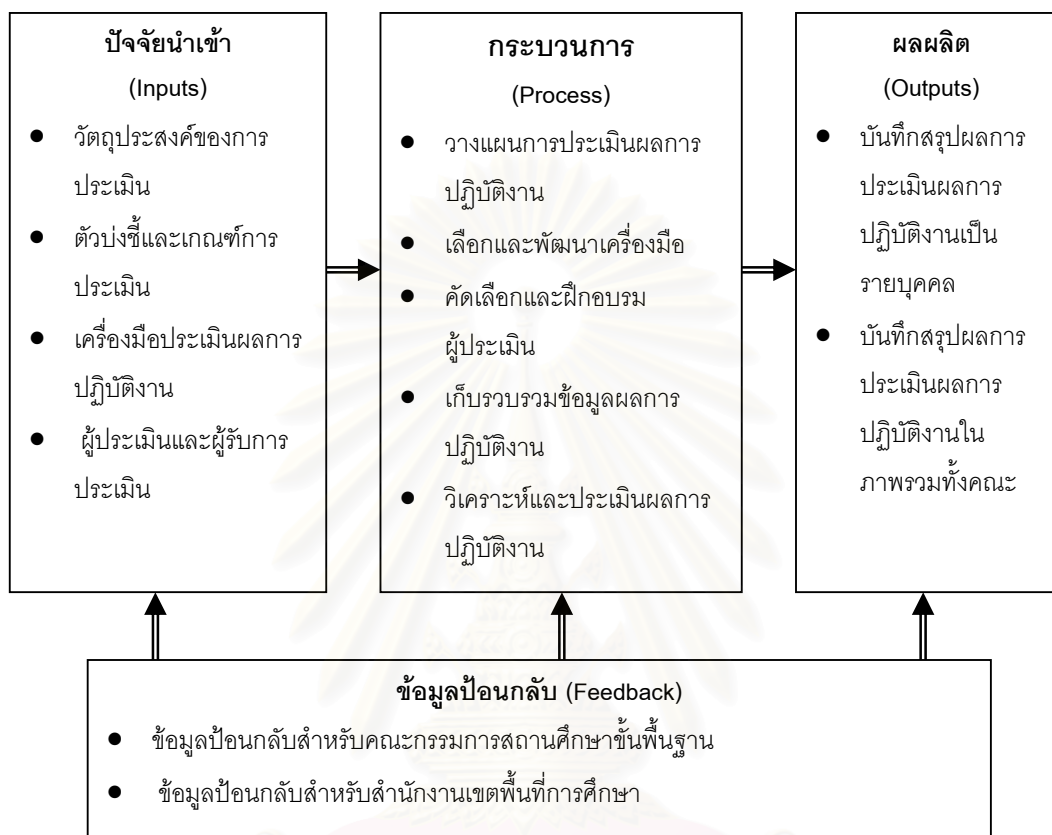
- 2.1 วางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อยที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ
- 2.1.1. การวางแผนกำหนดระยะเวลาการประเมิน
  - 2.1.2. การวางแผนกำหนดขั้นตอน และกิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการประเมิน ขั้นตอนดำเนินการประเมิน ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน
  - 2.1.3. การวางแผนจัดทำตารางเวลาการประเมิน
- 2.2 เลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ การเลือกและพัฒนาเครื่องมือให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน
- 2.3 คัดเลือกและฝึกอบรมผู้ประเมิน ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และฝึกอบรมผู้ประเมินให้มีความสามารถในการประเมิน
- 2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.5 วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยที่เชื่อมโยงกัน 2 ขั้นตอน คือ
- 2.5.1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานซึ่งเก็บรวบรวมได้
  - 2.5.2. การผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. **ผลผลิต (Outputs)** ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. **ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)** ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ประการ คือ
- 4.1 การรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4.2 การรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากการออกแบบองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังที่กล่าวมาแล้วสามารถนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 5 (ร่าง) ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 4 ผลการตรวจสอบระบบ (System Verification)

ผลการตรวจสอบ (ร่าง)ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้รับการออกแบบไว้ในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 2 ตอน คือ ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบโดยการประชุมสัมมนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการตรวจสอบ(ร่าง)ระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้ประเมินจริงของระบบ ปรากฏผลดังตารางที่ 15-18 ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ระบบในภาพรวม

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	Mdn	S.D.	$\bar{X}$	Mdn	S.D.
1. วัตถุประสงค์ของระบบ	4.69	5.00	0.60	4.56	5.00	0.68
2. ขั้นตอนการพัฒนาระบบ	4.50	5.00	0.75	4.50	5.00	0.75
3. เนื้อหาสาระของการประเมิน	4.50	5.00	0.75	4.00	4.50	1.19
4. องค์ประกอบหลักของระบบ 4 ด้าน	4.63	5.00	0.74	4.75	5.00	0.46
5. องค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้า	4.63	5.00	0.51	4.50	5.00	0.75
6. องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ	4.25	4.50	0.88	4.50	5.00	0.75
7. องค์ประกอบย่อยด้านผลผลิต	4.75	5.00	0.46	4.75	5.00	0.70
8. องค์ประกอบย่อยด้านข้อมูลป้อนกลับ	4.63	5.00	0.74	4.38	4.50	0.74

จากตารางที่ 15 พบว่า องค์ประกอบของ(ร่าง)ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกรายการ (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn มีค่ามากกว่า 4.49) โดยรายการที่มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn = 3.50-4.49) มีเพียง 1 รายการ คือ องค์ประกอบย่อยด้านกระบวนการ ส่วนรายการที่มีค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก มี จำนวน 2 รายการ คือ เนื้อหาสาระของการประเมินและองค์ประกอบย่อยด้านข้อมูลป้อนกลับ ทั้งนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และเสนอแนะว่าไม่ควรจัดองค์ประกอบย่อยในเรื่องการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ประเมินไว้ในกระบวนการของระบบ แต่ควรจัดไว้ในองค์ประกอบย่อยในเรื่องผู้ประเมินขององค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบรายละเอียดของ (ร่าง) ระบบด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	Mdn	S.D.	$\bar{X}$	Mdn	S.D.
1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน	4.75	5.00	0.46	4.50	5.00	0.75
2. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินโดยรวม	4.25	5.00	1.03	4.25	4.50	0.88
3. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินด้านปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน	4.50	5.00	0.75	4.38	5.00	0.91
4. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	4.50	5.00	0.75	4.38	4.50	0.74

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	Mdn	S.D.	$\bar{X}$	Mdn	S.D.
5. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินด้าน ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน ได้แก่						
5.1 ด้านวิชาการ	4.25	4.50	0.88	4.38	5.00	1.30
5.2 ด้านบุคคล	4.63	5.00	0.74	4.63	5.00	0.74
5.3 ด้านการเงินและงบประมาณ	4.38	4.50	0.74	4.50	4.50	0.92
5.4 ด้านบริหารทั่วไป	4.25	4.50	0.88	4.00	4.00	0.92
6. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินด้าน ข้อมูลป้อนกลับ	4.50	5.00	0.75	4.38	4.50	0.74
7. เกณฑ์การประเมินเพื่อกำหนดระดับ คะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้	4.63	5.00	0.51	4.50	5.00	0.75
8. เกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่า ของผลการปฏิบัติงาน	4.50	4.50	0.53	4.50	5.00	0.75
9. เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน						
9.1 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.75	5.00	0.70	4.63	5.00	0.74
9.2 แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.50	5.00	0.92	4.25	5.00	1.16
9.3 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และหน้าที่ความ รับผิดชอบของกรรมการสถานศึกษา	4.75	5.00	0.46	4.63	5.00	0.51
10. เนื้อหาสาระในเครื่องมือประเมินผล การปฏิบัติงาน ประกอบด้วย						
10.1 เนื้อหาสาระในแบบประเมินผลการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.00	4.00	0.75	3.75	4.00	1.03
10.2 เนื้อหาสาระในแบบสำรวจข้อมูล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.00	4.00	0.92	3.88	4.00	1.12

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	Mdn	S.D.	$\bar{X}$	Mdn	S.D.
10.3 เนื้อหาสาระในแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการสถานศึกษา	4.38	4.50	0.74	4.50	5.00	0.75
11. เอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย						
11.1 แบบกรอกคะแนนประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.38	5.00	1.18	4.25	4.50	0.88
11.2 แบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.44	4.75	0.75	4.63	5.00	0.74
11.3 แบบรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.50	4.50	0.83	4.46	4.83	0.74
12. ผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน						
12.1 คณะกรรมการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเอง	4.25	4.50	0.88	4.13	4.50	0.99
12.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา	4.38	4.50	0.74	4.25	4.50	0.88
13. ผู้รับการประเมิน						
13.1 กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแต่ละคนเป็นผู้รับการประเมิน	4.63	5.00	0.74	4.13	4.50	0.99
13.2 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ	4.75	5.00	0.70	4.25	4.50	0.88

จากตารางที่ 16 พบว่า องค์ประกอบย่อยของ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในด้านปัจจัยนำเข้าทุกรายการมีค่าความเหมาะสม และค่าความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง หรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป) โดยมีองค์ประกอบย่อยของระบบเพียง 2 รายการเท่านั้นที่มีค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากแต่ค่อนข้างน้อยปานกลาง (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn มีค่าต่ำกว่า 4.00) คือ เนื้อหาสาระในแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน และเนื้อหาสาระในแบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแบบประเมินผลการปฏิบัติงานโดยตัดส่วนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานออกไป เนื่องจากในแบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานได้มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานไว้แล้ว

ตารางที่ 17 ผลการตรวจสอบรายละเอียดของ (ร่าง) ระบบด้านกระบวนการ (Process)

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	Mdn	S.D.	$\bar{X}$	Mdn	S.D.
1. การวางแผนการประเมิน ประกอบด้วย						
1.1 การกำหนดช่วงระยะเวลาประเมิน	4.25	4.00	0.70	4.25	4.50	0.88
1.2 การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน	4.63	5.00	0.74	4.50	5.00	0.92
1.2.1 ขั้นเตรียมการประเมิน	4.75	5.00	0.88	4.38	5.00	0.91
1.2.2 ขั้นดำเนินการประเมิน	4.38	5.00	1.18	4.25	5.00	1.03
1.2.3 ขั้นสรุปและรายงานผล	4.88	5.00	0.83	4.50	5.00	0.92
1.3 การกำหนดตารางเวลาประเมิน	4.75	5.00	0.88	4.38	5.00	0.91
2. การเลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมิน						
2.1 การเลือกเครื่องมือประเมิน	4.38	5.00	0.91	4.13	4.50	0.99
2.2 การปรับปรุงเครื่องมือประเมิน	4.50	5.00	0.75	4.25	4.50	0.88
3. การคัดเลือกผู้ประเมิน ประกอบด้วย						
3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจำนวน 3-5 คน	4.13	4.50	0.99	3.75	3.50	1.16
3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจำนวน 3-5 คน	4.25	4.50	0.88	4.13	4.00	0.83
3.3 คุณสมบัติของผู้ประเมิน	4.75	5.00	0.46	4.38	5.00	0.91
4. การฝึกอบรมผู้ประเมิน ประกอบด้วย						
4.1 ระยะเวลาการฝึกอบรม	3.50	3.50	1.16	4.00	4.00	0.92
4.2 เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม	4.63	5.00	0.74	4.50	5.00	0.75
4.3 วิธีการฝึกอบรม	4.50	5.00	0.75	4.50	4.50	0.75
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย						
5.1 แหล่งข้อมูล	4.50	5.00	0.75	4.38	4.50	0.74
5.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.25	4.50	0.88	4.00	4.00	0.92
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล						
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน	4.25	4.50	0.88	4.25	4.50	0.88
6.2 การประเมินผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้	4.50	5.00	0.75	4.38	5.00	0.91

จากตารางที่ 17 พบว่า องค์ประกอบย่อยของ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านกระบวนการทุกรายการมีค่าความเหมาะสมและค่าความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงหรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป) โดยพบว่ามียังองค์ประกอบย่อย จำนวน 2 รายการ ที่มีค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากแต่ค่อนข้างไปในทางปานกลาง (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn ต่ำกว่า 4.00) คือ ระยะเวลาการฝึกอบรมผู้ประเมิน และการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิบางส่วนได้เสนอแนะให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจากสมาชิกในคณะกรรมการเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประเมินตนเอง และไม่จำเป็นต้องให้การฝึกอบรมผู้ประเมินอีก

ตารางที่ 18 ผลการตรวจสอบรายละเอียดของ (ร่าง) ระบบด้านผลผลิต (Outputs) และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	Mdn	S.D.	$\bar{X}$	Mdn	S.D.
1. ผลผลิตของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่						
1.1 บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล	3.25	3.50	1.16	3.50	4.50	1.72
1.2 บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานในภาพรวมทั้งคณะ	4.63	5.00	0.74	4.63	5.00	0.74
2. ข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย						
2.1 ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.50	5.00	0.75	4.25	4.50	0.88
2.2 ข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.25	4.50	0.88	4.00	4.00	0.92

จากตารางที่ 18 พบว่า องค์ประกอบย่อยของ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านผลผลิตและด้านข้อมูลป้อนกลับเกือบทุกรายการมีค่าความเหมาะสม และค่าความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง หรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป) โดยพบองค์ประกอบย่อยเพียงรายการเดียวเท่านั้น ที่มีค่าความเหมาะสมและค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง (ค่า $\bar{X}$ และ Mdn = 2.50-3.49) คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบ(ร่าง)ระบบโดยการจัดประชุมสัมมนา

จากการประชุมสัมมนาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำระบบไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 10 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ท่าน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ท่าน และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 ท่าน สามารถนำเสนอผลสรุปที่ได้จากการจัดประชุมสัมมนาได้ดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ของการประเมิน** ผลการประชุมสัมมนาสรุปได้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมดีแล้ว เพราะจะช่วยให้คณะกรรมการได้มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และสามารถปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชาติต่อไป ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาบางส่วนยังได้เสนอแนะว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษาไม่ควรนำผลการประเมินไปใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ หรือโยกย้ายผู้บริหารสถานศึกษา

2. **ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน** ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นว่า การกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิต หรือ ผลการดำเนินงาน และด้านข้อมูลป้อนกลับมีความเหมาะสมดี รวมทั้งเห็นด้วยกับเกณฑ์การประเมินทั้งเกณฑ์การประเมินเพื่อกำหนดค่าคะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามที่ประชุมสัมมนาได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขตัวบ่งชี้ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงานในด้านวิชาการเนื่องจากยังใช้ภาษาที่คลุมเครือไม่ชัดเจน ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่ 12 ตัวบ่งชี้ที่ 15 และตัวบ่งชี้ที่ 16

3. **เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน** ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับเนื้อหาสาระและรูปแบบของเครื่องมือรวมทั้งเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน แต่ได้เสนอแนะให้กับปรับปรุงภาษาและถ้อยคำที่ในเครื่องมือให้มีความชัดเจนและอ่านเข้าใจได้ง่ายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ที่ประชุมสัมมนายังได้เสนอแนะให้ตัดแบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคลออกไป โดยเห็นว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการปฏิบัติงานในภาพรวมมากกว่าเป็นรายบุคคลและในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยแบบประเมินผลการปฏิบัติงานก็ไม่ควรประเมินเป็นรายบุคคลด้วยเช่นกัน

4. **ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน** ที่ประชุมสัมมนาตกลงความเห็นว่าจะแยกประเด็นผู้รับการประเมินออกมาเป็นองค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยโดยอิสระ ไม่ควรรวมอยู่กับผู้ประเมิน ทั้งนี้เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติอีกทั้งผู้ประเมินและผู้รับการประเมินก็มีเนื้อหาสาระที่แตกต่างกัน

5. **การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน** ที่ประชุมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการวางแผนการประเมินซึ่งกำหนดออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ คือ การวางแผนกำหนดช่วงเวลาการประเมิน การวางแผนกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการประเมิน ขั้นตอนดำเนินการประเมิน และขั้นสรุปและรายงานผล และการวางแผนกำหนดตารางเวลาการประเมิน

6. **การเลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมิน** ผลการประชุมสัมมนาสรุปได้ว่า ในองค์ประกอบของระบบเรื่อง การเลือกและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน ควรใช้การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากในระบบประเมินในออกแบบเครื่องมือประเมินไว้แล้วซึ่งผู้ประเมินสามารถนำไปใช้ประเมินได้โดยสะดวก แต่ในกรณีที่ผู้ประเมินต้องการประเมินในบางรายการหรือบางตัวบ่งชี้ตามความประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็จำเป็นต้องสร้างเครื่องมือขึ้นมาใหม่มิใช่เลือกเครื่องมือมาใช้ประเมินแต่ในส่วนของการกระบวนการพัฒนาเครื่องมือที่ประชุมสัมมนาเห็นว่ามีเหมาะสมดีแล้ว

7. **การคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ประเมิน** ที่ประชุมสัมมนาตกลงความเห็นว่าการคัดเลือกผู้ประเมินควรจัดไว้ในองค์ประกอบย่อยผู้ประเมินด้านปัจจัยนำเข้าเพื่อการปฏิบัติที่ชัดเจน และไม่เห็นด้วยที่จะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ประเมินเนื่องจากคุณสมบัติของผู้ประเมินที่กำหนดไว้ก็น่าที่จะช่วยให้ได้ผู้ประเมินที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการประหยัดทั้งเวลาและเงินค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมอีกด้วย

8. **การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน** ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกคนเห็นด้วยกับองค์ประกอบย่อยของระบบ ทั้งในด้านแหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

9. **การวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน** ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกคนเห็นด้วยกับวิธีการ รวมทั้งกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ในระบบนี้

10. **บันทึกสรุปผลการปฏิบัติงาน** ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยในการบันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคลแต่เห็นด้วยกับ

การบันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ เนื่องจากเห็นว่าผู้ที่เข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความเสียสละ เห็นคุณค่า และความสำคัญของการศึกษา ไม่ควรจะต้องถูกประเมินผลการปฏิบัติงานอีก หากเป็นเช่นนี้ต่อไปคงจะไม่มีผู้ใดอยากเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

11. **ข้อมูลป้อนกลับของระบบ** ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพราะจะสามารถใช้ผลการประเมินที่ได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโอกาสต่อไป และได้เสนอแนะว่าการรายงานผลการประเมินผู้ประเมินควรเสนอแนะประเด็นที่เป็นปัญหา และแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานไว้ด้วย

ตอนที่ 5 ผลการปรับปรุงระบบ (System Improvement)

จากผลการตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัดประชุมสัมมนาดังที่กล่าวมาแล้วในตอนที 4 สามารถนำมาใช้ปรับปรุง (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. **ด้านปัจจัยนำเข้าของระบบ (Inputs)** ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงดังนี้
  - 2.1 ปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยเพิ่มวัตถุประสงค์เพื่อการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.2 ปรับปรุงภาษา และถ้อยคำที่ใช้ในรายการตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต หรือผลการดำเนินงานในด้านวิชาการให้มีความชัดเจนและถูกต้องมากยิ่งขึ้น
  - 2.3 เพิ่มเติมเอกสารประกอบการประเมินไว้ในองค์ประกอบของระบบด้านปัจจัยนำเข้าร่วมกับเครื่องมือประเมิน เนื่องจากเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกัน พร้อมทั้งปรับปรุงถ้อยคำและภาษาในเครื่องมือประเมิน และเอกสารประกอบการประเมินให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และชัดเจนมากยิ่งขึ้น
  - 2.4 เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการคัดเลือกผู้ประเมิน และคุณสมบัติของผู้ประเมินไว้ในองค์ประกอบย่อยผู้ประเมิน
  - 2.5 แยกประเด็นผู้รับการประเมินออกจากองค์ประกอบด้านผู้ประเมิน แล้วนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบย่อยในด้านปัจจัยนำเข้าเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้การนำไปปฏิบัติจริงมีความถูกต้อง และเป็นไปได้โดยง่ายมากที่สุด

2. ด้านกระบวนการของระบบ (Process) ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงดังนี้

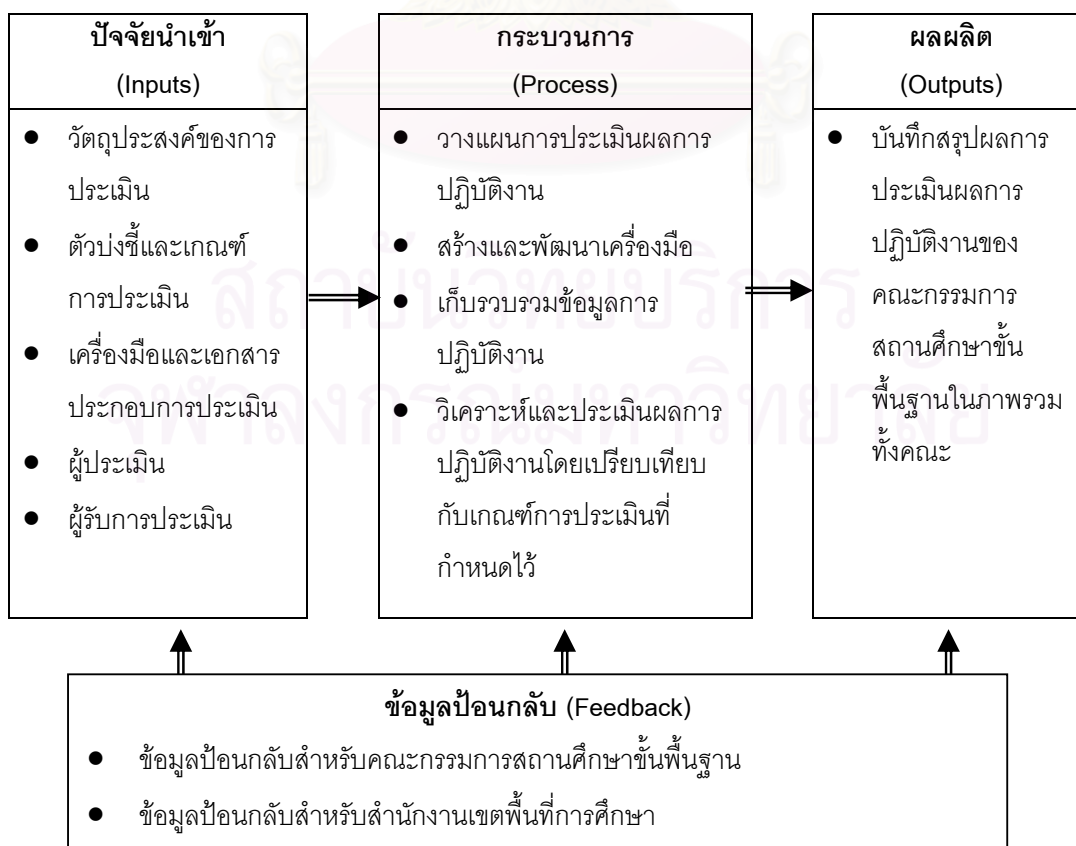
2.1 ปรับปรุงองค์ประกอบย่อยจากประเด็นการเลือกและสร้างเครื่องมือเป็นการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการนำไปใช้จริง

2.2 นำองค์ประกอบย่อยในประเด็นการคัดเลือกและฝึกอบรมผู้ประเมินออกไป โดยนำประเด็นการคัดเลือกผู้ประเมินไปไว้ในองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าที่เกี่ยวข้องกับผู้ประเมิน ส่วนประเด็นการฝึกอบรมผู้ประเมินได้ตัดทิ้งไป

3. ด้านผลผลิตของระบบ (Outputs)

ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระบบ โดยตัดองค์ประกอบย่อยบันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคลออกไปคงเหลือไว้แต่องค์ประกอบบันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ จากการปรับปรุงระบบทั้ง 3 ด้านดังกล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถนำเสนอในรูปแบบภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากแผนภูมิที่ 6 สามารถอธิบายรายละเอียดของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละองค์ประกอบย่อยโดยสรุปได้ดังนี้

1. โครงสร้างของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และ ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

2. องค์ประกอบของระบบด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย

2.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน จำนวน 44 ตัวบ่งชี้ และด้านข้อมูลป้อนกลับ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งสิ้น 60 ตัวบ่งชี้ ส่วนเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นเกณฑ์คุณภาพ 5 ระดับ

2.3 เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ประกอบด้วย แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงาน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบกรอกคะแนนการประเมิน แบบสรุปผลการประเมิน และแบบรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ผู้ประเมิน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินผลการปฏิบัติงานตนเองโดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน จำนวน 3-5 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน จำนวน 3-5 คน

2.5 ผู้รับการประเมิน ประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละบุคคลเป็นผู้รับการประเมิน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคณะเป็นผู้รับการประเมิน

3. องค์ประกอบของระบบด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ประการ คือ

3.1 การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย ๆ 3 ขั้นตอนคือ การกำหนดช่วงระยะเวลาการประเมิน การวางแผนกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน จำแนกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ขั้นเตรียมการประเมิน ประกอบด้วย การระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน การระบุเครื่องมือประเมิน และการแจ้งเตรียมรับการประเมิน 2) ขั้นดำเนินการประเมิน ประกอบด้วย การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนวิเคราะห์ข้อมูล 3) ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน ประกอบด้วย การวางแผนสรุปผลการประเมิน และการวางแผน การรายงานผลการประเมิน และการจัดทำตารางเวลาการประเมิน

3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานโดยยึดหลักการ 5 ประการ คือ ความตรง ความสอดคล้อง ความเป็นปรนัย ความง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ และความประหยัด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ผลรวม (Sum) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละตัวบ่งชี้ไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

4. องค์ประกอบของระบบด้านผลผลิต (Outputs) คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. องค์ประกอบของระบบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หมายเหตุ : รายละเอียดของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปรากฏในหน้าภาคผนวก ก

ตอนที่ 6 การนำระบบไปใช้ (System Implementation)

ผลจากการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้จริงโดยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 เขต เป็นผู้ใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในสังกัด เขตละ 1 โรงเรียน และกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียน เป็นผู้ใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง สามารถนำเสนอโดยจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการประเมินระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประเมินผลการใช้ระบบโดยพิจารณาจากความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยของระบบในสถานการณ์จริง ความพึงพอใจของผู้ประเมินที่มีต่อผลการประเมินที่ได้รับ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการนำระบบไปใช้ สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังตารางที่ 19-21 ต่อไปนี้

ตารางที่ 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบ (n=30, n=30)

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา		ผู้ประเมิน ระดับ สถานศึกษา		รวมผู้ประเมิน ทั้ง 2 ระดับ		แปลค่า
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน	4.90	0.31	4.05	0.63	4.35	0.67	มาก
2. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน	4.80	0.42	4.22	0.64	4.42	0.63	มาก
3. เครื่องมือและเอกสารประกอบการ ประเมิน	4.60	0.51	3.88	0.47	4.14	0.59	มาก
4. ผู้ประเมิน	4.60	0.51	4.11	0.47	4.28	0.53	มาก
5. ผู้รับการประเมิน	4.60	0.31	4.05	0.23	4.35	0.48	มาก
6. การวางแผนการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน							
6.1 การระบุระยะเวลาการประเมิน	4.80	0.42	3.94	0.80	4.25	0.79	มาก
6.2 การกำหนดขั้นตอนและกิจกรรม							
6.2.1 ชั้นเตรียมการประเมิน	4.90	0.31	4.38	0.60	4.57	0.57	มากที่สุด
6.2.2 ชั้นดำเนินการประเมิน	4.60	0.51	4.22	0.73	4.35	0.67	มาก
6.2.3 ชั้นสรุปและรายงานผลการ ประเมิน	4.70	0.48	3.94	0.80	4.21	0.78	มาก
6.3 การกำหนดตารางเวลาการประเมิน	4.60	0.51	3.77	0.64	4.07	0.71	มาก
7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน	4.40	0.69	4.27	0.66	4.32	0.66	มาก
8. การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน	4.70	0.67	4.27	0.75	4.42	0.74	มาก
9. การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล การปฏิบัติงาน	4.90	0.31	4.22	0.64	4.46	0.63	มาก
10. บันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานใน ภาพรวมทั้งคณะ	4.90	0.31	4.05	0.63	4.35	0.67	มาก
11. การรายงานผลการประเมินไปยัง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.70	0.48	4.00	0.84	4.25	0.79	มาก
12. การรายงานผลการประเมินไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.60	0.51	4.00	0.76	4.21	0.73	มาก
รวม	4.71	0.45	4.09	0.64	4.31	0.67	มาก

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบโดยผู้ที่ใช้ระบบประเมินทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษาดังปรากฏในตารางที่ 19 พบว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษามีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประเมินในสถานการณ์จริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย พบว่า องค์ประกอบย่อยของระบบเกือบทุกรายการมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีเพียงองค์ประกอบย่อยของระบบด้านการวางแผนกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมในขั้นเตรียมการประเมินเท่านั้น ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าความเหมาะสมของระบบจำแนกตามกลุ่มผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มผู้ประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่าระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) ส่วนกลุ่มผู้ประเมินในระดับสถานศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.09$)

ตารางที่ 20 ผลการประเมินระบบด้านความพึงพอใจของผู้ประเมินที่มีต่อผลการประเมินที่ได้รับ ตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมิน

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา		ผู้ประเมิน ระดับ สถานศึกษา		รวมผู้ประเมิน ทั้ง 2 ระดับ		แปลค่า
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ก. มาตรฐานการใช้ประโยชน์							
1. ระบบการประเมินมีการระบุผู้ที่ เกี่ยวข้องซึ่งต้องการใช้ผลการประเมิน ไว้อย่างชัดเจน	4.80	0.42	4.22	0.73	4.42	0.69	มาก
2. สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้รับ มาจากผู้ประเมินที่มีความน่าเชื่อถือ	4.70	0.48	3.77	0.64	4.10	0.73	มาก
3. การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและ ตอบสนองความต้องการใช้ผลการ ประเมิน	4.80	0.42	3.88	0.75	4.21	0.78	มาก
4. การแปลความหมายและการตัดสินใจ คุณค่าผลการประเมินมีความชัดเจน	4.90	0.31	4.22	0.87	4.46	0.79	มาก
5. การรายงานผลการประเมินมีความ ชัดเจนทุกขั้นตอน	4.90	0.31	3.88	0.90	4.25	0.88	มาก
6. มีการเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้ ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	4.40	0.51	3.83	0.78	4.03	0.74	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา		ผู้ประเมิน ระดับ สถานศึกษา		รวมผู้ประเมิน ทั้ง 2 ระดับ		แปลค่า
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7. รายงานผลการประเมินสามารถ ดำเนินการได้เสร็จสิ้นรวดเร็วสำหรับ นำไปใช้ประโยชน์	4.70	0.48	3.77	0.80	4.10	0.83	มาก
8. ผลการประเมินส่งผลกระทบต่อ กระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมิน ต่อไปอย่างต่อเนื่อง	4.70	0.48	3.88	0.85	4.14	0.84	มาก
รวม	4.74	0.43	3.93	0.79	4.21	0.79	มาก
ข. มาตรฐานความเป็นไปได้							
9. วิธีการและขั้นตอนในกระบวนการ ประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.50	0.52	4.00	0.76	4.17	0.72	มาก
10. วิธีการประเมินเป็นที่ยอมรับของผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง	4.50	0.52	4.05	0.80	4.21	0.73	มาก
11. ระบบการประเมินให้ผลที่คุ้มค่าและ ประหยัด	4.60	0.51	3.94	0.72	4.17	0.72	มาก
รวม	4.53	0.52	4.00	0.76	4.18	0.72	มาก
ค. มาตรฐานความเหมาะสม							
12. มีการกำหนดข้อตกลงของการ ประเมินไว้เป็นทางการ	4.90	0.31	4.22	0.64	4.46	0.63	มาก
13. มีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งใน การประเมินด้วยความเป็นธรรมและ โปร่งใส	4.70	0.48	3.88	0.58	4.17	0.66	มาก
14. รายงานผลการประเมินอย่างตรงไป ตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัด ของการประเมิน	4.90	0.31	4.16	0.78	4.42	0.74	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา		ผู้ประเมิน ระดับ สถานศึกษา		รวมผู้ประเมิน ทั้ง 2 ระดับ		แปลค่า
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
15.ให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ ข่าวสารของผู้รับการประเมินและ บุคคลทั่วไป	4.80	0.42	4.11	0.67	4.35	0.67	มาก
16.คำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของผู้รับการ ประเมิน	4.90	0.31	4.16	0.85	4.42	0.79	มาก
17.เคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้มี ส่วนเกี่ยวข้อง	4.80	0.42	4.50	0.61	4.60	0.56	มากที่สุด
18.รายงานผลการประเมินมีความ สมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอทั้งจุดเด่น และจุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน	4.90	0.31	4.05	0.53	4.35	0.62	มาก
19.ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความ รับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ	4.80	0.42	4.44	0.70	4.57	0.63	มาก
รวม	4.84	0.37	4.19	0.67	4.42	0.66	มาก
ง. มาตรฐานความถูกต้อง							
20.ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ อย่างชัดเจน	5.00	0.00	4.16	0.61	4.46	0.63	มาก
21.วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ ระบบการประเมินอย่างเพียงพอ	4.60	0.51	4.16	0.70	4.32	0.66	มาก
22.บรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการ ประเมินอย่างชัดเจน	4.70	0.48	4.05	0.53	4.28	0.59	มาก
23.บรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของ ข้อมูลอย่างชัดเจน	4.70	0.48	4.22	0.64	4.39	0.62	มาก
24.มีการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่มีความตรง	4.70	0.48	3.83	0.61	4.14	0.75	มาก
25.มีการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง	4.80	0.42	3.94	0.63	4.25	0.70	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา		ผู้ประเมิน ระดับ สถานศึกษา		รวมผู้ประเมิน ทั้ง 2 ระดับ		แปลค่า
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26. มีการจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงาน	4.70	0.48	4.05	0.72	4.28	0.71	มาก
27. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณอย่าง เหมาะสมและถูกต้อง	4.90	0.31	4.16	0.70	4.42	0.69	มากก
28. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอย่าง เหมาะสมและถูกต้อง	4.90	0.31	4.00	0.68	4.32	0.72	มาก
29. การลงข้อสรุปของผลการประเมินมี เหตุผลสนับสนุน	4.70	0.48	4.11	0.67	4.32	0.66	มาก
30. การเขียนรายงานผลการประเมินมี ความเป็นปรนัย	4.70	0.48	4.05	0.63	4.28	0.65	มาก
รวม	4.76	0.4	4.07	0.65	4.31	0.67	มาก
รวมทุกด้าน	4.32	0.37	3.69	0.64	4.30	0.64	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มผู้ประเมินทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกลุ่มผู้ประเมินในระดับสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อผลการประเมินที่ได้รับจากระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้ประเมินมีความพึงพอใจในมาตรฐานความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ มาตรฐานความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.31$) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.21$) และมาตรฐานความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามกลุ่มของผู้ประเมิน พบว่า กลุ่มผู้ประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษามีความพึงพอใจต่อผลการประเมินที่ได้รับจากระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้ประเมินในระดับสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างนำระบบไปใช้จริง

รายการ	ผู้ประเมินระดับสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา				ผู้ประเมินระดับ สถานศึกษา			
	ไม่มีปัญหา		มีปัญหา		ไม่มีปัญหา		มีปัญหา	
	n	%	n	%	n	%	n	%
1. การทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของ การประเมินผลการปฏิบัติงาน	30	100	0	0	30	100	0	0
2. การทำความเข้าใจรายการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	27	90.00	3	10.00	30	100	0	0
3. การทำความเข้าใจเครื่องมือและเอกสาร ประกอบการประเมิน	24	80.00	6	20.00	29	96.67	1	3.33
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน	24	80.00	6	20.00	30	100	0	0
5. การวางแผนกำหนดระยะเวลาประเมิน	30	100	0	0	27	90.00	3	10.00
6. การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการ ประเมิน ขั้นเตรียมการประเมิน	30	100	0	0	30	100	0	0
7. การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการ ประเมิน ขั้นดำเนินการประเมิน	30	100	0	0	30	100	0	0
8. การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการ ประเมิน ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน	30	100	0	0	30	100	0	0
9. การวางแผนกำหนดตารางเวลาการประเมิน	30	100	0	0	25	83.33	5	16.67
10. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน	30	100	0	0	27	90.00	3	10.00
11. การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน	30	100	0	0	30	100	0	0
12. การวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	30	100	0	0	30	100	0	0
13. การบันทึกสรุปผลการประเมินในภาพรวม	30	100	0	0	30	100	0	0
14. การรายงานผลการประเมินไปยัง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	30	100	0	0	30	100	0	0

จากตารางที่ 21 พบว่า มีผู้ประเมินจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (ไม่เกินร้อยละ 20) ที่พบปัญหาในระหว่างนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประเมินในสถานการณ์จริง โดยผู้ประเมินในระดับสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบปัญหา 3 ประการ คือ การทำความเข้าใจตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน (ร้อยละ 10) การทำความเข้าใจเครื่องมือ

และเอกสารประกอบการประเมิน (ร้อยละ 20) และการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน (ร้อยละ 20) ส่วนผู้ประเมินในระดับสถานศึกษาพบปัญหา 4 ประการคือ การทำความเข้าใจเครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน (ร้อยละ 3.3) การวางแผนระยะเวลาการประเมิน (ร้อยละ 10) การวางแผนกำหนดตารางเวลาการประเมิน (ร้อยละ 16.67) และการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน (ร้อยละ 10)

2. ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยผู้ประเมินในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินตนเอง สามารถแสดงผลได้ดังตารางที่ 22 และ ตารางที่ 23 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 22 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวอย่าง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ใช้ระบบประเมิน

รายการประเมิน	สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา 1		สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา 2		สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา 3		สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา 4		สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา 5		สถานศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษา 6	
	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า
ก. ด้านปัจจัย	4.47	ดี	4.73	ดีเยี่ยม	4.07	ดี	3.90	ดี	4.17	ดี	3.93	ดี
ข. ด้านกระบวนการ	4.30	ดี	4.60	ดีเยี่ยม	4.13	ดี	4.03	ดี	3.98	ดี	3.95	ดี
ค. ด้านผลผลิตหรือ ผลการดำเนินงาน												
1. ด้านวิชาการ	3.69	ดี	4.18	ดี	3.70	ดี	3.91	ดี	3.86	ดี	3.93	ดี
2. ด้านบุคคล	3.97	ดี	4.60	ดีเยี่ยม	3.90	ดี	3.90	ดี	4.00	ดี	4.23	ดี
3. ด้านการเงินและ งบประมาณ	4.04	ดี	4.91	ดีเยี่ยม	3.73	ดี	3.98	ดี	3.93	ดี	3.98	ดี
4. ด้านบริหารทั่วไป	4.12	ดี	4.34	ดี	3.74	ดี	3.82	ดี	3.89	ดี	4.08	ดี
ง. ด้านข้อมูลป้อนกลับ	4.00	ดี	4.40	ดี	3.80	ดี	4.00	ดี	3.80	ดี	3.50	ดี

จากตารางที่ 22 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.50-4.49$) ทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการ ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และข้อมูลป้อนกลับ โดยมีสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 2 เพียงแห่งเดียวที่มีผลการปฏิบัติงานด้านปัจจัย กระบวนการ ผลการดำเนินงานด้านบุคคล และผลการดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.50-5.00$)

ตารางที่ 23 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวอย่าง
โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้ระบบประเมินตนเอง

รายการประเมิน	สถานศึกษา1		สถานศึกษา2		สถานศึกษา3		สถานศึกษา4		สถานศึกษา5		สถานศึกษา6	
	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า	$\bar{X}$	แปลค่า
ก. ด้านปัจจัย	3.70	ดี	4.17	ดี	4.03	ดี	3.67	ดี	4.13	ดี	4.40	ดี
ข. ด้านกระบวนการ	3.93	ดี	4.00	ดี	3.40	พอใช้	3.78	ดี	3.95	ดี	4.08	ดี
ค. ด้านผลผลิตหรือผล การดำเนินงาน												
1. ด้านวิชาการ	3.56	ดี	3.96	ดี	3.24	พอใช้	3.80	ดี	3.55	ดี	3.96	ดี
2. ด้านบุคคล	3.67	ดี	4.23	ดี	3.67	ดี	3.67	ดี	3.63	ดี	4.10	ดี
3. ด้านการเงินและ งบประมาณ	4.36	ดี	4.20	ดี	3.51	ดี	3.71	ดี	3.89	ดี	4.02	ดี
4. ด้านบริหารทั่วไป	4.25	ดี	4.06	ดี	3.14	พอใช้	3.82	ดี	3.98	ดี	4.11	ดี
ง. ด้านข้อมูลป้อนกลับ	3.80	ดี	3.50	ดี	2.60	พอใช้	3.60	ดี	3.50	ดี	4.00	ดี

จากตารางที่ 23 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการประเมินโดย
การประเมินตนเอง ส่วนใหญ่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.50-4.49) ทั้งในด้านปัจจัย
กระบวนการ ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และข้อมูลป้อนกลับ โดยมีสถานศึกษา 3 เพียงแห่งเดียวที่
มีผลการปฏิบัติงานด้านกระบวนการ ผลการดำเนินงานด้านวิชาการ ผลการดำเนินงานด้านบริหาร
ทั่วไป และด้านข้อมูลป้อนกลับอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}$ = 4.50-5.00)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอรายงานวิจัยในบทนี้ครอบคลุมสาระสำคัญ 5 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยโดยสรุป สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ประการ คือ

1.1 การวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป เป็นการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยทั่วไป จากนั้นนำมาวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดระบบซึ่งประกอบองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ด้านปัจจัย (Inputs) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Outputs) และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

1.2 การวิจัยเอกสารเพื่อ ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 การวิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์งาน (Job Analysis) ซึ่งครอบคลุมการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของงานใน 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรดำเนินงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) เป็นขั้นตอนการนำผลการวิเคราะห์ระบบมาใช้จัดองค์ประกอบย่อยหรือหลอมรวมส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีเหตุผล โดยยึดตาม

กรอบแนวคิดระบบซึ่งประกอบด้วย ปัจจัย (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และ ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

3. **การออกแบบระบบ (System Design)** เป็นขั้นตอนการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบ และสังเคราะห์ระบบ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบองค์ประกอบย่อย ๆ ของระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีเหตุผล และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินจริงมากที่สุดภายใต้องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ(Feedback) โดยแสดงในรูปแบบแผนภูมิระบบ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดขององค์ประกอบย่อย ๆ ของระบบให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

4. **การตรวจสอบระบบ (System Verification)** ประกอบด้วยการตรวจสอบระบบใน 2 ลักษณะ คือ

4.1 การตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงขององค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบ ตามโครงสร้างของระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ออกแบบไว้

4.2 การตรวจสอบระบบโดยการประชุมสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและรับการประเมิน จำนวน 40 ท่าน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำระบบไปใช้จริงในแต่ละองค์ประกอบย่อยของระบบ

5. **การปรับปรุงระบบ (System Improvement)** เป็นขั้นตอนการนำร่างระบบมาดำเนินการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ตามผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากขั้นตอนการตรวจสอบระบบ

6. **การนำระบบไปใช้ (System Implementation)** เป็นขั้นตอนการนำระบบที่ผ่านการปรับปรุงจนกระทั่งมีความสมบูรณ์มากที่สุดไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อประเมินความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบย่อยของระบบ และความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบที่มีต่อผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินและศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างนำระบบไปใช้จริง โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง จำนวน 6 โรงเรียน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 เขต ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาฯ ละ 1 โรงเรียน รวม 6 โรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการขั้นตอนการวิจัยทั้ง 6 ขั้นตอนดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยโครงสร้างหลัก 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

2. องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 5 ประการ คือ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมิน ผู้รับการประเมิน ดังมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย รายการ หรือประเด็นการประเมินทั้งสิ้น 20 รายการ จำนวนรวม 60 ตัวบ่งชี้ ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ตามองค์ประกอบของระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.5.1 ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการประเมิน 5 รายการ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้

2.5.2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย รายการประเมิน 3 รายการ จำนวน 8 ตัวบ่งชี้

2.5.3 ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย รายการประเมิน 12 รายการ จำนวน 44 ตัวบ่งชี้ โดยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ตามขอบข่ายภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

2.2.5.1 ด้านวิชาการ ประกอบด้วย รายการประเมิน 4 รายการ จำนวน 16 ตัวบ่งชี้

2.2.5.2 ด้านบุคลากร ประกอบด้วย รายการประเมิน 2 รายการ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้

2.2.5.3 ด้านการเงินและงบประมาณ ประกอบด้วย รายการประเมิน 2 รายการ จำนวน 9 ตัวบ่งชี้

2.2.5.4 ด้านบริหารทั่วไป ประกอบด้วย รายการประเมิน 4 รายการ จำนวน 13 ตัวบ่งชี้

2.5.4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย รายการประเมิน 1 รายการ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้

2.5.5 เกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 2 ลักษณะ คือ

2.2.5.1 เกณฑ์การประเมินเพื่อกำหนดค่าคะแนนเป็นรายตัวบ่งชี้ เป็นเกณฑ์ที่จำแนกลักษณะการปฏิบัติงานออกเป็น 5 ระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับ 1 ถึง ระดับ 5 โดยแต่ละระดับมีค่าคะแนนเท่ากับ 1 ถึง 5 ตามแต่ระดับของการประเมินที่กำหนดไว้

2.2.5.2 เกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน จำแนกออกเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของผลการปฏิบัติงานในแต่ละตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.00 -1.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง
แก้ไขโดยด่วน

1.50 – 2.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

2.50 – 3.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้

3.50 – 4.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดี

4.50 – 5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

2.3 เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

2.5.1 เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ประเภท คือ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงาน และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ และวัตถุประสงค์ของงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5.2 เอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นแบบเอกสารที่ใช้ในการบันทึกคะแนน สรุป และรายงาน ประกอบด้วย แบบกรอกคะแนนการประเมิน แบบสรุปผลการประเมิน และแบบรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ผู้ประเมิน การใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยผู้ประเมิน 2 กลุ่ม คือ

2.5.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองโดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน จำนวน 3-5 คน

2.5.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน จำนวน 3-5 คน

2.5 ผู้รับการประเมิน ผู้รับการประเมินเพื่อในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้ประเมิน 2 ลักษณะ คือ

2.5.1 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละบุคคลเป็นผู้รับการประเมิน

2.5.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคณะเป็นผู้รับการประเมิน

3. องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ประการ คือ วางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน สร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน และวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

3.1 การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อยที่สำคัญ 3 ประการ คือ

3.1.1 การกำหนดช่วงระยะเวลาการประเมิน

3.1.2 การวางแผนกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน ประกอบด้วย การวางแผนกิจกรรมการประเมินซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย คือ ขั้นเตรียมการประเมิน ขั้นดำเนินการประเมิน และขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.2.1 การวางแผนขั้นเตรียมการประเมิน ประกอบด้วย กิจกรรม 4 ประการ คือ การระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน การระบุเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน และการแจ้งเตรียมรับการประเมิน

3.1.2.2 การวางแผนขั้นดำเนินการประเมิน ประกอบด้วย กิจกรรม 2 ประการ คือ การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล และการวางแผนวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.2.3 การวางแผนขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน ประกอบด้วย กิจกรรม 2 ประการ คือ การวางแผนสรุปผลการประเมิน และการวางแผนการรายงานผลการประเมิน

3.1.3 การวางแผนจัดทำตารางเวลาการประเมิน

3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักการ 5 ประการ คือ ความตรง ความสอดคล้อง ความเป็นปรนัย ความง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ และความประหยัด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

3.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ผลรวม (Sum) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3.1.2 การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยนำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละตัวบ่งชี้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

4. องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลผลิต (Outputs) คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วยข้อมูลป้อนกลับ 2 ลักษณะ คือ

5.1 ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการรายงานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินตนเอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ประเมิน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป

5.2 ข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการรายงานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในกรณีที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือในกรณีที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้เป็นสารสนเทศสำหรับกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือ โครงการในอันที่จะส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

6. จากการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้จริงพบว่า องค์ประกอบของระบบในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับเป็นที่พึงพอใจของผู้ประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) ทุกด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานการใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.21$) มาตรฐานความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.18$) มาตรฐานความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.42$) และ มาตรฐานความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประเมินพบในระหว่างนำระบบไปใช้จริงมีจำนวนเพียงร้อยละ 10-20 ซึ่งเป็นปัญหาในด้านการทำความเข้าใจในเครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน การวางแผนระยะเวลาการประเมิน การวางแผนกำหนดตารางเวลาการประเมิน และการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้รับจากการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการอภิปรายในประเด็นของคุณค่า ความเหมาะสม ความสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และผลการวิจัยที่มีมาก่อน ลักษณะของผลการวิจัยที่พบและเหตุผลที่ทำให้ผลการวิจัยที่ได้รับมีลักษณะดังที่ปรากฏ โดยแบ่งหัวข้อสำหรับการอภิปรายเป็น 6 ประการ คือ องค์ประกอบหลักของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านปัจจัย องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านกระบวนการ องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านผลผลิต องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านข้อมูลป้อนกลับ และประสิทธิผลของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. องค์ประกอบหลักของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาในครั้งนี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Outputs) และด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) นั้น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับระบบทั่วไปของ von Bertalanffy (1968); Smith (1978); Schoderbek et al (1990) ซึ่งสรุปไว้ว่า องค์ประกอบของระบบด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) คือ สิ่งต่าง ๆ ที่เริ่มเข้าไปในระบบเพื่อให้ระบบเกิดการดำเนินงานขึ้นโดยมีองค์ประกอบย่อยคือ บุคลากร วัสดุและข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการของระบบ ส่วนองค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) คือ ขั้นตอนที่จะทำให้ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ไปสู่ผลผลิตตามที่ต้องการ และองค์ประกอบด้านผลผลิต (Outputs) คือ ผลที่ได้จากกระบวนการจัดกระทำกับปัจจัยนำเข้า รวมทั้งองค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากผลผลิตเพื่อนำไปปรับปรุงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า และกระบวนการเพื่อให้เกิดการพัฒนา รวมทั้งปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา คูวิรัตน์ (2539) ซึ่งพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก โดยจัดองค์ประกอบของ

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบมีความเห็นว่าการจัดองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาพรวมโดยจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากนั้นอาจเนื่องมา จากลักษณะการจัดองค์ประกอบของระบบดังกล่าวเป็นการมองความเชื่อมโยงของระบบทั้งหมด โดยคำนึงถึงทั้งในแง่ของปัจจัย หรือทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน กระบวนการที่แสดงถึงขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน และผลผลิตหรือผลการดำเนินงานซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการอันเกิดจากกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังให้แนวทางในการรายงานผลการประเมิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโอกาสต่อไป ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำระบบไปใช้ได้เข้าใจรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบของระบบอย่างชัดเจน และมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ของระบบอย่างเป็นเหตุเป็นผล และสามารถนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ประเมินในสภาพจริงให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านปัจจัยนำเข้า จากผลการวิจัย ที่พบว่า องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานด้านปัจจัย (Inputs) มี 5 ประการ คือ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน จากผลการวิจัยที่พบว่าวัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นองค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Crook (1972); Tracy (1972); Mondey and Noe (1987); Jette and Wertheim (1994) และ Stone (1981) ที่นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้ โดยกำหนดให้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิซิต ฤทธิจรรณู (2537) และวิทยา คูวิรัตน์ (2539) ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมิน พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมิน คือ วัตถุประสงค์การประเมินเนื่องจากจะช่วยให้ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ผลการประเมินได้ทราบว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานมุ่งหวังที่จะนำผลการประเมินที่ได้รับไปใช้เพื่อการอันใด อันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดี

ระหว่างผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน สำหรับรายละเอียดของวัตถุประสงค์การประเมินซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่ผู้ใช้ระบบทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีสถานภาพแตกต่างกันซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมาย โดยให้มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และประเมินผลในกิจการทั้งปวงของสถานศึกษา ซึ่งบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละและเห็นคุณค่าของการศึกษา ส่วนลักษณะการปฏิบัติงานจะใช้วิธีการประชุมเพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในรูปองค์คณะบุคคล การมอบหมายงาน การประสานงาน และการตรวจสอบงาน เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เท่านั้น ซึ่งถือว่าไม่มาก ดังนั้นในการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะมุ่งเน้นการมาซึ่งสารสนเทศสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในโอกาสต่อไป

2.2 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยที่พบว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545); Crook (1972); Tracy (1979); Henderson (1980); Mondey and Noe (1987); Jette and Wertheim (1994); Stone (1981); Dessler (2000) Hornsby and Kuratko (2002); Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) ที่เสนอว่า มาตรฐานตัวชี้วัดผลการดำเนินงานและ เกณฑ์การประเมิน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมคิด พรหมจ้อย (2534) พิเชิต ฤทธิจรรณู (2537) และอาภรณ์ เจียมไชยศรี (2538) ซึ่งได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมิน โดยพบว่า เกณฑ์การประเมินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างระบบการประเมิน ดังนั้น ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะช่วยให้การประเมินผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานหรือธรรมชาติของงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินยังใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานอีกด้วย สำหรับรายละเอียดของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งผลการวิจัยพบว่า มี 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน

จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน จำนวน 44 ตัวบ่งชี้ และด้านข้อมูลป้อนกลับ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ส่วนเกณฑ์การประเมินกำหนดไว้ 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง และปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน โดยผู้ใช้ระบบทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษาเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์งานที่เป็นระบบ และมีความสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Jeanneret (1980) ที่เสนอว่า เนื้อหาสาระหรือธรรมชาติของงาน ประกอบด้วย ปัจจัยที่ใช้ในการปฏิบัติงาน (Information Inputs) กระบวนการใช้ความคิดหรือสมองในการปฏิบัติงาน (Mental Process) ผลผลิตที่ได้จากการปฏิบัติงาน (Work Outputs) และด้านบริบทที่เกี่ยวข้องกับงาน (Job Context) อย่างไรก็ตามในการนำตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้ในสภาพจริงผู้ใช้ระบบอาจปรับเปลี่ยน หรือยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับบริบทในการปฏิบัติงานของคนกระบวนกรสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในแต่ละท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้รับการประเมิน ทั้งนี้โดยมุ่งที่การปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

2.3 เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน จากผลการวิจัยที่พบว่า เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน เป็นองค์ประกอบย่อยด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคนกระบวนกรสถานศึกษาชั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Henderson (1980); Latham and Wexley (1981); Flippo (1984); Byars and Rue (1987); Hornsby and Kuratko (2002) ที่ได้เสนอแนวคิดให้เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ วิทยา คูวิรัตน์ (2539) ที่จัดให้เครื่องมือประเมินเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบด้านปัจจัยนำเข้าในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ดังนั้นเครื่องมือประเมินจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะขาดเสียมิได้ เนื่องจากผู้ใช้ระบบสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน หรือใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานในกรณีที่ต้องการประเมินผลการปฏิบัติงานเฉพาะบางรายการประเมินหรือบางตัวบ่งชี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการประเมินที่มีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป สำหรับรายละเอียดของเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน และเอกสารประกอบการประเมินซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน 3 ชนิด คือ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของงาน หน้าที่ และความรับผิดชอบของคนกระบวนกรสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และมีเอกสารประกอบการประเมิน 3 รายการหลัก คือ แบบกรอกคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบบันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน และแบบรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่ผู้ใช้ระบบทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากเครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมินที่สร้างขึ้นยึดหลักความง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ ความสอดคล้อง ความตรง ความเป็นปรนัย และความประหยัด ซึ่งช่วยให้ผู้ประเมินดำเนินการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีความสมบูรณ์ และถูกต้องมากที่สุด

2.4 ผู้ประเมิน จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ประเมินเป็นองค์ประกอบย่อยด้าน ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Stone (1981); Davis and Newstrom (1989); Carrell et al (1992); Byars and Rue (1997); และ Hornsby and Kuratko (2002) ที่จัดให้ผู้ประเมินเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ วิทยา คูวิรัตน์ (2539) ที่พบว่า องค์ประกอบประการหนึ่งที่ควรจัดอยู่ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูด้านปัจจัยนำเข้า คือ ผู้ประเมิน ดังนั้นผู้ประเมินจะต้องมีความเข้าใจ ในองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบการประเมินที่เป็นอย่างดี จึงจะช่วยให้การใช้ระบบการประเมินมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ด้วยเหตุนี้การเลือกผู้ประเมินจึงต้องคำนึงถึงคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ประเมินเป็นสำคัญ สำหรับรายละเอียดของผู้ประเมินในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งผลการวิจัย พบว่า มีผู้ประเมิน 2 ประเภท จำแนกตามลักษณะ ของผู้ใช้ระบบ โดยที่ผู้ใช้ระบบทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษาเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้ระบบทำ การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถจัดประชุมเพื่อ พิจารณาแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3-5 คน เป็นคณะกรรมการประเมินได้ตาม หลักการประเมินตนเอง ทำให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ และเป็นที่ยอมรับของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้รับการประเมิน ส่วนในกรณีที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ใช้ระบบทำการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสามารถคัดเลือกและแต่งตั้งบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความรู้ ความ เข้าใจ หรือ มีประสบการณ์ในด้านการวัดและประเมินผลซึ่งมีอยู่จำนวนมาก จำนวน 3-5 คน ร่วมเป็น คณะกรรมการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้การใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ตั้งไว้ได้โดยง่าย

2.5 ผู้รับการประเมิน จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้รับการประเมินเป็นองค์ประกอบ ย่อยด้านปัจจัยนำเข้าที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Carrell et al (1992); และ Davis and Newstrom

(1989) ที่กำหนดให้ผู้รับการประเมินเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญประการหนึ่งในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานเนื่องจากผู้รับการประเมินจะเป็นผู้ให้ข้อมูลการปฏิบัติงาน และเป็นหน่วยสำหรับการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน ดังนั้นการกำหนดลักษณะหรือประเภทของผู้รับการประเมินไว้อย่างชัดเจนในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นด้วยเช่นกัน สำหรับผลการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้ซึ่งพบว่า ผู้รับการประเมินจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละบุคคลเป็นผู้รับการประเมินและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคณะเป็นผู้รับการประเมินนั้น เนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีสถานภาพแตกต่างกันมาก ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งมีการจัดโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ ดังนั้นจึงสมควรกำหนดให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละบุคคลเป็นผู้รับการประเมิน เพื่อการให้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องมากที่สุด ส่วนการกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคณะเป็นผู้รับการประเมินเนื่องจากลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะปฏิบัติงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มโดยใช้วิธีการประชุม การมอบหมายงานและการติดต่อประสาน เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะกลุ่มหรือทีมงานมีความถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด

3. องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านกระบวนการ จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 4 ประการ คือ การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยที่พบว่า การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบย่อยในด้านกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่สุด ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้องค์ประกอบย่อยอื่น ๆ ในด้านกระบวนการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Castetter (1976) ที่กำหนดให้การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ในรายละเอียดของการวางแผนกิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนย่อย คือ การกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Jette and Wertheim (1994); และ Anthony Kacmar and Perrewe' (2002) ที่กำหนดให้มีการกำหนดขั้นตอนกิจกรรมการประเมินไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การดำเนินการ

ประเมินในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ตั้งไว้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางแผนกิจกรรมการประเมินในขั้นเตรียมการประเมิน ซึ่งได้แก่ การระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน ก็สอดคล้องกับแนวคิดของ Henderson (1980); Mondey and Noe (1987); Carrell et al (1992); Cascio (1992) และ Hornsby and Kuratko (2002) ที่เสนอแนะให้มีการระบุผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังหรือต้องการประเมินไว้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องมากที่สุด ส่วนการวางแผนในขั้นเตรียมการประเมินเพื่อกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับแนวคิดของ Tracy (1979); Dessler (2000) และ Hornsby and Kuratko (2002) ที่กำหนดให้กิจกรรมการกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งในกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน และจากผลการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งกำหนดให้มีการวางแผนในขั้นเตรียมการประเมิน ประกอบด้วย การระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน และการระบุเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น เป็นการให้ทางเลือกสำหรับผู้ใช้ระบบที่ต้องการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะบางรายการประเมินหรือบางตัวบ่งชี้ ซึ่งไม่ครบทุกรายการประเมินหรือครบทุกตัวบ่งชี้ตามที่กำหนดไว้ในระบบหรือมีการเพิ่มเติมรายการประเมินหรือเพิ่มเติมตัวบ่งชี้เข้าไปในระบบ ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการประเมินเป็นระบบที่มีความต่อเนื่อง ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบทของงานในแต่ละห้องที่ ตลอดจนเป็นระบบการประเมินเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยที่พบว่า ในกรณีที่ผู้ใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ต้องการประเมินผลการปฏิบัติงานครบทุกรายการประเมิน หรือครบทุกตัวบ่งชี้ หรือมีการเพิ่มเติมประเด็นการประเมินหรือเพิ่มเติมตัวบ่งชี้เข้าไปในระบบการประเมินก็อาจจำเป็นต้องสร้าง และพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่กำหนดขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงไป จึงจะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่มีความสมบูรณ์ และถูกต้องมากที่สุด ดังนั้นการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Latham and Wexley (1981); Flippo (1984) และ Byars and Rue (1997) ที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ในการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานควรยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ 5 ความตรง ความสอดคล้อง ความเป็นปรนัย ความง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ และ ความประหยัด จึงจะช่วยให้ได้เครื่องมือการประเมินที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลเพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบย่อยในด้านกระบวนการประเมินที่ความสำคัญประการหนึ่งในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545); Tracy (1979); Latham and Wexley (1981); Douglas John and Hunt (1985); Arnold and Feldman (1986); Davis and Newstrom (1989); Cascio (1992) และ Kennett and Waldman (1994) ที่ระบุให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และมีความเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ส่งผลให้การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีความน่าเชื่อถือ และให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคตต่อไป อย่างไรก็ตามในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น จำเป็นต้องใช้วิธีที่หลากหลาย จึงจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ การสังเกต ทดสอบ การสัมภาษณ์ และการ สอบถามจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่แสดงการปฏิบัติงาน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ละบุคคล นักเรียน และประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างจากงานอื่น ๆ โดยทั่วไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญประการหนึ่งของ ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจากเป็นขั้นตอนการ นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งเก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยการคำนวณ ค่าสถิติพื้นฐาน และพิจารณาตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพมาก น้อยเพียงใด และมีสัดส่วนใดของงานที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุนี้ การ วิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในระบบการประเมินผลการปฏิบัติ งาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) Arnold and Feldman (1986); Monday and Noe (1987); Carrrell et al (1992); Cascio (1992) Jette and Wertheim (1994); Byars and Rue (1997); Anthony Kacmar and Perrewew' (2002) และ Hornsby and Kuratko (2002) ซึ่งจัดให้ การวิเคราะห์ และการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด พรหมจ้อย (2534) พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2537) อารมณ์ เขียมไชยศรี (2538) และ วิทยา คูวิรัตน์ (2539) ซึ่งพบว่า การดำเนินการ

ประเมิน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญประการหนึ่งในระบบการประเมิน อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้ประเมินควรจะแสดงสิ่งที่เป็นจุดเด่น และสิ่งที่เป็นข้อจำกัดอันเกิดจากการปฏิบัติงานไว้ในคราวเดียวกันเพื่อประโยชน์สำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในชั้นการแจ้งข้อมูลป้อนกลับต่อไป

4. องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านผลผลิต(Outputs) จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผลผลิต ได้แก่ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยา คูวิรัตน์ (2539) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านผลผลิตของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิก คือ สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละบุคคล และสรุปและรายงานผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละหมวดวิชาในภาพรวม อย่างไรก็ตามสำหรับองค์ประกอบด้านผลผลิตของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พบจากการวิจัยในครั้งนี้ มีเพียงประการเดียว คือ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ เนื่องจากลักษณะงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป็นการทำงานในลักษณะที่ทีมงานหรือกลุ่มงาน และมีวิธีการทำงานที่มีลักษณะเฉพาะได้แก่ การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 กำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และใช้วิธีการมอบหมายงาน การประสานงาน และการติดตามและตรวจสอบงานเป็นหลัก ดังนั้น ผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคณะมากกว่าจะเป็นผลการปฏิบัติงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มาจากสถานภาพแตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้คุณภาพของผลการปฏิบัติงานในฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ถ้าทำการประเมินและสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล อาจส่งผลให้บุคคลภายนอกไม่ยากให้ความสนใจเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอีกต่อไปก็เป็นได้

5. องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านข้อมูลป้อนกลับ ได้แก่ ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น เป็นการแจ้งผลการประเมินผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้รับการประเมินได้รับทราบว่าตนเองมีคุณภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด และมีจุดเด่น จุดด้อยในเรื่องใด สอดคล้องกับแนวคิด

ของ Latham and Wexley (1981); Flippo (1984); Cascio(1992) และ Dessler (2000) ที่กำหนดให้ การรายงานผลการประเมินไปยังผู้รับการประเมินเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งในระบบการประเมินผล การปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อากรณี เจียมไชยศรี (2538) และวิทยา คูวิรัตน์ (2539) ซึ่งพบว่า การรายงานผลการประเมินเหมาะสมที่จะจัดเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งของระบบ การประเมิน เนื่องจากการรายงานผลการประเมินไปยังผู้รับการประเมินจะช่วยให้ผู้รับการประเมินซึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติงานได้มีสารสนเทศสำหรับการวางแผน และดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน ของตนเองต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2545); Arnold and Feldman (1986); Kennett and Waldman (1994) และ Jette and Wertheim (1994) ที่เสนอให้นำ ผลการประเมินที่ได้ไปใช้วางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้นอกจากจะ กำหนดให้มีการรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้ว ยังได้กำหนดให้มีการรายงานผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน และติดตาม การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไปในอนาคตอีกด้วย

6. ประสิทธิภาพของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ระบบประเมินทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถาน ศึกษาประเมินมีความเห็นว่า ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานมีการจัดองค์ประกอบย่อยของระบบได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินผล การปฏิบัติงานที่ได้รับเป็นที่พึงพอใจของผู้ประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมินในระดับมากทุกด้าน นั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดองค์ประกอบย่อย ๆ ของระบบที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง และ เหมาะสม ตลอดจนมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินจริง จึงส่งผลให้ผู้ประเมินมองเห็นความ เชื่อมโยง และความเป็นเหตุเป็นผลขององค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบ รวมทั้งสามารถปฏิบัติตาม องค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และบรรลุวัตถุประสงค์ของการ ประเมินอันจะนำมาซึ่งผลการประเมินที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมิน สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ประเมินเพียงเล็กน้อย(ไม่เกินร้อยละ 20) พบปัญหาและอุปสรรคในระหว่างนำระบบไปใช้ประเมินจริง ในเรื่องการทำความเข้าใจเครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน การวางแผนระยะเวลาการประเมิน การวางแผนกำหนดตารางเวลาการประเมิน และการสร้างและ พัฒนาเครื่องมืออื่น อาจมีสาเหตุมาจากกรรมการประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งขาดความรู้ความเข้าใจใน หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน รวมทั้งขาดทักษะในการทำงานเป็นทีม และขาดการประสานงาน ที่ดีพอ ดังนั้นหน่วยงานที่ใช้ระบบจึงควรคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ หรือให้การฝึกอบรมแก่ผู้ประเมินด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยดังที่กล่าวมาแล้ว สามารถให้ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. การนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้ใช้ระบบทั้ง 2 ระดับ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรปฏิบัติตามกระบวนการนำระบบไปใช้ซึ่งมี 6 ขั้นตอน คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินจำนวน 3-5 คน การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน การตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ การบันทึกสรุปผลการประเมิน และการรายงานผลการประเมิน

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรพิจารณาคัดเลือกจากบุคคลที่พอจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน และสามารถเสียสละเวลาเพื่อศึกษาระบบการประเมินและดำเนินการตามกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

3. ผู้ประเมินทั้งที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและที่ได้รับการแต่งตั้ง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรศึกษารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน เครื่องมือ และเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน การวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน จากนั้นจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ในระบบต่อไป

4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ โดยการยืดหยุ่นหรือปรับปรุงตัวบ่งชี้ เครื่องมือประเมิน และกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานในสอดคล้องกับโครงสร้าง จำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความพร้อมทางด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ และความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมาของแต่ละสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้และเครื่องมือที่มีมาตรฐานสำหรับดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาหรือนำเสนอรูปแบบการนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต
4. ควรศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาชุดของตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับย่อ (short list) ที่มีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมินทั้งหมดที่พบในงานวิจัยครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมล สูดประเสริฐ และสุนทร สุนันท์ชัย. 2540. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ
สหรัฐอเมริกา. กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์.
- คณะกรรมการการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. 2542. การปฏิรูประบบ
บริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2543. แนวทางการดำเนินงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. 2529. รวมแนวคิดเรื่อง: โครงสร้างและระบบ
บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. 2540. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพมหานคร : อรรถพลการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. 2542. รายงาน: การสังเคราะห์การศึกษา
โครงสร้างการบริหารการศึกษาประเทศต่าง ๆ และสรุปผลการสัมมนา.
กรุงเทพมหานคร : ที.พี.พรินท์.
- คำเนิง อัดสุภานาพันธ์. 2542. บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุฬาร ดิษฐ์คนธ์. 2537. การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาประจำ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลวยลักษณ์ สีนประเสริฐ. 2542. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงสร้างการบริหารการศึกษา
ประเทศนิวซีแลนด์. กรุงเทพมหานคร : ที.พี.พรินท์.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ และถวัลย์ สนธิอนุเคราะห์. 2516. กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- นภภรณ์ หะวานนท์และคณะ. 2543. รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จใน
การดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ. (เอกสารอัดสำเนา)

- นเรศ สวัสดิ์. 2542. **ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนในและนอกโครงการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประจวบ สือประสาร. 2542. **การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสในเขตการศึกษา 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พรทิพย์ เถาว์สุวรรณ. 2543. **รายงานวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ไพศาล หวังพานิช. 2543. **เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การประเมินโครงการ**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (เอกสารอัดสำเนา)
- ภัทรนันท์ พัฒิยะ. 2542. **รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง โครงสร้างการบริหารการศึกษาของ ประเทศฝรั่งเศส**. กรุงเทพมหานคร : ที.พี.พี.รินทร์.
- มงคล มาเวียง และคณะ. 2541. **รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี**. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการวิจัย การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2541. **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลำเพย เย็นมนัส. 2541. **บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วันทยา วงศ์ศิลป์ภิรมย์ และคณะ. 2543. **การศึกษา : “การวิจัยและประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพ การศึกษาปีการศึกษา 2540 : คุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโรงเรียน ประถมศึกษา”**. วารสารวิชาการ. 3, 11 (พฤศจิกายน 2543) : 72-80.
- วิทยา คูวิรัตน์. 2540. **การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนทอเล็ก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วุฒิ สุวรรณรังษี. 2541. **การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2545. **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2526. **200 ปีการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานโครงการทรัพยากรมนุษย์ภาคใต้. 2540. **คณะกรรมการโรงเรียน : โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารประกอบการอบรมเพื่อพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2540. **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2539**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2543. **ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ. 2543**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2545. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการเขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร. (เอกสารอัดสำเนา)
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2546. (ร่าง) **กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ....** กรุงเทพมหานคร. (เอกสารอัดสำเนา)
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2546. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สมคิด พรมจัญ. 2534. **การพัฒนาระบบการประเมินตนเองสำหรับศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวัสดิ์ สายประสิทธิ์ มงคล สำอางค์กุล และสมบุญ วัฒนวรพงศ์. 2536. **คู่มือสอบและปฏิบัติราชการ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

- สวัสดี ฌ พัทลุง. 2543. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่ใน
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 : ศึกษากรณีสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุทัศน์ วิฒนสุทธิ. 2543. สภาพการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียนของกรรมการโรงเรียนประถม
ศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุรางค์ โพธิ์พุกขาววงศ์. 2542. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง โครงสร้างการบริหารการศึกษา
สหราชอาณาจักร. กรุงเทพมหานคร : ที.พี.พี.รินทร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2544. การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- เหลื่อ เอกตะอุ. 2541. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาในทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาภรณ์ เจียมไชยศรี. 2538. การพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิผลองค์การสำหรับ
วิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2543. การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ภาษาอังกฤษ

- Anthony, William et al. 2002. Human resource management: A strategic approach. 4thed.
Ohio: South-Western College Publishing.
- Arnold, Hugh J. and Feldman, Daniel C. 1983. Managing individual and group behavior in
organizations. 2nded. Singapore: McGraw-Hill.
- Bachanan, David A. and Huczyski, Andrez. 1985. Organizational behavior: An
introductory text. London: Prentice – Hall.
- Beach, Dale S. 1970. Personnel: The management of people at work. New York:
Macmillan Publishing.

- Bedeian, Arthur G. 1993. **Management**. 3rded. Orlando: Harcourt Brace Javanavich College.
- Bowditch, Jame L. 1973. **Behavior in organization: A systems approach to managing**. 2nded. Addison-Wesley publishing.
- Brown School Council. 2001. **School improvement plan status report 2000-2001**. [Online]. (n.d.). Available from: [http:// the brownschool.com/School Council/committees.htm](http://thebrownschool.com/School%20Council/committees.htm).
- Carrell, Michael et al. 1992. **Human resources and personnel management**. 4thed. Singapore: McGraw-Hill.
- Cascio, W.F. 1992. **Managing Human Resources**. 3rded. New York : McGraw-Hill.
- Castetter, William B. 1976. **The personnel function in education administration**. 2nded. New York: Macmillan Publishing.
- Ceperley, P. 1991. **Site-based decision making: Policy maker: Can support it or undermine it ?** [CD-ROM]. Available from: File://A/topsyn6.html.
- Certo, Samuel C. 1989. **Principles of modern management: Functions and systems**. 4thed. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Cleland, David I. and King, William R. 1972. **Management: A systems approach**. New York: McGraw-Hill.
- Cheng, Yin Cheong. 1996. **School effectiveness and school-based management: A mechanism for development**. Washington, D.C.: The Farmer Press.
- David, J.L. 1989. Synthesis of research on school -based management. **Educational Leadership**. 46, 8: 45 - 53.
- Davis, Heith and Newstrom, John W. 1985. **Human behavior at work: Organizational behavior**. 7thed. New York: McGraw-Hill.
- Debenham, K. John. 1989. **Knowledge Systems Design**. New York: Prentice-Hall.
- Dessler, Gary. 2000. **Human resource management**. 8thed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Douglas, John. Klein, Stuart and Hunt, David. 1985. **The strategic managing of human resources**. New York: John-Wiley & Sons.
- Dubrin, Andrew J. and Ireland, R Duane. 1993. **Management & Organization**. 2nded. Ohio: South – Western Publishing.

- Edley Jr., C. 1992. **A world class school for every child: The challenge of reform in Pennsylvania.** Boston: Harvard University Law School.
- Fisher, B Aubrey and Ellis, Donal G. 1990. **Small group decision making.** 3rded. Singapore: McGraw – Hill.
- FitzGerald, J and FitzGerald, A.F. 1987. **Fundamental of systems analysis: Using structured analysis and design techniques.** 3rded. New York: John Wiley & Sons.
- Flippo, Edwin B. 1984. 1984. **Personnel management.** 7thed. Singapore: McGraw-Hill.
- Gray, Edmund R. and Smeltzer, Larry R. 1990. **Management: The competitive Edge.** 2nded. New York: Macmillan Publishing Company.
- Greenlaw, Paul S. 1986. **Personnel management: Managing human resources.** New York: Harper & Row
- Henderson, Richard. 1980. **Performance appraisal: Theory and practices.** Virginia: Prentice-Hall.
- Henderson, Richard. 1984. **Performance appraisal.** 2nded. Virginia: Prentice-Hall.
- Hicks, Herbert G. and Gullett, C Ray. 1987. **Management.** 4thed. Singapore: McGraw-Hill.
- Husen, Torsten and Postlethwaite, T. Neville. 1994. **The international encyclopedia of Education.** 2nd.ed. Great Britain : BPC Wheatons.
- Ivancevich, John M. and Matteson, Michael T. 1999. **Organization behavior and management.** 5thed. Singapore: McGraw-Hill.
- Jeanneret, P.R. 1980. Equitable job Evaluation and classification with the position analysis questionnaire. **Compensation Review.** (Quarter 1, 1980): 34.
- Jenni, R.W. 1991. Application of the school-based management process development Model. **School Effectiveness and School Improvement.** [CD-ROM]. Available from: File://A/topsyn6.html.
- Jett, Richard D. and Wertheim, Edward G. 1994. Performance appraisal. In Tracy, William R. (ed.), **Human resources management & Development handbook.** 2nded. New York: AMACOM.
- Kenett, Ron S. and Waldman, David A. 1994. Process performance appraisal systems: A working substitute to individual performance appraisal. **Total Quality Management.** 5 (1994): 267.

- Koontz, Harold and Weihrich, Heinz. 1988. **Essentials of management**. 4th ed. Singapore: McGraw – Hill.
- Latham, Gary P. and Wexley, Kenneth N. 1981. **Increasing productivity through Performance appraisal**. California: Addison – Wesley Publishing.
- Loneragan, Wallage G. 1978. Appraisal, performance. **Encyclopedia of Professional Management**, 1: 48-53.
- Lunenburg, Fred C. and Ornstein, Allan C. 1991. **Educational administration: Concepts and practices**. California: Wadsworth Publishing Company.
- McCloy, Rodney A. Campbel, John P. and Gudeck, Robert. 1994. A confirmatory test of a model of performance determinant. **J. of Applied Psychology**. 79, 4: 493-505.
- Madaus, George F. Scriven, Micheal S and Stufflebeam Danial L. 1983. **Evaluation models viewpoints on educational and human services evaluation**. Boston: Khuver-Nijhoft Publishing.
- Massie, Joseph L. 1987. **Essentials of management**. 4th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice–Hall.
- McFarland, Dalton E. 1978. Committees. **Encyclopedia of Professional Management**. 1: 133-134.
- McGee, Molly. 1988. "School board evaluation: A comprehensive self-help guide". **National School Boards Association**. (Alexandria, VA).
- Megginson, Leon C. Mosley, Donald C and Pietri, Paul H. Jr. 1986. **Management: Concepts and applications**. 2nd ed. New York: Harper & Row Publishers.
- Memorial School Council. 2001. **School improvement plan status report 2000-2001**. [Online]. (n.d.). Available from: [http:// www.Burlington.mec.edu/memorial/Council.html](http://www.Burlington.mec.edu/memorial/Council.html).
- Mescon, Michael H. Albert, Michael and khedouri, Franklin. 1985. **Management: Individual and organizational effectiveness**. 2nd ed. New York: Harper & Row Publishers.
- Mondy, Wayne. R and Noe, Robert M. 1987. **Personnel: The management of human resources**. Massachusetts: Allyn and Bacon.

- Morhman, Susan Albers and Wohlstetter, Priscilla. 1994. **School-based management : Organizing for high performance** . San Francisco : Jossey Bass.
- Mutchler, S.E. 1990. Eight Barriers to changing traditional behavior. **Insights On Educational Policy And Practice**. [CD-ROM]. Available from: File://A/topsyn6.html.
- Myers, Dorothy and Stonehill, Robert . 1993. **School-based management** . [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.ed.gov/OR/Consumer Guides/baseman.html>.
- Nevo, D. 1983. The conceptualization of educational evaluation: An analytical review of the literature. **Review of Educational Research**. 53 (Spring): 117-128.
- Nicolai, Peter C. 1999. School governance: Impact of boardsmanship training on board member perceptions of effectiveness. **Dissertation Abstracts International**. 60 (2000): 2758-A.
- Odden, E.R. and Wohlstetter, P. 1998. Making school-based management work. **Educational Leadership**. 52, 5 (February): 32-36.
- Olsky, Cathie A. A descriptive study of elementary school site councils in the state of California pursuant to Legislation Assembly Bill 65, 1977. **Dissertation Abstracts International**. 59 (1998): 2758-A.
- Pfouts, R. W. 1965. Committee. **A Dictionary of the social sciences**. 1: 106-108.
- Renihan, Patrick J. 2000. "School board self assessment: Principles and processes". **SSTT Research Centre Report**.
- Romiszowski, A.J. 1970. **A systems approach to education and training**. Stanley : Hunt Plublishers.
- Schoderbek, Peter P. et al. 1990. **Management system: conceptual consideration**. 4th ed. Boston : Richard D. Irwin, Inc.
- Scarpello, Vida Gulbinas et al. 1995. **Human resource management: Environments and functions**. Ohio: South-Western College Publishing.
- Sherman, Arthur W. et al. 1988. **Managing human resources**. 4th ed. Ohio: South-Western Publishing.
- Shrode, William A. and J.R., Dan Voich. 1974. **Organization and management: Basic Systems concepts**. Malaysia: Irwin Book Company.
- Smith, August W. 1982. **Management systems: Analysis and application**. Japan : CBS College publishing.

- Smith, William A. 1978. System concept, total. **Encyclopedia of Professional Management**. 1: 1130-1132.
- Stone, Thomas. H. 1982. **Understanding personnel management**. Japan: CBS College Publishing.
- Stufflebeam, D.L., et al. 1981. **Education evaluation and decision making**. Illinois: Peacock Publishing.
- Teacher Magazine on the WEB. 1997. **School-based management**. [Online]. (n.d.). Available from: <http://www.Teachermag.org/context/golssary/schbased.html>.
- The Unesco Press. **A systems approach to teaching and learning procedures: A guide for educators**. 2nded. Vendome: Imprimerie des presses universitaires de France.
- Valesky, T.C. Forsythe, G. and Hall, M.L. 1992 . **Principal perceptions of school-based decision making in tennessee school**. [CD-ROM]. Available from: File://A/topsyn6.html.
- Volansky, Ami. 1997. **Research finding on the transition to school-based management**. [Online]. (n.d.). Available from: <http://www/education.gov.il/planning/research.htm>.
- Von Bertalanffy, Ludwig. 1968. **General system theory**. New York: George Braziller.
- Werther, William B. and Davis, Keith. 1993. Human resources and personnel management. 4thed. Singapore: McGraw-Hill.
- West, Mel and Bollington, Rob. 1990. An introduction to teacher appraisal. London: David Fulton Publishers.
- Wohlstetter, Priscilla and Mohrman, Susan A . 1993 . **School-based Management: Strategies for success**. [Online]. (n.d.). Available from: <http://www/ed/gov/pubs/CPRE/fb2sbm.html>.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

1. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. คู่มือการทดลองใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นายพรเทพ ฐัฒน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2546

ส่วนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การบริหารและจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมาพบปัญหาที่สำคัญ 6 ประการ คือ รวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง ขาดเอกภาพในการบริหาร ขาดประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ขาดการพัฒนานโยบายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น (คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 3)

ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นเกิดจากระบบบริหารและการจัดการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้นไว้ในมาตรา 9 ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 6 ประการ คือ มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 21)

ในส่วนของการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ยึดแนวทาง 6 ประการดังกล่าวข้างต้น โดยมุ่งเน้นการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยตรง แนวทางการปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เรียกว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการควบคุมจากส่วนกลางไปยังชุมชนและโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และในบางโรงเรียนอาจมีตัวแทนนักเรียนเป็นกรรมการด้วย เป็นผู้มีความรับผิดชอบสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งนี้การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือ มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) ในระดับโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนมากขึ้นและทำให้ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนนั้นเป็นที่ยอมรับมากขึ้น (Assessment of School-Based Management, 1996 อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2543: 17) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้

โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จประการหนึ่งก็คือ คณะกรรมการสถานศึกษา หรือ คณะกรรมการโรงเรียน นั่นเอง ดังนั้นในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 22)

จากแนวคิดและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังที่กล่าวแล้วมาข้างต้นจะ เห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการสถานศึกษา เนื่องจากบุคคลกลุ่มนี้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการบริหารจัดการศึกษาในด้านการกำหนดนโยบาย กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น ถ้าคณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่พึง ประสงค์ของท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ คณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยยังไม่พบว่าได้มีการศึกษาและพัฒนาแนวคิดหรือรูปแบบ เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความ สนใจที่จะพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของระบบ

1. เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินงาน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาระบบ

การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ขั้นตอนดำเนินการ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. **การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)** ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ
  - 1.1 การวิเคราะห์ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานว่ามีส่วนประกอบอะไรบ้างโดยศึกษาจากหลักการแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป
  - 1.2 การวิจัยเอกสารเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 1.3 การวิเคราะห์ระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาวเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิต และการให้ข้อมูลป้อนกลับ โดยอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์งาน (Job Analysis) ด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งาน
2. **การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)** เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบตามข้อ 1 มาใช้หลอมรวมส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป และระบบงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีเหตุผล
3. **การออกแบบระบบ (System Design)** เป็นขั้นตอนการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบและสังเคราะห์ระบบมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการออกแบบระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีเหตุผล และเป็นไปได้มากที่สุดพร้อมทั้งจัดทำร่างของระบบตามแนวคิดทฤษฎีระบบทั่วไปซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)
4. **การตรวจสอบระบบ (System Verification)** ประกอบด้วยการตรวจสอบระบบใน 2 ลักษณะ คือ
  - 4.1 การตรวจสอบระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติหรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงขององค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบตามโครงสร้างระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4.2 การตรวจสอบระบบโดยการประชุมสัมมนาผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบในฐานะผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัด และประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนคณะกรรมการ

สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำระบบไปใช้ประเมินจริงโดยมุ่งเน้นการตรวจสอบตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน และกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน

5. **การปรับปรุงระบบ (System Improvement)** เป็นขั้นตอนการนำร่างระบบมาดำเนินการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นโดยใช้ผลการตรวจสอบ และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากขั้นตอนการตรวจสอบระบบ

6. **การนำระบบไปใช้ (System Implementation)** เป็นขั้นตอนการนำระบบที่ผ่านการปรับปรุงจนกระทั่งมีความสมบูรณ์มากที่สุดไปใช้จริง เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของระบบ ความมีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมิน และปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างนำระบบไปใช้จริงโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานตนเอง จำนวน 6 โรงเรียน และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 เขต ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาฯ ละ 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 6 โรงเรียน จากนั้นทำการประเมินความเหมาะสมของระบบ ความมีมาตรฐานของผลการประเมินที่ได้รับตามเกณฑ์มาตรฐานงานประเมิน และปัญหาและอุปสรรคที่พบในระหว่างนำระบบไปใช้จริง โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้ประเมิน

เนื้อหาสาระของการประเมิน

เนื้อหาสาระของการประเมินตามที่กำหนดไว้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้มาจากการสังเคราะห์หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ ประกอบกับการวิเคราะห์งานในสถานการณ์จริงของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสิ่งที่มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และด้านการให้ข้อมูลป้อนกลับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน** สิ่งที่มุ่งประเมินประกอบด้วย การจัดโครงสร้าง การได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2. **ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน** สิ่งที่มุ่งประเมินประกอบด้วย การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน การมอบหมายงานและประสานงาน การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเอง

3. ด้านผลผลิต ประกอบด้วยสิ่งที่มุ่งประเมินซึ่งจำแนกได้ 4 ประการ ดังนี้

3.1 ผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ได้แก่ 1) การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะโครงการนอกหลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน และ 4) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหลักสูตรการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน

3.2 ผลการปฏิบัติงานด้านบุคลากร ได้แก่ 1) การส่งเสริม สนับสนุนและเสนอแนะการดำเนินงานด้านบุคลากรของสถานศึกษา และ 2) การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

3.3 ผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและงบประมาณ ได้แก่ 1) การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการเงินและงบประมาณแก่สถานศึกษา และ 2) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา

3.4 ผลการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป ได้แก่ 1) ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษาโดยทั่วไปของสถานศึกษา 2) การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและการบริการนักเรียนของสถานศึกษา 3) การส่งเสริมและสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และ 4) การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านข้อมูลป้อนกลับ สิ่งที่มีมุ่งประเมิน ได้แก่ การบันทึกผลการปฏิบัติงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานของตนเองไปยังผู้ปกครองและชุมชน

หลักการ และโครงสร้างของระบบ

หลักการ

1. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระบบทางการบริหารจัดการซึ่งมุ่งเน้นการนำผลการประเมินที่ได้รับไปใช้ส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

2. ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสร้างขึ้นสำหรับผู้ใช้ระบบใน 2 ระดับ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

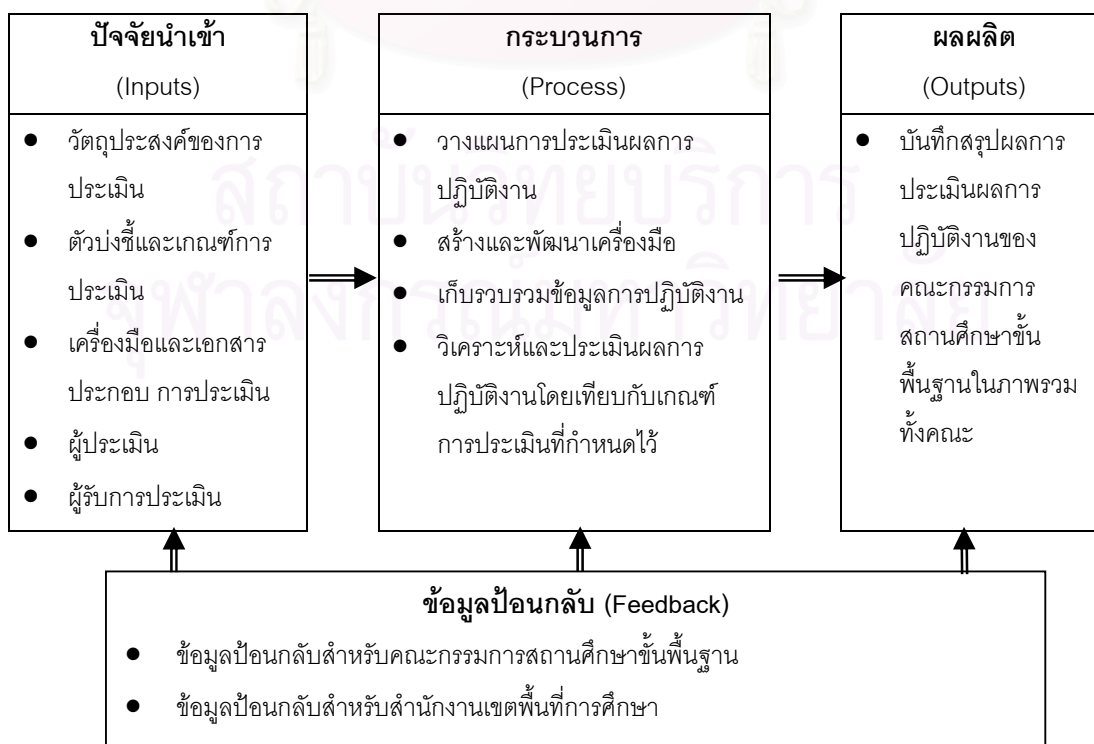
โครงสร้าง

โครงสร้างของระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยส่วนองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมิน ผู้ประเมิน และผู้รับการประเมิน
2. กระบวนการ ได้แก่ การวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงาน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้
3. ผลผลิต ได้แก่ บันทึกสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ
4. ข้อมูลป้อนกลับ ได้แก่ ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากโครงสร้างของระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวมาข้างต้น สามารถนำเสนอในรูปแบบภูมิได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 7 โครงสร้างระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการนำระบบไปใช้

เพื่อให้การนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในสภาพจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอแนวทางการนำระบบไปใช้ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ผู้ใช้ระบบ และกระบวนการนำระบบไปใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **ผู้ใช้ระบบ** ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาขึ้นมาสำหรับผู้ใช้ระบบ 2 ระดับ ดังนี้

1.1 **ระดับสถานศึกษา** ผู้ใช้ระบบ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นผู้ใช้ระบบสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

1.2 **ระดับเขตพื้นที่การศึกษา** ผู้ใช้ระบบ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใช้ระบบสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสถานศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา

2. **กระบวนการนำระบบไปใช้** การนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นตอน ดังนี้

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประชุมแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแต่งตั้งบุคคล จำนวน 3-5 คน เป็นคณะกรรมการประเมินเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมทั้งคณะ

2.2 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างละเอียด โดยมุ่งเน้นการศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือและเอกสาร (แบบฟอร์มต่าง ๆ) ที่ใช้ประกอบการประเมิน และกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.3 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันวางแผนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.3.1 จัดเตรียมแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ให้มีจำนวนเพียงพอกับกรรมการประเมินแต่ละคน

2.3.2 กำหนดแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคน คณะครูในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน และเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น

2.3.3 คัดเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการสังเกต เป็นต้น

2.4 กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละคนลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล และประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น สอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาคนอื่น ๆ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ทำการสำรวจและบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาจากเอกสารต่างๆ เช่น รายงานประจำปีของสถานศึกษา รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา วาระการประชุม บันทึกการประชุม และรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมุดหมายเหตุรายวันของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพถ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น จากนั้นบันทึกผลการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ลงในแบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.2 ให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนทำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4.3 กรรมการประเมินแต่ละบุคคลบันทึกคะแนนผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ตามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานจริงในแต่ละรายการประเมิน โดยเปรียบเทียบกับรายการตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเพื่อการให้คะแนนตามที่กำหนดไว้

2.4.4 คณะกรรมการประเมินนำผลการประเมินของกรรมการแต่ละคนมาบันทึกลงในแบบกรอกคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ย

2.5 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันพิจารณาตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในแต่ละรายการประเมินไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าผลการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ จากนั้นบันทึกผลการประเมินที่ได้รับลงในแบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานต้องปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพดีเยี่ยม

2.6 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล (คะแนนเฉลี่ย) และผลการประเมินที่ได้ในข้อ 2.5 มาบันทึกผลลงในแบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามประเด็นหรือรายการประเมิน

2.7 คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานนำผลการประเมินที่สรุปได้ในข้อ 2.6 มาจัดทำรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี

2.8 สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการประเมินที่ได้รับไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างถูกต้อง และเข้าใจตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะของโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา

การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ

ปัจจัยหรือทรัพยากรดำเนินงาน หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย โครงสร้าง และการได้มาซึ่งคณะกรรมการ ความรู้ ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ และวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

กระบวนการปฏิบัติงาน หมายถึง วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การประชุม การมอบหมายงานและประสานงาน และการติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเอง

ผลผลิตของการปฏิบัติงาน หมายถึง ปริมาณหรือ คุณภาพของผลการปฏิบัติงานหรือ ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ชุดขององค์ประกอบย่อยที่จำเป็นสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน หมายถึง สิ่งที่มีมุ่งหวังหรือผลที่ต้องการเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีมุ่งเน้นการนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ติดตามความก้าวหน้าปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวบ่งชี้ หมายถึง ค่าที่สังเกตได้ซึ่งใช้บ่งสถานภาพหรือสะท้อนลักษณะของทรัพยากรการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์การประเมิน หมายถึง คุณลักษณะหรือระดับที่ถือว่าเป็นความสำเร็จหรือความเหมาะสมของทรัพยากรการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เกณฑ์การประเมินเพื่อกำหนดค่าคะแนน และเกณฑ์การประเมินพิจารณาคุณค่าของผลการปฏิบัติงาน

ผู้ใช้ระบบ หมายถึง องค์กรหรือหน่วยงานที่นำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้เพื่อการประเมิน ส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้ใช้ระบบ 2 ระดับ คือ ระดับสถานศึกษา และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้ประเมิน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่วางแผนประเมิน รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุป และประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้รับการประเมิน หมายถึง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล หรือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งคณะซึ่งเป็นหน่วยสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ผลการปฏิบัติงานที่คาดหวัง หมายถึง ผลผลิต หรือ ความสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติงานซึ่งผู้ใช้ระบบประเมินคาดหวังว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะสามารถปฏิบัติได้ในช่วงระยะเวลาที่ต้องการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2

รายละเอียดของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมาในครั้งนี้ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ปัจจัยนำเข้า (Input)

ปัจจัยนำเข้าของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือประเมิน ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ของการประเมิน** ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในที่มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1.1 เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 เพื่อนำผลการประเมินเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. **ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน** ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบการประเมินนี้จำแนกเป็น 4 ด้าน ตามองค์ประกอบของระบบงาน ประกอบด้วย รายการหรือประเด็นการประเมินจำนวน 20 ประเด็น จำนวนตัวบ่งชี้ 60 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 รายการหรือประเด็นการประเมิน และจำนวนตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายการ/ประเด็นการประเมิน	จำนวนตัวบ่งชี้
ด้านปัจจัย	
1. โครงสร้างของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	2
2. การได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	1
3. ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน	1
4. ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	1
5. การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ ฯ ได้อย่างมีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ	1
รวมด้านปัจจัย	6
ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	
1. การจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	4
2. การมอบหมายงานและประสานงานเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบด้วยวิธีการที่เหมาะสม	2
3. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่าง ต่อเนื่องด้วยวิธีการที่ เหมาะสม	2
รวมด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	8
ด้านผลผลิต	
หมวดที่ 1 ผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ	
1. การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	2
2. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	6
3. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะโครงการนอกหลักสูตรและการจัด กิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ ผู้เรียน	2
4. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล หลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน	6
หมวดที่ 2 ผลการปฏิบัติงานด้านบุคลากร	
1. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะการดำเนินงานด้านบุคลากรของ สถานศึกษา	5

รายการ/ประเด็นการประเมิน	จำนวนตัวบ่งชี้
2. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา หมวดที่ 3 ผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและงบประมาณ	1
1. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา	4
2. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา หมวดที่ 4 ผลการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป	5
1. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา	6
2. การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการนักเรียนของสถานศึกษา	2
3. การส่งเสริม และสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	3
4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2
รวมด้านผลผลิต	44
ตอนที่ 4 ผลการปฏิบัติงานด้านข้อมูลป้อนกลับ	
1. การบันทึกผลการปฏิบัติงานของตนเองและรายงานไปยังผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ	2
รวมด้านข้อมูลป้อนกลับ	2
รวมการประเมินทุกด้าน	60

จากรายการหรือประเด็นการประเมิน และจำนวนตัวบ่งชี้ ดังที่กล่าวมาแล้วสามารถแสดงรายละเอียดของตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินเพื่อกำหนดค่าระดับคะแนนของแต่ละตัวบ่งชี้ได้ดังตารางที่ 25 ต่อไปนี้

ตารางที่ 25 รายละเอียดของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>องค์ประกอบด้านปัจจัย</p> <p>1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษามีจำนวนและคุณสมบัติตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงหรือระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 1 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามจำนวนที่กำหนดไว้</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 ใน 5 ของจำนวนที่กำหนดไว้</p> <p>ระดับ 2 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ใน 5 ของจำนวนที่กำหนดไว้</p> <p>ระดับ 3 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ใน 5 ของจำนวนที่กำหนดไว้</p> <p>ระดับ 4 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ใน 5 ของจำนวนที่กำหนดไว้</p> <p>ระดับ 5 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามจำนวนที่กำหนดไว้</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 2 คุณสมบัติของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในแต่ละสาขาเป็นไปตามที่กำหนดไว้</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาคิดเป็น ร้อยละ 0-20</p> <p>ระดับ 2 คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาคิดเป็น ร้อยละ 21-40</p> <p>ระดับ 3 คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาคิดเป็น ร้อยละ 41-60</p> <p>ระดับ 4 คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาคิดเป็น ร้อยละ 61-80</p> <p>ระดับ 5 คณะกรรมการสถานศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสาขาคิดเป็น ร้อยละ 81-100</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสาขาได้มาโดยวิธีการสรรหา และคัดเลือกอย่างเหมาะสม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 3 มีการสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณารายชื่อบุคคลตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง</p> <p>ระดับ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูพิจารณารายชื่อบุคคลตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง</p> <p>ระดับ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชุดเดิมร่วมกันพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง</p> <p>ระดับ 4 สถานศึกษาประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เห็นว่ามีความเหมาะสมเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง</p> <p>ระดับ 5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชุดเดิมเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมจำนวน 2 เท่า หรือ สถานศึกษาประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ผู้สมัครคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่าจำนวนที่กำหนด จากนั้นสถานศึกษานำรายชื่อเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 4 ระดับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานหรือมีน้อยที่สุดจนเกือบไม่มีเลย (ร้อยละ 0-20)</p> <p>ระดับ 2 มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานเล็กน้อย (ร้อยละ 21-40)</p> <p>ระดับ 3 มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานปานกลาง (ร้อยละ 41-60)</p> <p>ระดับ 4 มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานค่อนข้างดี (ร้อยละ 61-80)</p> <p>ระดับ 5 มีความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานดีมาก (ร้อยละ 81-100)</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 5 ระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบหรือมีน้อยที่สุดจนเกือบไม่มีเลย (ร้อยละ 0-20)</p> <p>ระดับ 2 มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 21-40)</p> <p>ระดับ 3 มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบปานกลาง (ร้อยละ 41-60)</p> <p>ระดับ 4 มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบค่อนข้างดี (ร้อยละ 61-80)</p> <p>ระดับ 5 มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบดีมาก (ร้อยละ 81-100)</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 6 ความเหมาะสมและความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ไม่มีความเหมาะสมและมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ</p> <p>ระดับ 2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ไม่มีความเหมาะสมแต่มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ</p> <p>ระดับ 3 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่มีความเหมาะสมปานกลางแต่มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ</p> <p>ระดับ 4 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่มีความเหมาะสมปานกลาง แต่มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ</p> <p>ระดับ 5 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่มีความเหมาะสมดี และมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>องค์ประกอบด้านกระบวนการปฏิบัติงาน</p> <p>1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 1 คุณภาพของการเตรียมการประชุม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้าในเรื่องวัสดุอุปกรณ์และสถานที่การประชุม นัดหมายการประชุม วาระการประชุม และข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ</p> <p>ระดับ 2 มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ประชุมแต่ไม่ได้เตรียมการในเรื่อง นัดหมายการประชุมล่วงหน้า วาระการประชุม และข้อมูลพื้นฐาน ต่าง ๆ ประกอบการประชุม</p> <p>ระดับ 3 มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ประชุม และนัดหมายการประชุมล่วงหน้า แต่ไม่ได้เตรียมการในเรื่องวาระการประชุม และข้อมูลพื้นฐาน ต่าง ๆ ประกอบการประชุม</p> <p>ระดับ 4 มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ประชุม นัดหมายการประชุมล่วงหน้า จัดเตรียมวาระการประชุม แต่ไม่ได้จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐาน ต่าง ๆ ประกอบการประชุม</p> <p>ระดับ 5 มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ประชุม นัดหมายการประชุมล่วงหน้า จัดเตรียมวาระการประชุม และจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ประกอบการประชุม</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 2 ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมแต่ละครั้งในรอบหนึ่งปีการศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งไม่มีความเหมาะสมหรือมีความเหมาะสมน้อยที่สุด หรือ คิดเป็นร้อยละ 0-20</p> <p>ระดับ 2 ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งมีความเหมาะสมค่อนข้างน้อย หรือ คิดเป็นร้อยละ 21-40</p> <p>ระดับ 3 ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งมีความเหมาะสมปานกลาง หรือ คิดเป็นร้อยละ 41-60</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน		คะแนน
ระดับ 4	ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งมีความเหมาะสมมาก หรือ คิดเป็นร้อยละ 61-80	4
ระดับ 5	ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งมีความเหมาะสมมากที่สุด หรือ คิดเป็นร้อยละ 81-100	5
ตัวบ่งชี้ 3 การบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมในแต่ละครั้ง		
เกณฑ์การประเมิน		
ระดับ 1	การประชุมแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประชุมที่กำหนดไว้ในวาระการประชุมน้อยที่สุดหรือคิดเป็นร้อยละ 0-20	1
ระดับ 2	การประชุมแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประชุมที่กำหนดไว้ในวาระการประชุมค่อนข้างน้อยหรือคิดเป็นร้อยละ 21-40	2
ระดับ 3	การประชุมแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประชุมที่กำหนดไว้ในวาระการประชุมปานกลางหรือคิดเป็นร้อยละ 41-60	3
ระดับ 4	การประชุมแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประชุมที่กำหนดไว้ในวาระการประชุมค่อนข้างมากหรือคิดเป็นร้อยละ 61-80	4
ระดับ 5	การประชุมแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประชุมที่กำหนดไว้ในวาระการประชุมมากที่สุดหรือคิดเป็นร้อยละ 81-100	5
ตัวบ่งชี้ 4 การนำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม		
เกณฑ์การประเมิน		
ระดับ 1	คณะกรรมการสถานศึกษานำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติในรูปการมอบหมายงาน กิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ น้อยที่สุดหรือ คิดเป็นร้อยละ 0-20	1
ระดับ 2	คณะกรรมการสถานศึกษานำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติในรูปการมอบหมายงาน กิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ ค่อนข้างน้อยหรือคิดเป็นร้อยละ 21-40	2
ระดับ 3	คณะกรรมการสถานศึกษานำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติในรูปการมอบหมายงาน กิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ ปานกลางหรือคิดเป็นร้อยละ 41-60	3

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับ 4 คณะกรรมการสถานศึกษานำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติในรูปการมอบหมายงาน กิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ ค่อนข้างมากหรือคิดเป็นร้อยละ 61-80	4
ระดับ 5 คณะกรรมการสถานศึกษานำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติในรูปการมอบหมายงาน กิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ เกือบทั้งหมดหรือคิดเป็นร้อยละ 81-100	5
<p>2. คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานดำเนินการมอบหมายงานและประสานงานเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบด้วยวิธีการที่เหมาะสม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 5 มีการมอบหมายงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการมอบหมายงานเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ แต่อย่างใด</p> <p>ระดับ 2 มีการมอบหมายงานแก่บุคคลหรือคณะบุคคลด้วยวาจา แต่ไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>ระดับ 3 มีการมอบหมายงานแก่บุคคลหรือคณะบุคคลด้วยวาจา และลายลักษณ์อักษรแต่ไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>ระดับ 4 มีการมอบหมายงานแก่บุคคลหรือคณะบุคคลด้วยวาจา และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ</p> <p>ระดับ 5 มีการมอบหมายงานแก่บุคคล หรือคณะบุคคลด้วยวาจา และเป็นลายลักษณ์อักษร และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 6 มีการประสานงานกับบุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา</p> <p>ระดับ 2 มีการประสานงานกับบุคลากรภายในสถานศึกษาด้วยวาจา แต่ไม่มีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับ 3 มีการประสานงานกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ทั้งด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษร	3
ระดับ 4 มีการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา อย่าง ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	4
ระดับ 5 มีการประสานงานกับบุคลากรภายในสถานศึกษา บุคคลหรือหน่วยงานนอกสถานศึกษา ทั้งด้วยวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษร	5
<p>3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่เหมาะสม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 7 ดำเนินการติดตามและตรวจสอบผลงานตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่เคยมีการติดตาม และตรวจสอบผลงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตน</p>	1
ระดับ 2 มีการติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองทุกสิ้นปีการศึกษา	2
ระดับ 3 มีการติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองทุกสิ้นภาคเรียน	3
ระดับ 4 มีการติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	4
ระดับ 5 มีการติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ทุกสิ้นภาคเรียน และทุกสิ้นปีการศึกษา	5
<p>ตัวบ่งชี้ 8 ดำเนินการติดตาม และตรวจสอบผลงานตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการดำเนินการติดตาม และตรวจสอบผลงานของตน</p>	1
ระดับ 2 ติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการรายงานด้วยวาจา ในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	2
ระดับ 3 ติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการอภิปรายผลงานร่วมกันในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	3
ระดับ 4 ติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการแต่งตั้งผู้ประเมินและจัดทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	4
ระดับ 5 ติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการแต่งตั้งผู้ประเมินและจัดทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งมีการอภิปรายผลงานร่วมกัน	5

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>องค์ประกอบด้านผลผลิต</p> <p>1. ผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ</p> <p>1.1 การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 1 การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมวางแผน และเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หรือหลักสูตรท้องถิ่น</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการส่งเสริม สนับสนุน มีส่วนร่วม หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา</p> <p>ระดับ 2 มีการส่งเสริม สนับสนุนด้านทรัพยากรสำหรับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการสำหรับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรสำหรับการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากร และมีส่วนร่วม วางแผน หรือเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 2 การให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการให้ความเห็นชอบหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ประการใด</p> <p>ระดับ 2 ได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาในที่ประชุมบ้างแต่ไม่ได้ ลงมติให้ความเห็นชอบ</p> <p>ระดับ 3 ได้มีการพิจารณาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างรอบคอบและมีการลงมติให้ความเห็นชอบ</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>1.2 การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 3 การให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิชาการและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	3 4 5
ตัวบ่งชี้ 4 การมีส่วนร่วมวางแผน และจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5
ตัวบ่งชี้ 5 การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5
ตัวบ่งชี้ 6 การมีส่วนร่วมวางแผน และแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>ตัวบ่งชี้ 7 การให้ความเห็นชอบการจัดชั้นเรียนและกำหนดนักเรียนเข้าชั้นเรียน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 8 การร่วมกำหนดตารางเวลาเรียน และตารางสอน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้งต่อปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>1.3 การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะโครงการนอกหลักสูตรและการจัดกิจกรรม</p> <p>เสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 9 การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย</p> <p>การมีส่วนร่วมของนักเรียน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 10 การส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง</p> <p>พัฒนาการผู้เรียนทุกด้าน และสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น</p> <p>และของชาติ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>1.4 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 11 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน และเป้าหมายที่ผู้เรียนบรรลุ เกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 12 การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 13 การติดตาม และตรวจสอบพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 14 การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของเด็ก</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	4 5
ตัวบ่งชี้ 15 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่ สถานศึกษากำหนดไว้ เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้งต่อปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้งต่อปีการศึกษา	1 3 5
ตัวบ่งชี้ 16 การติดตาม ตรวจสอบการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งกิจกรรมเสริม หลักสูตรของสถานศึกษา เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้งหรือมากกว่า 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 3 5
2. ผลการปฏิบัติงานด้านบุคลากร 2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะการดำเนินงาน ด้านบุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้ ตัวบ่งชี้ 1 การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5
ตัวบ่งชี้ 2 การแสวงหา และสนับสนุนการระดมวิทยากรจากภายนอก และภูมิปัญญา ท้องถิ่น เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	3 4 5
ตัวบ่งชี้ 3 การเสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่สถานศึกษาต้องการ เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติเมื่อสถานศึกษามีความต้องการด้านบุคคล ระดับ 2 มีการปฏิบัติเป็นบางครั้งเมื่อสถานศึกษามีความต้องการด้านบุคคล ระดับ 3 มีการปฏิบัติทุกครั้งเมื่อสถานศึกษามีความต้องการด้านบุคคล	1 2 3
ตัวบ่งชี้ 4 การส่งเสริมวินัย และการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้งต่อปีการศึกษา	1 2 3 4 5
ตัวบ่งชี้ 5 การมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5
2.2 การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้ ตัวบ่งชี้ 6 การติดตาม และประเมินผลการทำงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	3 4 5
3. ผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและงบประมาณ 3.1 ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการเงินและงบประมาณแก่ สถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้ ตัวบ่งชี้ 1 การแสวงหา และร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5
ตัวบ่งชี้ 2 การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5
ตัวบ่งชี้ 3 การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผน จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้าง เกณฑ์การประเมิน ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา	1 2 3 4 5

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>ตัวบ่งชี้ 4 การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ และงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอกตามลำดับความสำคัญเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้งต่อปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>3.2 การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานด้านการเงิน และงบประมาณของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 5 การรับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา และให้ข้อเสนอแนะ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 6 การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>ตัวบ่งชี้ 7 การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 8 การติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทั้งที่รับการอุดหนุนจากรัฐและที่ได้รับจากภายนอก</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 9 การติดตาม ตรวจสอบการจัดทำบัญชีของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>4. ผลการปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป</p> <p>4.1 ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษา โดยทั่วไปของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 1 การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 2 การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บท และแผนพัฒนาสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 3 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติมากกว่า 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 4 การให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>ตัวบ่งชี้ 5 การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 6 การประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามา มีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>4.2 ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการนักเรียนของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 7 การพัฒนา บำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>ตัวบ่งชี้ 8 การส่งเสริมกิจกรรมการบริการนักเรียนด้านสังคม สุขภาพอนามัย โภชนาการ สันทนาการ กิจกรรมสหกรณ์ และอื่น ๆ ร่วมกับชุมชน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>4.3 การส่งเสริม และสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 10 การแสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>ตัวบ่งชี้ 11 สนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการ หรือบริการด้านอาคารสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>4.4 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 12 การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาตามแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 13 การประเมินผลการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

ประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน	คะแนน
<p>องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ</p> <p>1. คณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของตนเองและรายงานไปยังผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินดังนี้</p> <p>ตัวบ่งชี้ 1 มีการจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงาน</p> <p>ระดับ 2 มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานเป็นการส่วนบุคคล</p> <p>ระดับ 3 มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานไว้ในสมุดบันทึกการประชุม</p> <p>ระดับ 4 มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานในรูปเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงาน</p> <p>ระดับ 5 มีการบันทึกผลการปฏิบัติงานไว้ในสมุดบันทึกการประชุมและจัดทำในรูปเอกสารรายงานผลการปฏิบัติงาน</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>
<p>ตัวบ่งชี้ 2 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานของตนเองไปยังผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>เกณฑ์การประเมิน</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีการปฏิบัติ</p> <p>ระดับ 2 มีการปฏิบัติ 1 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 3 มีการปฏิบัติ 2 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 4 มีการปฏิบัติ 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p> <p>ระดับ 5 มีการปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง ต่อ ปีการศึกษา</p>	<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p>

จากเกณฑ์การประเมินเพื่อกำหนดระดับคะแนนของผลการปฏิบัติงานโดยจำแนกตามตัวบ่งชี้ซึ่งประกอบด้วยระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังที่กล่าวมาแล้ว จึงกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานต้องปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานต้องปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพดีเยี่ยม

3. เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน เครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ลักษณะและชนิดของเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1.1 แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบประเมินที่มี 2 ชนิดคือ แบบสำรวจรายการ และแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

3.1.2 แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ (Check Lists)

3.1.3 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ได้แก่ ถูก (1) หรือผิด (0)

3.2 เนื้อหาสาระในเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกได้ 3 ลักษณะคือ

3.2.1 เนื้อหาสาระในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยรายการประเมินรวม 60 ข้อ จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินด้านปัจจัย จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 การประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงาน จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 การประเมินด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน จำนวน 44 ข้อ

ประกอบด้วย ด้านวิชาการ 16 ข้อ ด้านบุคลากร 6 ข้อ ด้านการเงินและงบประมาณ 9 ข้อ และ ด้านบริหารทั่วไปจำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4 การประเมินด้านข้อมูลป้อนกลับ จำนวน 2 ข้อ

3.2.2 เนื้อหาสาระในแบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนข้อคำถามรวม 65 ข้อ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา อาชีพ สาขาที่ดำรงตำแหน่ง และระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัย กระบวนการปฏิบัติงาน และข้อมูลป้อนกลับของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 44 ข้อ

3.2.3 เนื้อหาสาระในแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ จำนวน 8 ข้อ และด้านความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบ จำนวน 12 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

4. **ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน** การประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยผู้ประเมิน และผู้รับการประเมินดังนี้

4.1 **ผู้ประเมิน** ผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานจำแนกออกเป็น 2 กรณี คือ

4.1.1 กรณีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ประเมินผลการ ปฏิบัติงานของตนเอง ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน จำนวน 3-5 คน โดยพิจารณาจากกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิดและเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลหรือมีประสบการณ์ในเรื่องการวัดและประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคคลหรือหน่วยงาน

4.1.2 กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน จำนวน 3-5 คน โดยแต่งตั้งจากบุคลากรในกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล หรือบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน ส่งเสริม สนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเหมาะสมซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความ เข้าใจในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลหรือมีประสบการณ์ในเรื่องการวัดและ ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลหรือหน่วยงาน

4.2 **ผู้รับการประเมิน** ผู้รับการประเมินในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการประเมินซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานแต่ละบุคคล และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ

ด้านกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Process)

ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในที่นี้ ประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนประเมินผลการปฏิบัติงาน 4 ขั้นตอน คือ วางแผนประเมินผลการ ปฏิบัติงาน สร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการ ปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ กำหนดไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **การวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงาน** คณะกรรมการประเมินผลการ ปฏิบัติงานดำเนินการวางแผนการประเมินซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญ 3 เรื่องคือ ระยะเวลาประเมิน ขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน และ ตารางเวลาการประเมิน ดังนี้

1.1 **ระยะเวลาประเมิน** การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาฯ ละ 1 ครั้ง โดยทำการประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามสถานศึกษาบางแห่งอาจกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานปีการศึกษาละ 2 ครั้ง หรือเมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 1 และ 2 ของแต่ละปีการศึกษาก็ได้

1.2 **ขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน** การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การวางแผนกิจกรรมการประเมินที่สำคัญใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการประเมิน ขั้นตอนดำเนินการประเมิน ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 **ขั้นเตรียมการประเมิน** คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้รับการแต่งตั้ง ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนลงมือประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.2.1.1 **การระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน** เป็นกิจกรรมที่มุ่งพิจารณาว่าผลการปฏิบัติงานรายการใด หรือส่วนใดที่ควรได้รับการประเมินในรอบปีการศึกษาหนึ่งซึ่งจะประเมินเพียงด้านใดด้านหนึ่งหรือควรประเมินครบทุกด้านทั้งด้าน ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ทั้งนี้ในการพิจารณาว่าจะประเมินผลการปฏิบัติงานเพียงเฉพาะด้านหรือครบทุกด้านนั้น ควรคำนึงถึงสภาพการปฏิบัติงานจริง และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของแต่ละสถานศึกษาเป็นสำคัญ

1.2.1.2 **การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน** เมื่อคณะกรรมการประเมินระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมินเรียบร้อยแล้วสิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อเนืองกันไปก็คือ การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่จะใช้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมินตามที่กำหนดไว้ข้างต้น ทั้งนี้คณะกรรมการประเมินอาจพิจารณาปรับลดหรือเพิ่มเติมตัวบ่งชี้หรือเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับรายการประเมินที่ต้องการประเมินได้ตามความเหมาะสม จากนั้น นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามแต่กรณีเพื่อให้ความเห็นชอบ

1.2.1.3 **การระบุเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน** ในกรณีที่ต้องการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ครบทุกประเด็นหรือไม่ครบทุกตัวบ่งชี้หรือไม่เป็นไปตามที่ระบุไว้ในรายละเอียดปัจจัยนำเข้าของระบบที่สร้างขึ้นนี้ คณะกรรมการประเมินจำเป็นต้องระบุรายการเครื่องมือและเนื้อหาสาระของเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้สำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับประเด็นการประเมินหรือตัวบ่งชี้ของการประเมินที่กำหนดไว้ในข้อ 1.2.1.2

1.2.1.4 **การแจ้งเตรียมรับการประเมิน** เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานแจ้งให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบกำหนดการประเมิน และรายละเอียดของการปฏิบัติงานที่ต้องการทำการประเมินเป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล และเอกสารต่าง ๆ สำหรับให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการประเมิน

1.2.2 **ขั้นตอนการประเมิน** เมื่อคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานได้ดำเนินการเตรียมการประเมินเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อไปก็คือ การวางแผนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน และวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.2.2.1 **การเก็บรวบรวมข้อมูล** เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การระบุระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล การระบุแหล่งข้อมูล และการกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพมากที่สุด

1.2.2.2 **การวิเคราะห์ข้อมูล** เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินการวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่เก็บรวบรวมมาได้ ประกอบด้วย การระบุระยะเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล และการระบุวิธีการและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2.3 **ขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน** เป็นขั้นตอนที่คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานทำการบันทึกสรุปผลการประเมิน และรายงานผลการประเมินไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานจึงต้องดำเนินการวางแผนกิจกรรมการสรุป และรายงานผลการประเมิน ดังนี้

1.2.3.1 **การสรุปผลการประเมิน** เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการประเมินนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาทำการสรุปผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบที่เข้าใจง่าย

1.2.3.2 **การรายงานผลการประเมิน** เป็นกิจกรรมที่คณะกรรมการประเมินนำผลสรุปของการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาจัดทำเป็นรายงาน เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3 **ตารางเวลาการประเมิน** จากการกำหนดระยะเวลาการประเมิน และขั้นตอนกิจกรรมการประเมินตามที่กล่าวมาแล้วสามารถจัดทำเป็นตารางเวลาการประเมิน ได้ดังนี้

ตารางที่ 26 แสดงระยะเวลา กิจกรรม และผู้รับผิดชอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะเวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	การเตรียมการประเมิน	
16-20 พ.ค.	<ul style="list-style-type: none"> ระบุผลการปฏิบัติงานที่ต้องการประเมิน 	คณะกรรมการประเมิน
21-25 พ.ค.	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน 	คณะกรรมการประเมิน
26-30 พ.ค.	<ul style="list-style-type: none"> การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน 	คณะกรรมการประเมิน
31 พ.ค.	<ul style="list-style-type: none"> การแจ้งเตรียมรับการประเมิน 	คณะกรรมการ สถานศึกษา/สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา
	การดำเนินการประเมิน	
4-19 มิ.ย.	<ul style="list-style-type: none"> การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน 	คณะกรรมการประเมิน
20-25 มิ.ย.	<ul style="list-style-type: none"> การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ 	คณะกรรมการประเมิน
	การสรุปและรายงานผลการประเมิน	
26-27 มิ.ย.	<ul style="list-style-type: none"> การสรุปผลการประเมิน 	คณะกรรมการประเมิน
28-30 มิ.ย.	<ul style="list-style-type: none"> การรายงานผลการประเมิน 	คณะกรรมการประเมิน

หมายเหตุ : ระยะเวลาที่กำหนดอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อคณะกรรมการประเมินได้ดำเนินการวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นที่เรียบร้อยแล้ว สิ่งที่จะต้องดำเนินการต่อไป ในกรณีที่ต้องการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงด้านใดด้านหนึ่ง หรือเฉพาะบางตัวบ่งชี้ซึ่งไม่ครบทุกด้านและครบทุกตัวบ่งชี้ตามที่กำหนดไว้ในระบบนี้ ได้แก่ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับประเด็นการประเมินและตัวบ่งชี้ของการประเมินตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในชั้นวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากที่สุด โดยยึดหลักการดังนี้

2.1 ความตรง การพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานต้องพิจารณา กำหนดรายการประเมินแต่ละรายการในเครื่องมือให้ตรงกับเนื้อหาหรือตัวบ่งชี้ของการประเมิน

2.2 **ความสอดคล้อง** เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานที่สร้างและพัฒนาขึ้น ต้องมีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ต้องการประเมินและเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.3 **ความเป็นปรนัย** เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานที่พัฒนาขึ้นต้องมีความชัดเจนในข้อคำถาม และกรรมการประเมินทุกคนเข้าใจตรงกัน

2.4 **ความง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้ประเมิน** เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานที่สร้างและพัฒนาขึ้นมาต้องมีความสะดวกและง่ายสำหรับผู้ประเมินในอันที่จะทำความเข้าใจ และนำไปใช้ประเมินในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 **ความประหยัด** เครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานที่สร้างและพัฒนาควรจัดทำได้ง่าย มีราคาไม่แพง และเมื่อนำไปใช้ประเมินจริงควรใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประเมินเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน** เมื่อดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานเสร็จสมบูรณ์แล้วหรือดำเนินการวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว (กรณีที่ยึดประเด็นการประเมิน หรือตัวบ่งชี้ของการประเมินตามที่กำหนดไว้ในระบบนี้) สิ่งที่คุณะกรรมการประเมินจะต้องดำเนินการเป็นลำดับต่อไป คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของคุณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้คะแนนผลการปฏิบัติงานในเครื่องมือประเมินผลการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงแหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 **แหล่งข้อมูล** การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของคุณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการประเมินสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1.1 **กรรมการสถานศึกษา** กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนในทุกสาขาสามารถเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีสำหรับการประเมินทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิตของงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ

3.1.2 **ครู** ครูผู้สอนแต่ละคนที่มีได้เป็นกรรมการสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคุณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ผลผลิตของงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ

3.1.3 **นักเรียน** สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคุณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านผลผลิตของงาน

3.1.4 **ชุมชน** บุคคลในชุมชนสามารถเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคุณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านผลผลิตของงาน และข้อมูลป้อนกลับ

3.1.5 **เอกสารต่างๆ** เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ บันทึกการประชุม ระเบียบวาระการประชุม แผนงานหรือโครงการของสถานศึกษา รายงานผลการปฏิบัติงาน และหนังสือราชการต่าง ๆ เป็นต้น

3.2 **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 **การสังเกต** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

3.2.2 **การสอบถาม** คณะกรรมการประเมินสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสอบถามจากกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และบุคคลในชุมชน

3.2.3 **การสัมภาษณ์** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการสนทนาพูดคุยอย่างมีจุดมุ่งหมายกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และบุคคลในชุมชน

3.3 **ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล** ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 **ติดต่อประสานงาน** กับผู้บริหารสถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละบุคคลเพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน

3.3.2 **สำรวจความพร้อม** ประเภทและจำนวนแหล่งข้อมูลเพื่อความสะดวกในการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน

3.3.3 **ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานจากแหล่งข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้**

3.3.3.1 ให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 3)

3.3.3.2 ให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนกรอกข้อมูลในแบบสอบถามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 2)

3.3.3.3 สอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้ในข้อ 3.3.2

3.3.4 คณะกรรมการประเมินนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบในข้อ 3.3.3.1 แบบสอบถามตรวจสอบข้อมูลการปฏิบัติงานในข้อ 3.3.3.2 และข้อมูลที่ได้รับจากการสอบถาม สัมภาษณ์ และ สังเกตในข้อ 3.3.3.3 มาใช้ประกอบการประเมินเพื่อกำหนดค่าคะแนนผลการปฏิบัติงานลงในแบบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 1)

3.3.5 คณะกรรมการประเมินกรอกข้อมูลผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน ลงในแบบกรอกคะแนนประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เอกสาร หมายเลข 4)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อคณะกรรมการ ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ และกำหนดค่าคะแนนในรายการประเมินแต่ละ รายการโดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนนในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานรวมทั้งกรอก คะแนนลงในแบบกรอกคะแนนประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น ที่เรียบร้อยแล้วก็นำผลคะแนนประเมินดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ดัง รายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการโดยนำคะแนนที่ได้จากกรรมการประเมินแต่ละคนซึ่งบันทึกไว้ในแบบ กรอกคะแนน (เอกสารหมายเลข 4) มาประมวลผลด้วยวิธีการทางสถิติโดยการคำนวณหาค่าสถิติ พื้นฐาน ได้แก่ ผลรวม (Sum) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) จากนั้นบันทึกผลการ วิเคราะห์ข้อมูลลงในแบบกรอกคะแนนประเมิน (เอกสารหมายเลข 4) ในช่องทางด้านขวามือสุด

4.2 การประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการ ทางสถิติเรียบร้อยแล้ว ในลำดับต่อไปคณะกรรมการประเมินจะต้องนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาทำการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

4.2.1 คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างยิ่ง

4.2.2 คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

4.2.3 คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในเกณฑ์พอใช้

4.2.4 คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพดี

4.2.5 คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพดีเยี่ยม

ด้านผลผลิต (Output)

ผลผลิตที่ได้จากระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน คือ บันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานในภาพรวมซึ่งเป็นการแสดงผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะว่าสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด โดยจำแนกตามประเด็นการประเมิน และตัวบ่งชี้ของประเมิน (เอกสารหมายเลข 5)

ด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

การให้ข้อมูลป้อนกลับของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. **ข้อมูลป้อนกลับสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** เป็นการนำ
ผลสรุปที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานรายงานไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดย
ใช้ เอกสารหมายเลข 6 ซึ่งแบ่งการรายงานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 คณะกรรมการประเมินผลที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการสถานศึกษา
จัดทำรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ
และนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเพื่อรับทราบผลการประเมินผล
การปฏิบัติงานของตนเอง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลสรุปที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงาน
โดยคณะกรรมการประเมินที่แต่งตั้งมาจัดทำเป็นรายงานผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละสถานศึกษา และรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละ
คณะรับทราบผลการประเมิน เพื่อดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนในโอกาสต่อไป

2. **ข้อมูลป้อนกลับสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** เป็นการนำผลสรุปที่ได้จาก
การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รายงานกลับไปยังสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาโดยแบ่งการรายงานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำรายงานผลการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของตนเองในภาพรวมทั้งคณะนำเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรณีที่สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาต้องการ

2.2 คณะกรรมการประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามี
หน้าที่จัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละ
สถานศึกษาในภาพรวมนำเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ส่วนที่ 3

เครื่องมือและเอกสารประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน

เครื่องมือและเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เอกสารหมายเลข 1 หมายถึง แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งครอบคลุมทุกประเด็นการประเมิน และทุกตัวบ่งชี้ของการประเมินตามที่กำหนดไว้ จำแนกออกเป็น 4 ตอน คือ การประเมินด้านปัจจัย การประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงาน การประเมินด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน และการประเมินด้านข้อมูลป้อนกลับ ผู้ที่ใช้เอกสารนี้ ได้แก่ กรรมการประเมินแต่ละคนซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. เอกสารหมายเลข 2 หมายถึง แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะใช้ในกรณีที่คณะกรรมการประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งต้องการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจากกรรมการสถานศึกษาแต่ละคน ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้ที่ใช้เครื่องมือนี้ จึงได้แก่ กรรมการประเมินแต่ละคนซึ่งเป็นผู้ประเมิน ทั้งนี้คณะกรรมการประเมินอาจส่งเครื่องมือนี้ให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคนเป็นผู้ให้ข้อมูลก็ได้

3. เอกสารหมายเลข 3 หมายถึง แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์ประกอบด้านปัจจัย ผู้ที่ใช้เอกสารนี้จึงได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละคน

4. เอกสารหมายเลข 4 หมายถึง แบบกรอกคะแนนประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบบันทึกคะแนนที่ได้รับจากการประเมินค่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกรรมการประเมินแต่ละคนจำแนกตามองค์ประกอบของงานเป็นรายตัวบ่งชี้ จากนั้นบันทึกผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการคำนวณหาค่า ผลรวม และค่าเฉลี่ยเป็นรายตัวบ่งชี้ และรายด้าน ผู้ที่ใช้เอกสารนี้จึงได้แก่คณะกรรมการประเมิน

5. **เอกสารหมายเลข 5** หมายถึง แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบบันทึกผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการปฏิบัติงาน และผลการประเมินค่าของผลการปฏิบัติงานโดยสรุป ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านและรายตัวบ่งชี้ ผู้ที่ใช้ เอกสารนี้ได้แก่ คณะกรรมการประเมิน

6. **เอกสารหมายเลข 5.1** หมายถึง แบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะ เป็นแบบบันทึกผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ และประเมินค่าผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งคณะ โดยจะแสดงให้เห็นผลการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกเป็นรายด้านและรายประเด็นการประเมิน ผู้ที่ใช้เอกสารนี้ ได้แก่ คณะกรรมการประเมิน

7. **เอกสารหมายเลข 6** หมายถึง แบบรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบแสดงผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานแต่ละสถานศึกษาทั้งคณะในภาพรวม โดยแสดงผลการประเมินเป็นรายด้านและตัวบ่งชี้ ผู้ที่ ใช้เอกสารนี้ ได้แก่ คณะกรรมการประเมินเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังสามารถใช้เอกสารนี้ รายงานผลการปฏิบัติงานของตนเองต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจจะใช้เอกสารนี้รายงานผลการปฏิบัติงานไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ได้

8. **เอกสารหมายเลข 6.1** หมายถึง แบบรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานของคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เป็นแบบแนบท้ายเอกสารหมายเลข 6 ซึ่งแสดงผลการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมโดยสรุปพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการประเมินเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานในอนาคต ผู้ที่ใช้เอกสารนี้ได้แก่ คณะกรรมการ ประเมิน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังสามารถใช้เอกสารนี้รายงานผลการปฏิบัติงานของ ตนเองต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอาจใช้เอกสารนี้รายงานผล การปฏิบัติงานกลับไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					สำหรับ เจ้าหน้าที่
		5	4	3	2	1	
9	การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	การแสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนในรูปแบบ ต่าง ๆ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11	การสนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการ ด้านวิชาการ หรือบริการด้านอาคารสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษา ตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13	การประเมินผลการจัดการศึกษาโดยรวมของ สถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ตอนที่ 4 การประเมินด้านข้อมูลป้อนกลับ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ					สำหรับ เจ้าหน้าที่
		5	4	3	2	1	
1	การจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	การรายงานผลการการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาไปยังผู้ปกครองและชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบสำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

*****

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน.....
 เขตพื้นที่การศึกษา.....
 สำรวจข้อมูลเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าตัวเลือกของคำถามแต่ละข้อตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง

1. เพศ
  - 1.1 ชาย..... คน   1.2 หญิง..... คน
2. วุฒิการศึกษา
  - 2.1 ประถมศึกษา..... คน   2.3 ปริญญาตรี..... คน
  - 2.2 มัธยมศึกษา.....คน   2.4 สูงกว่าปริญญาตรี.....คน
3. จำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสาขา
  - 3.1 ผู้แทนผู้ประกอบการ.....คน   3.4 ผู้แทนองค์กรชุมชน.....คน
  - 3.2 ผู้แทนครู.....คน   3.5 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....คน
  - 3.3 ผู้แทนศิษย์เก่า.....คน   3.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ.....คน
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4.1 มีน้อยกว่า 1 ปี จำนวน.....คน   4.3 มี 3-4 ปี จำนวน.....คน
  - 4.2 มี 1-2 ปี จำนวน.....คน   4.4 มีมากกว่า 4 ปี จำนวน.....คน
5. อาชีพ
  - 5.1 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน.....คน   5.5 ข้าราชการบำนาญ จำนวน.....คน
  - 5.2 เกษตรกรรม จำนวน.....คน   5.6 ค้าขาย จำนวน.....คน
  - 5.3 นักธุรกิจ จำนวน.....คน   5.7 ลูกจ้างในโรงงาน จำนวน.....คน
  - 5.4 รับจ้างทั่วไป จำนวน.....คน   5.8 อื่น ๆ จำนวน .....คน

ตอนที่ 2 การสำรวจข้อมูลด้านปัจจัย กระบวนการปฏิบัติงาน และการให้ข้อมูลป้อนกลับของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบปีการศึกษา
ที่ผ่านมาตามรายการที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริง จากนั้นทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง
 ซึ่งแสดงสภาพการปฏิบัติงาน และบันทึกสภาพการปฏิบัติงานลงในช่องที่กำหนดให้

- 1 มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาครบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
  - มีจำนวนครบตามเกณฑ์
  - มีจำนวนไม่ครบตามเกณฑ์ (ระบุรายละเอียด).....
- 2 กรรมการสถานศึกษาในแต่ละสาขามีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้
  - มีคุณสมบัติครบถ้วน
  - มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน (ระบุรายละเอียด).....
- 3 มีการสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม
  - เหมาะสม
  - ไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 4 มีจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอ
  - มีจำนวนเพียงพอ และมีความเหมาะสม
  - มีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 5 มีการจัดเตรียมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี
  - มีการเตรียมการประชุมล่วงหน้า
  - ไม่มีการเตรียมการประชุมล่วงหน้า (ระบุรายละเอียด).....
- 6 ใช้ระยะเวลาดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม
  - เหมาะสม
  - ไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 7 การดำเนินการประชุมในแต่ละครั้งบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ
  - บรรลุวัตถุประสงค์
  - ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ (ระบุรายละเอียด).....
- 8 มีการนำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
  - มีการนำมติการประชุมไปสู่การปฏิบัติ
  - ไม่มีการนำมติการประชุมไปปฏิบัติ (ระบุรายละเอียด).....

- 9 มีการมอบหมายงานแก่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 10 มีการประสานงานกับบุคลากรทั้งภายในสถานศึกษา และบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 11 มีการติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ดำเนินการต่อเนื่อง
- ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง
- ไม่ดำเนินการ (ระบุรายละเอียด).....
- 12 มีการติดตาม และตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 13 มีการจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม (ระบุรายละเอียด).....
- 14 มีการรายงานผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษาไปยังผู้ปกครองและชุมชน
- มีการรายงาน
- ไม่มีการรายงาน (ระบุรายละเอียด).....

ตอนที่ 3 การสำรวจข้อมูลผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบ

ปีการศึกษาที่ผ่านมาตามรายการที่กำหนดไว้ตามความเป็นจริง จากนั้นทำเครื่องหมาย

(✓) ลงในช่อง ทางด้านขวามือซึ่งแสดงจำนวนครั้งของการปฏิบัติงานไว้

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	จำนวนครั้งของการปฏิบัติ				
		> 3	3	2	1	0
1	หมวดที่ 1 ผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการ					
	ส่งเสริม สนับสนุน หรือเสนอแนะด้านวิชาการและทรัพยากรเพื่อพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
2	ให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	จำนวนครั้งของการปฏิบัติ				
		> 3	3	2	1	0
3	ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและวิธีการสอน	☐	☐	☐	☐	☐
4	มีส่วนร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐
5	ส่งเสริม สนับสนุน หรือร่วมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐	☐
6	มีส่วนร่วมวางแผนและแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู	☐	☐	☐	☐	☐
7	ให้ความเห็นชอบการจัดชั้นเรียนและการกำหนดนักเรียนเข้าชั้นเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
8	มีส่วนร่วมกำหนดตารางเวลาเรียนและตารางสอน	☐	☐	☐	☐	☐
9	คัดเลือกโครงการนอกหลักสูตร และการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
10	ส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียนทุกด้าน และสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ	☐	☐	☐	☐	☐
11	กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน และเป้าหมายที่ผู้เรียนบรรลุเกณฑ์มาตรฐาน	☐	☐	☐	☐	☐
12	กำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตรชาติ	☐	☐	☐	☐	☐
13	ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	☐	☐	☐	☐	☐
14	วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคของการเรียนรู้และสัมฤทธิ์ผลของเด็ก	☐	☐	☐	☐	☐
15	ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้	☐	☐	☐	☐	☐
16	ประเมินผลหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
หมวดที่ 2 ผลการปฏิบัติงานด้านบุคลากร						
17	เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
18	แสวงหา และสนับสนุนการระดมวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	จำนวนครั้งของการปฏิบัติ				
		> 3	3	2	1	0
19	เสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่สถานศึกษาต้องการ	☐	☐	☐	☐	☐
20	ส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
21	มีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
22	ติดตาม ประเมินผลการทำงานผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
หมวดที่ 3 ผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน และงบประมาณ						
23	แสวงหา และร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
24	มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น	☐	☐	☐	☐	☐
25	พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้าง	☐	☐	☐	☐	☐
26	จัดสรรงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐ และงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอกตามลำดับความสำคัญเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
27	รับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ	☐	☐	☐	☐	☐
28	กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก	☐	☐	☐	☐	☐
29	ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และจัดทำบัญชีของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน	☐	☐	☐	☐	☐
30	กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ	☐	☐	☐	☐	☐
31	ติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐและได้รับจากภายนอก	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อที่	รายการปฏิบัติ	จำนวนครั้งของการปฏิบัติ				
		> 3	3	2	1	0
	หมวดที่ 4 ผลการปฏิบัติงานด้านการบริหารและ จัดการศึกษาโดยทั่วไป					
32	พัฒนา และกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
33	กำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บท และแผนพัฒนา สถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
34	ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
35	ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
36	ร่วมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	☐	☐	☐	☐	☐
37	ประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือองค์กรทั้ง ภาครัฐและ เอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
38	พัฒนา บำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ และเอื้อต่อ การจัดการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐	☐
39	ส่งเสริมกิจกรรมการบริการนักเรียนด้านสังคม สุขภาพอนามัย โภชนาการ สันทนาการ กิจกรรม สหกรณ์ และอื่น ๆ ร่วมกับ ชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐
40	เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐
41	แสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ	☐	☐	☐	☐	☐
42	สนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการ หรือบริการด้านอาคารสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงาน ภายนอก	☐	☐	☐	☐	☐
43	กำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาตามแผนกล ยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐
44	ประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐	☐	☐	☐

**แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานและหน้าที่
ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน.....
 เขตพื้นที่การศึกษา.....
 ชื่อผู้รับการทดสอบ.....
 ทำการทดสอบวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติงาน และความรับผิดชอบ
 การปฏิบัติงาน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ
 2. กรุณาอ่านข้อความในรายการทางด้านซ้ายมือและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง (ใช่) เมื่อเห็นด้วยกับข้อความนั้น และ ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง (ไม่ใช่) เมื่อไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา	ใช่	ไม่ใช่
1. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐
2. ควบคุมการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน	☐	☐
3. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐
4. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษา	☐	☐
5. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐
6. รับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐
7. เผยแพร่ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่ภายนอก	☐	☐
8. จัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของตน	☐	☐

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา	ใช่	ไม่ใช่
1. การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	☐	☐
2. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	☐	☐
3. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะโครงการนอกหลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน	☐	☐
4. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล หลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน	☐	☐
5. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะการดำเนินงานด้านบุคลากรของสถานศึกษา	☐	☐
6. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	☐	☐
7. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา	☐	☐
8. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา	☐	☐
9. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐
10. การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการนักเรียนของสถานศึกษา	☐	☐
11. การส่งเสริม และสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	☐	☐
12. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา	☐	☐

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

**แบบกรอกคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน .....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ทำการประเมิน ตั้งแต่.....ถึง.....

รายการประเมิน	คะแนนของผู้ประเมินคนที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
ตอนที่ 1 ด้านปัจจัย							
1. มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาครบตามจำนวน							
2. คุณสมบัติของกรรมการสถานศึกษาทุกคนในแต่ละสาขาตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด							
3. การสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม							
4. ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา							
5. ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา							
6. ความเหมาะสมและความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน							
ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน							
1. การจัดเตรียมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา							
2. การให้ระยะเวลาดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม							
3. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินการประชุมตามวาระการประชุมในแต่ละครั้ง							
4. การนำมติการประชุมไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม							
5. การมอบหมายงานเพื่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม							

รายการประเมิน	คะแนนของผู้ประเมินคนที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
6. การประสานงานกับบุคคลและหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม							
7. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง							
8. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม							
ตอนที่ 3 ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน หมวดที่ 1 ด้านวิชาการ							
1. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมวางแผน และเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่น							
2. การให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นมา							
3. การให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิชาการและวิธีการสอน							
4. การมีส่วนร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
5. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้							
6. การมีส่วนร่วมวางแผน และแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู							
7. การให้ความเห็นชอบจัดชั้นเรียน และกำหนดนักเรียนเข้าชั้นเรียน							
8. การร่วมกำหนดตารางเวลาเรียนและตารางสอน							
9. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน							
10. การส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียนทุกด้านและสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นและชาติ							

รายการประเมิน	คะแนนของผู้ประเมินคนที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
11. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน และเป้าหมายที่ผู้เรียนบรรลุเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา							
12. การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลาง							
13. การติดตาม ตรวจสอบพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน							
14. การวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคการเรียนรู้ของนักเรียน							
15. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้							
16. การติดตาม ตรวจสอบการใช้หลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา							
หมวดที่ 2 ด้านบุคลากร							
1. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา							
2. การแสวงหา และสนับสนุนการระดมวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น							
3. การเสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือหาทางช่วยเหลือ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่สถานศึกษาต้องการ							
4. การส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ของสถานศึกษา							
5. การมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา							
6. การติดตาม ประเมินผลการทำงานผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา							
หมวดที่ 3 ด้านการเงิน และงบประมาณ							
1. การแสวงหา และร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ เพื่อการจัดการศึกษา							

รายการประเมิน	คะแนนของผู้ประเมินคนที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น							
3. การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้าง							
4. การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐ และงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก							
5. การรับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา และให้ข้อเสนอแนะ							
6. การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก							
7. การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ							
8. การติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับ การอุดหนุนจากรัฐและที่ได้รับจากภายนอก							
9. การติดตาม ตรวจสอบ การบัญชีของสถานศึกษา							
หมวดที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป							
1. การพัฒนาและกำหนดนโยบายพัฒนาสถานศึกษา							
2. การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บท และแผนพัฒนาสถานศึกษา							
3. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี							
4. การให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
5. การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน							
6. การประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้สนับสนุนการจัดการศึกษา							
7. การพัฒนา บำรุง รักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยร่มรื่น น่าอยู่และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน							

รายการประเมินผลการปฏิบัติงาน	คะแนนของผู้ประเมินคนที่					รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5		
8. การส่งเสริมกิจกรรมการบริการนักเรียนด้านสังคม สุขภาพอนามัย โภชนาการ สันทนาการ สหกรณ์ และอื่น ๆ ร่วมกับชุมชน							
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน							
10. การแสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชน ในรูปแบบต่างๆ							
11. การสนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้าน วิชาการ หรือบริการด้านอาคารสถานที่ แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงาน ภายนอก							
12. การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา							
13. การประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา							
ตอนที่ 4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ							
1. การบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม							
2. การรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาไปยังผู้ปกครองและชุมชน							

ลงชื่อ

ผู้กรอกคะแนนประเมิน

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
(จำแนกตามประเด็นหรือรายการประเมิน)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน.....
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....
ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ทำการประเมินตั้งแต่.....ถึง.....

รายการประเมิน	จำนวน ตัวบ่งชี้	ข้อที่	คะแนน เฉลี่ย	ผลการ ประเมิน
ตอนที่ 1 ด้านปัจจัย				
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนและคุณสมบัติตามโครงสร้างที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ	2	1-2		
2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสาขาได้มาโดยวิธีการสรรหา และคัดเลือกอย่างเหมาะสม	1	3		
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน	1	4		
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสถานศึกษา	1	5		
5. สถานศึกษาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้อย่างมีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ	1	6		
สรุปผลการประเมินด้านปัจจัย	6	1-6		
ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน				
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4	1-4		
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ มอบหมายงานและประสานงานเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบด้วยวิธีการที่เหมาะสม	2	5-6		

รายการประเมิน	จำนวน ตัวบ่งชี้	ข้อที่	คะแนน เฉลี่ย	ผลการ ประเมิน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการติดตามและ ตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่ เหมาะสม	2	7-8		
สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	8	1-8		
ตอนที่ 3 ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน หมวดที่ 1 ด้านวิชาการ				
1. การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมใน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	2	1-2		
2. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	6	3-8		
3. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะโครงการนอก หลักสูตรและกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียน	2	9-10		
4. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล หลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการ ผู้เรียน	6	11-16		
สรุปผลการประเมินด้านวิชาการ	16	1-16		
หมวดที่ 2 ด้านบุคลากร				
1. การดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะการ ดำเนินงานด้านบุคลากรของสถานศึกษา	5	1-5		
2. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษา	1	6		
สรุปผลการประเมินด้านบุคลากร	6	1-6		
หมวดที่ 3 ด้านการเงินและงบประมาณ				
1. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการศึกษา	4	1-4		
2. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ ดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา	5	5-9		
สรุปผลการประเมินด้านการเงินและงบประมาณ	9	1-9		

รายการประเมิน	จำนวน ตัวบ่งชี้	ข้อที่	คะแนน เฉลี่ย	ผลการ ประเมิน
หมวดที่ 4 ด้านบริหารทั่วไป				
1. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษา	6	1-6		
2. การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการนักเรียนของสถานศึกษา	2	7-8		
3. การส่งเสริม และสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	3	9-11		
4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการ บริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2	12-13		
สรุปผลการประเมินด้านการบริหารทั่วไป	13	1-13		
สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต	44	1-44		
ตอนที่ 4 ผลการปฏิบัติงานด้านข้อมูลป้อนกลับ				
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำบันทึกผล การปฏิบัติงานของตนเองและรายงานไปยัง ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ	2	1-2		
สรุปผลการประเมินด้านข้อมูลป้อนกลับ	2	1-2		
สรุปผลการประเมินทุกด้าน	60	1-60		

ลงชื่อ

ผู้สรุปผลการประเมิน

(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน .....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ทำการประเมิน ตั้งแต่.....ถึง.....

รายการประเมิน	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	สรุปผลการ ปฏิบัติงาน
ตอนที่ 1 ด้านปัจจัย			
1. มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาครบตามจำนวนที่กำหนด			
2. คุณสมบัติของกรรมการสถานศึกษาทุกคนในแต่ละสาขา			
3. การสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาอย่างเหมาะสม			
4. ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษา			
5. ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา			
6. ความเหมาะสมและความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน			
สรุปผลการประเมินด้านปัจจัย			
ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน			
1. การจัดเตรียมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา			
2. การใช้ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม			
3. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินการประชุมตามวาระการ ประชุมในแต่ละครั้ง			
4. การนำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม			
5. การมอบหมายงานเพื่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม			
6. การประสานงานกับบุคคลและหรือหน่วยงานภายนอก สถานศึกษาเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม			
7. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง			
8. การติดตามและตรวจสอบผลงานตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม			
สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงาน			

รายการประเมิน	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	สรุปผลการ ปฏิบัติงาน
ตอนที่ 3 ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน			
หมวดที่ 1 ด้านวิชาการ			
1. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมวางแผน และเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หรือหลักสูตรท้องถิ่น			
2. การให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นมา			
3. การให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและวิธีการสอน			
4. การมีส่วนร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
5. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้			
6. การมีส่วนร่วมวางแผน และแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู			
7. การให้ความเห็นชอบจัดชั้นเรียน และจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียน			
8. การมีส่วนร่วมกำหนดตารางเวลาเรียน และตารางสอน			
9. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน			
10. การส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียนทุกด้าน และสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ			
11. การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียน และเป้าหมายที่ผู้เรียนบรรลุเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา			
12. การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน			
13. การติดตาม ตรวจสอบพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน			
14. การวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคการเรียนรู้ของนักเรียน			
15. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้			
16. การติดตาม ตรวจสอบการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา			
สรุปผลการประเมินด้านวิชาการ			

รายการประเมิน	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	สรุปผลการปฏิบัติงาน
หมวดที่ 2 ด้านบุคลากร			
1. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา			
2. การแสวงหา และสนับสนุนการระดมวิทยากรจากภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น			
3. การเสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่สถานศึกษาต้องการ			
4. การส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ของสถานศึกษา			
5. การมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา			
6. การติดตาม ประเมินผลการทำงานผู้บริหาร ครู และอื่น ๆ ในสถานศึกษา			
สรุปผลการประเมินด้านด้านบุคลากร			
หมวดที่ 3 ด้านการเงิน และงบประมาณ			
1. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา			
2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกท้องถิ่น			
3. การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผน จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อ จัดจ้าง			
4. การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐ และงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก			
5. การรับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ			
6. การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก			
7. การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ			

รายการประเมิน	คะแนนรวม	คะแนนเฉลี่ย	สรุปผลการปฏิบัติงาน
8. การติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ และที่ได้รับการสนับสนุนจากภายนอก			
9. การติดตาม ตรวจสอบการจัดทำบัญชีของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน			
สรุปผลการประเมินด้านการเงินและงบประมาณ			
หมวดที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป			
1. การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา			
2. การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บท และแผนพัฒนาสถานศึกษา			
3. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา			
4. การให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา			
5. การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			
6. การประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา			
7. การพัฒนา บำรุง รักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน			
8. การส่งเสริมกิจกรรมการบริการนักเรียนด้านสังคม สุขภาพ อนามัย โภชนาการ สันทนาการ สหกรณ์ และอื่น ๆ ร่วมกับชุมชน			
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน			
10. การแสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชนในรูปแบบต่างๆ			
11. การสนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการ หรือบริการด้านอาคารสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก			

รายการประเมิน	คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	สรุปผลการ ปฏิบัติงาน
12. การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาตามแผน กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา			
13. การประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา			
สรุปผลการประเมินด้านบริหารทั่วไป			
สรุปผลการประเมินด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน			
ตอนที่ 4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ			
1. การจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม			
2. การรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ไปยังผู้ปกครองและชุมชน			
สรุปผลการประเมินด้านข้อมูลป้อนกลับ			
สรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานรวมทุกด้าน			

ลงชื่อ _____ ประธานคณะกรรมการประเมิน
(.....)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ. ....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน .....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ทำการประเมิน ตั้งแต่.....ถึง.....

รายการประเมิน	ผลการปฏิบัติงาน
ตอนที่ 1 ด้านปัจจัย	
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนและคุณสมบัติตรงตามโครงสร้างที่กำหนดไว้	
2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสาขาได้มาโดยวิธีสรรหา และคัดเลือกอย่างเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด	
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน	
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษา	
5. สถานศึกษาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการได้อย่างมีคุณภาพและมีจำนวนเพียงพอ กับความต้องการ	
รวมผลการประเมินด้านปัจจัย	
ตอนที่ 2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการมอบหมายงานและประสานงานเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบด้วยวิธีการที่เหมาะสม	
3. คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการที่เหมาะสม	
รวมผลการประเมินด้านกระบวนการปฏิบัติงาน	

รายการประเมิน	ผลการปฏิบัติงาน
<p>ตอนที่ 3 ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน</p> <p>หมวดที่ 1 ด้านวิชาการ</p> <p>1. การส่งเสริม สนับสนุนและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา</p>	
<p>2. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p>	
<p>3. การส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะโครงการนอกหลักสูตร และการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้</p>	
<p>4. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้</p>	
รวมผลการประเมินด้านวิชาการ	
<p>หมวดที่ 2 ด้านบุคลากร</p>	
<p>1. คณะกรรมการสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และ เสนอแนะการดำเนินงานด้านบุคลากรของสถานศึกษา</p>	
<p>2. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา</p>	
รวมผลการประเมินด้านบุคลากร	
<p>หมวดที่ 3 ด้านการเงินและงบประมาณ</p>	
<p>1. การแสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดการศึกษา</p>	
<p>2. การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานด้านการเงินและงบประมาณของสถานศึกษา</p>	
รวมผลการประเมินด้านการเงินและงบประมาณ	
<p>หมวดที่ 4 ด้านบริหารทั่วไป</p>	
<p>1. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>	
<p>2. ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และการบริการนักเรียนของสถานศึกษา</p>	
<p>3. การส่งเสริม และสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน</p>	

รายการประเมิน	ผลการปฏิบัติงาน
4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการบริหารและจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	
รวมผลการประเมินด้านบริหารทั่วไป	
รวมผลการประเมินด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน	
ตอนที่ 4 ด้านข้อมูลป้อนกลับ	
1. คณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของตนเองและ รายงานไปยังผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ	
รวมผลการประเมินด้านข้อมูลป้อนกลับ	
รวมผลการประเมินทุกด้าน	

ลงชื่อ

ประธานคณะกรรมการประเมิน

(.....)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ. ....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบรายงานสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน .....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ช่วงเวลาการปฏิบัติงานที่ทำการประเมิน ตั้งแต่.....ถึง.....

1. ผลการปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นไปมีดังนี้
  - 1.1. ....
  - 1.2. ....
  - 1.3. ....
  - 1.4. ....
2. ผลการปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้มีดังนี้
  - 2.1. ....
  - 2.2. ....
  - 2.3. ....
  - 2.4. ....
3. ผลการปฏิบัติงานที่สมควรปรับปรุงแก้ไขมีดังนี้
  - 3.1. ....
  - 3.2. ....
  - 3.3. ....
  - 3.4. ....
4. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน
  - 4.1. ....
  - 4.2. ....
  - 4.3. ....
  - 4.4. ....

ลงชื่อ

ประธานคณะกรรมการประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

คู่มือการทดลองใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเมินตนเอง

คำชี้แจง

การทดลองใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสม และประสิทธิผลของระบบ ตลอดจนศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นนี้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนคือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในเอกสารระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้การทดลองใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุวัตถุประสงค์ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ในระบบ ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการให้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการทดลองใช้ระบบ

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในเอกสารระบบ เพื่อดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมทั้งคณะ

2. คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการศึกษาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเครื่องมือและเอกสาร (แบบฟอร์มต่าง ๆ) ที่ใช้ประกอบการประเมิน และกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันวางแผนดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ดังนี้

3.1 จัดเตรียมแบบประเมินผลการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและสอดคล้องกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ให้มีจำนวนเพียงพอกับกรรมการประเมินแต่ละคน

3.2 กำหนดแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาแต่ละคน ครูในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชน และเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 คัดเลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการสังเกต เป็นต้น

4. กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละคนลงมือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และ
ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในรอบ
ปีการศึกษาที่ผ่านมาจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น สอบถามหรือสัมภาษณ์
ผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษาคนอื่น ๆ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ทำการสำรวจและบันทึก
ข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาจากเอกสารต่างๆ เช่น รายงานประจำปีของสถาน
ศึกษา รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา วาระการประชุม บันทึกการประชุม
และรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา สมุดหมายเหตุรายวันของผู้บริหารสถานศึกษา
ภาพถ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น จากนั้นบันทึกผลการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ลงในแบบ
สำรวจข้อมูลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 2)

4.2 ให้กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานแต่ละคนทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (เอกสาร
หมายเลข 3)

4.3 กรรมการประเมินแต่ละคนให้คะแนนผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถาน
ศึกษาชั้นพื้นฐานในภาพรวมตามที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ลงในแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะ
กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 1) ตามระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานจริงใน
แต่ละรายการประเมินโดยเปรียบเทียบกับรายการตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเพื่อการให้คะแนนตาม
ที่กำหนดไว้

4.4 เลขานุการนำผลการประเมินของกรรมการแต่ละคนมาบันทึกลงในแบบกรอก
คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 4)
จากนั้นจึง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ คะแนนรวมและคะแนนเฉลี่ย

5. คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้ง 5 คน ร่วมกันพิจารณาตัดสินคุณค่าผล
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยนำคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ในรายการ
ประเมินจากเอกสารหมายเลข 2 ของแต่ละรายการไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสิน
คุณค่าการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ จากนั้นบันทึกผลการประเมินที่ได้ลงในแบบสรุปผลการประเมินผล
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 5)

เกณฑ์การประเมิน ประกอบด้วย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานต้องปรับปรุงแก้ไขโดยด่วน

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพดีเยี่ยม

6. คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล (คะแนนเฉลี่ย) และผลการประเมินที่ได้ในข้อ 5 มาทำการบันทึกผลลงในแบบสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามประเด็นหรือรายการประเมิน (เอกสารหมายเลข 5.1)

7. คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานนำผลการประเมินที่สรุปได้ในข้อ 5 มาจัดทำเป็นรายงานผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เอกสารหมายเลข 6)

8. กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละคนทำการประเมินผลระบบโดยแสดงความคิดเห็นลงในแบบประเมินผลการใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

9. ประธานคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานรวบรวมแบบประเมินผลระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งกลับคืนผู้วิจัย

จากแนวทางการดำเนินการทดลองใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาดังที่กล่าวไว้ข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 8 แสดงขั้นตอนการใช้ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข.

1. หนังสือขอความร่วมมือทดลองเครื่องมือวิจัย
2. หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัย
3. หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
4. หนังสือเชิญประชุมสัมมนางานวิจัย
5. หนังสือขอความร่วมมือทดลองใช้ระบบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม.0302(2770.0603)/0905

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

12 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวังน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายชื่อโรงเรียน 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพรเทพ ฐู่แผน นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังน้อย จำนวน 6 โรงเรียน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพรเทพ ฐู่แผน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุลักษณ์ ศรีบุรี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร 0-2218-2680

(สำเนา)

ที่ ทม.0302(2770.0603)/0905

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

12 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายชื่อโรงเรียน 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพรเทพ ฐู่แผน นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้มีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบทดสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 โรงเรียน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพรเทพ ฐู่แผน ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุลักษณ์ ศรีบุรี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร 0-2218-2680

(สำเนา)

ที่ ทม.0302(2770.0603)/2117

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

20 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพรเทพ ฐู่แผน นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
บริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินผล
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ
และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุลักษณ์ ศรีบุรี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร 0-2218-2680

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/2114

วันที่ 20 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
สถานศึกษา

เรียน

ด้วย นายพรเทพ ฐู่แผน นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
บริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการทำนงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินผล
การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ
และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่นิสิตสร้างขึ้น (ตามเอกสารที่แนบ)

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุลักษณ์ ศรีบุรี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

22 หมู่ 2 ต. บ้านใหม่

อ. พระนครศรีอยุธยา

จ. พระนครศรีอยุธยา 13000

23 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมสัมมนา

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 เล่ม

ด้วยข้าพเจ้า นายพรเทพ ฐัฒน นิสิตชั้นดุสิตบัณฑิต ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา
ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี รองศาสตราจารย์
ดร.อมรชัย ตันติเมธ และรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบระบบโดยการประชุมสัมมนา

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อให้
ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ (ร่าง) ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่ส่งมาพร้อมนี้ ในวันเสาร์ที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2546 เวลา 09.00 น ถึง 16.00 น. ณ ห้อง
ประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรเทพ ฐัฒน)

ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

ผู้วิจัย

(สำเนา)

ที่ ทม.0302(2770.0603)/2596

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กรุงเทพฯ ๗ 10330

24 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพรเทพ ฐู่แผน นิสิตชั้นปริญญาตรีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน คู่มือการทดลองใช้ระบบการประเมินผล การปฏิบัติงาน และแบบประเมินผลการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพรเทพ ฐู่แผน ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

สุกัญญา ไชวโกลกุล

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวโกลกุล)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร 0-2218-2680

ภาคผนวก ค.

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบ
2. รายชื่อสถานศึกษา และจำนวนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่เป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์งาน
3. รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และจำนวน
ผู้ประเมินในการทดลองใช้ระบบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบระบบ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร. สุวัฒน์ เงินจ๋า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารเขตพื้นที่การศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
5. คุณไพฑูรย์ จัยสิน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ดร. อธิปไตย คลี่สุนทร ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุขีวะ ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. อาจารย์ ดร. วรณี แกมเกต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. ดร. วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
10. ดร. ทิวดี มณีโชติ นักวิชาการด้านการวัดและประเมินผล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์งานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ที่	อำเภอ	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
1	นครหลวง	โรงเรียนวัดละมุด	8
		โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง	8
		โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุงเพ็ญ	8
		โรงเรียนวัดมาบพระจันทร์	8
2	บางบาล	โรงเรียนวัดม่วงหวาน	8
		โรงเรียนวัดไทรน้อย	8
		โรงเรียนวัดตะกู	8
		โรงเรียนประชากรรังษะดี	8
3	บางปะอิน	โรงเรียนวัดบ้านสร้าง	8
		โรงเรียนวัดท่าใหม่	8
		โรงเรียนวัดท่าเลไทยโปรดสัตว์	8
		โรงเรียนบ้านบางกระสัน	8
4	พระนครศรีอยุธยา	โรงเรียนประตู่ชัย	8
		โรงเรียนวัดเกตุ	8
		โรงเรียนวัดกลาง(ปากกรานสามัคคี)	8
		โรงเรียนลุมพลีชนูปถัมภ์	8
		โรงเรียนวัดกลางคลองสระบัว	8
5	ภาชี	โรงเรียนวัดพระแก้ว	8
		โรงเรียนวัดเจริญธรรม	8
		โรงเรียนวัดโคกกรวด	8
		โรงเรียนวัดผดุงธรรม	8

ที่	อำเภอ	ชื่อสถานศึกษา	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
6	ลาดบัวหลวง	โรงเรียนวิทยานนท์	8
		โรงเรียนสอนดี	8
		โรงเรียนวัดสุทธาวาส	8
		โรงเรียนวัดลาดบัวหลวง (สหมิตรศึกษา)	8
7	วังน้อย	โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	8
		โรงเรียนวัดวงษ์สวรรค์	8
		โรงเรียนบ้านลำแดง	8
		โรงเรียนวัดลาดทราย	8
		โรงเรียนวัดสุคันธาราม	8
8	คูทัย	โรงเรียนวัดคานหาม	8
		โรงเรียนวัดสนามทอง	8
		โรงเรียนบ้านช้าง	8
		โรงเรียนบ้านเป็ด	8
		โรงเรียนวัดโพธิ์สาวหาญ	8
รวม		35	280

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
ที่เป็นตัวอย่างในการทดลองใช้ระบบ**

ก. รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาผู้ใช้ระบบ

ที่	รายชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษา	จำนวนผู้ประเมิน
1	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง (สพท.อท.)	5
2	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (สพท.อย.1)	5
3	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (สพท.อย.2)	5
4	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 (สพท.สพ.1)	5
5	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (สพท.สพ.2)	5
6	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (สพท.สพ.3)	5
รวม		30

ข. รายชื่อสถานศึกษาผู้ใช้ระบบ

ที่	รายชื่อสถานศึกษา	สังกัด	จำนวนผู้ประเมิน
1	โรงเรียนวัดประดู่ทรงธรรม	สพท.อย.1	5
2	โรงเรียนวัดนาค	สพท.อย.1	5
3	โรงเรียนวัดบ้านช้าง	สพท.อย.1	5
4	โรงเรียนวัดบ้านแพน	สพท.อย.2	5
5	โรงเรียนวัดพระขาว	สพท.อย.2	5
6	โรงเรียนวัดโพธิ์	สพท.อย.2	5
รวม			30

ภาคผนวก ง.

1. แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แบบตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. แบบประเมินผลการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

*****

คำชี้แจงทั่วไป

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ดังนั้น ในฐานะที่ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้หนึ่งจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ เพื่อจะใช้เป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมต่อไป

2. ผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะกรรมการและเลขานุการ และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสาขา ๆ ละ 1 คน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาคัดเลือก ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 8 คน

3. แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 ข้อ

4. กรุณาอ่านข้อความทุกข้อ และปฏิบัติตามคำชี้แจงที่ระบุไว้ในแต่ละตอนอย่างละเอียด จากนั้นให้ข้อมูลตามสภาพที่แท้จริง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายพรเทพ ฐิ์แผน

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบเสียก่อนแล้วจึงกรอกข้อความ ในการกรอกคำตอบ กรุณาให้ถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือตรงกับสภาพการปฏิบัติงานจริงของท่านมากที่สุด และเขียนข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์งานของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมทั้งคณะมิใช่วิเคราะห์
การปฏิบัติงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ชาย	☐ หญิง
---------------------------	----------------------------
2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ต่ำกว่า 21 ปี	☐ 21 – 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี	☐ 41 - 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี	☐ 61 – 70 ปี
☐ มากกว่า 70 ปี	
3. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ข้าราชการพลเรือนสามัญ	☐ ข้าราชการการเมือง
☐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น	☐ ลูกจ้างหรือพนักงานโรงงานหรือบริษัท
☐ ค้าขาย	☐ นักธุรกิจ
☐ เกษตรกรรม	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มหรือสาขาใด

☐ ผู้แทนผู้ปกครอง	☐ ผู้แทนครู
☐ ผู้แทนศิษย์เก่า	☐ ผู้แทนองค์กรชุมชน
☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ	☐ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

1. จำนวนนักเรียนของสถานศึกษา

☐ 0 - 120 คน	☐ 121 - 540 คน	☐ 541 คน ขึ้นไป
----------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------
2. ที่ตั้งของสถานศึกษา

☐ ในเขตเทศบาล	☐ นอกเขตเทศบาล
-----------------------------------	------------------------------------
3. จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ 1 - 5 คน	☐ 6 - 10 คน
☐ 11 - 15 คน	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา

☐ เกษตรกรรม	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ ค้าขาย	☐ ลูกจ้างโรงงาน
☐ รับราชการ	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ศาสนาที่ผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษานับถือ

☐ พุทธ	☐ อิสลาม
☐ คริสต์	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และโปรดจัดลำดับความสำคัญโดยใส่หมายเลข 1, 2, 3,... ตามลำดับ ลงใน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด)

☐ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
☐ สนับสนุนทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษา
☐ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....
.....
.....

2. ลักษณะงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับสิ่งใดเป็นสำคัญ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และโปรดจัดลำดับความสำคัญโดยใส่หมายเลข 1, 2, 3,... ตามลำดับ ลงใน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด)
- นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
  - เงินงบประมาณเพื่อการลงทุนของสถานศึกษา
  - วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ของสถานศึกษา
  - การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา
  - การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน
  - กิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาจัดให้กับนักเรียนเนื่องในวันสำคัญหรือโอกาสต่าง ๆ
  - การติดต่อประสานกับบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.1 การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับสภาพการปฏิบัติจริงของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในรอบปีการศึกษา และในกรณีที่ท่านได้เคยปฏิบัติหน้าที่ใดโปรดระบุจำนวนครั้งของการปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ
- 3.1.1. ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.2. การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.3. กำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บทและแผนพัฒนาสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.4. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.5. กำกับ และติดตามความก้าวหน้าการจัดการศึกษาตามแผนของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

- 3.1.6. ประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.7. รับทราบและเห็นชอบรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.8. รายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและประชาชนรับทราบ
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.9. พัฒนาและบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย รมรื่น น่าอยู่และเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.10. ประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือ องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.11. สนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการด้านวิชาการหรือด้านสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กรต่าง ๆ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.12. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.13. แสวงหาความร่วมมือและตอบสนองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองและชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.14. การดำเนินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

- 3.1.15. ส่งเสริมกิจกรรมการบริการแก่นักเรียนทางด้านสังคม สันทนาการ สุขภาพอนามัย โภชนาการ กิจกรรมสหกรณ์ และอื่น ๆ ร่วมกับชุมชน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.16. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.17. ส่งเสริมสนับสนุน และให้ความเห็นชอบในการกำหนดสาระของหลักสูตรแม่บท หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรวิชาชีพ และหลักสูตรพิเศษที่ต้องการส่งเสริมหรือมีความจำเป็น และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.18. ให้ความเห็นชอบในหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.19. การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินตามหลักสูตรแห่งชาติ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.20. ประเมินผลหลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรรวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดขึ้น
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.21. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.22. ให้ความเห็นชอบการจัดชั้นและกลุ่มนักเรียนรวมทั้งกำหนดนักเรียนเข้าชั้นเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

- 3.1.23. ร่วมกำหนดการจัดตารางเวลาเรียนและตารางสอน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.24. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียนและเป้าหมายผู้เรียนที่บรรลุเกณฑ์มาตรฐาน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.25. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.26. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.27. ส่งเสริมให้เด็กในเขตบริการ รวมทั้งเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.28. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของเด็ก
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.29. มีส่วนร่วมในการวางแผนและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.30. ร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.31. พัฒนาและปรับกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการเรียนรู้ของเด็กและจัดปัญหาและอุปสรรคที่บัง
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

- 3.1.32. ส่งเสริม สนับสนุน หรือร่วมผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.33. ร่วมเป็นผู้สอนหรือผู้ช่วยสอน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.34. ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและเทคนิคการสอนใหม่ ๆ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.35. ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.36. การแสวงหาและให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งในและนอกห้องเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.37. การแสวงหาและสนับสนุนให้มีการระดมวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการจัดการศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.38. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.39. กำหนดจำนวนผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนักเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.40. ให้คำแนะนำและมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการเจรจาต่อรองและคัดเลือกเพื่อบรรจุแต่งตั้งครู ครูพิเศษ หรือบุคลากรอื่นในสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

- 3.1.41. รับทราบ เสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือหรือสนับสนุน
สถานศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลที่ต้องการ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.42. ให้ข้อเสนอนแนะหรือกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อการคัดเลือกหรือร่วมพิจารณาคัดเลือก
ผู้บริหารสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.43. กำหนดครูเข้าสอนในชั้นเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.44. กำหนดเวลาปฏิบัติงานสอนและเวลาดอกการสอนสำหรับวันและสัปดาห์ที่เปิดเรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.45. อนุมัติระเบียบปฏิบัติของข้าราชการครู บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เรียน
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.46. การดำเนินการส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.47. ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.48. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.49. ร่วมกำหนดแนวทางการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น
- ไม่เคยปฏิบัติ
- เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

- 3.1.50. แสวงหาและร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ ต่าง ๆ
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.51. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผน
จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้าง
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.52. จัดสรรงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ และงบประมาณพิเศษที่ได้รับจาก
ภายนอกตามลำดับความสำคัญเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.53. รับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.54. กำกับดูแลและควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐ
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.55. กำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับมาจากภายนอก
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
  -
- 3.1.56. ติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี
- 3.1.57. ติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณทั้งงบประมาณอุดหนุนจากรัฐและ
งบประมาณพิเศษที่ได้จากภายนอก
- ไม่เคยปฏิบัติ
  - เคยปฏิบัติ เป็นจำนวนประมาณ..... ครั้งต่อปี

3.2 งานอื่นๆ ที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องปฏิบัติเป็นประจำนอกจากข้อ 3.1

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....
- .....

3.3 งานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ประจำซึ่งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติเป็นการชั่วคราว

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....
- .....

3.4 งานที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....
- .....

4. การควบคุม บังคับบัญชา

4.1 การปฏิบัติงานประจำของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีผู้ได้บังคับบัญชาหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ กิจกรรม และจำนวนผู้ได้บังคับบัญชา)

กิจกรรม ..... จำนวนผู้ได้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

4.2 ท่านมีอำนาจในการสั่งลงโทษ พิจารณาความดีความชอบ โยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง ให้ออกจากงาน และวินิจฉัยปัญหาร้องทุกข์ของบุคลากรในสถานศึกษาบ้างหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....
- .....

4.3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจในการมอบหมายงาน และประสานงานกับผู้บริหารและคณะครูของสถานศึกษาหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ).....
- .....

4.4 ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีกิจกรรมใดที่ต้องมีผู้บังคับบัญชา กำหนดหรือสั่งให้ปฏิบัติ (โปรดระบุกิจกรรม และตำแหน่งของผู้บังคับบัญชา)

กิจกรรมที่ถูกกำหนดให้ปฏิบัติ

ตำแหน่งผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

5. วิธีการ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงาน

5.1 ลักษณะวิธีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ใช้การประชุมคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน
- มุ่งเน้นการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการระดมความคิดเห็น
- ใช้สมองพิจารณาตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ มากกว่าการลงมือปฏิบัติจริง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

5.2 ในการปฏิบัติงานท่านยึดสิ่งใดเป็นคู่มือหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน (โปรดจัดลำดับ

ความสำคัญโดยใส่หมายเลข 1, 2, 3,... ตามลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด)

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- แนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- มติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- หนังสือสั่งการจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

5.3 สิ่งใดคือวัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วาระการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- เครื่องมือโสตทัศนอุปกรณ์
- เครื่องเขียนและวัสดุสำนักงาน
- เครื่องคำนวณ

- เครื่องคอมพิวเตอร์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....

5.4 ท่านต้องมีการติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
ในเรื่องใดบ้าง

หน่วยงาน/บุคคลที่ติดต่อ	เรื่องติดต่อ	สาเหตุที่ติดต่อ
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

6. บันทึกและรายงาน

6.1 ท่านต้องมีการบันทึกและรายงานผลสำเร็จของการปฏิบัติงานหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุกิจกรรมที่รายงาน).....
.....

6.2 ท่านได้อาศัยหรือใช้ข้อมูลเพื่อการรายงานตามข้อ 6.1 หรือไม่

- ไม่ใช่
- ใช่ (โปรดระบุประเภทและแหล่งข้อมูล).....
.....

7. การตรวจสอบงาน

7.1 ผลงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการตรวจสอบอย่างไร (เลือกตอบได้
มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ได้รับการตรวจสอบ
- พิจารณาจากจำนวนครั้งของการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
- พิจารณาจากผลสำเร็จของงานตามที่ได้รับมอบหมาย
- วิธีอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
.....

7.2 บุคคลใดเป็นผู้ตรวจสอบงานของท่าน

- ไม่มีผู้ตรวจสอบ
- ตรวจสอบงานตนเอง

- ตรวจสอบงานโดยที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- วิธีอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านคิดว่าผู้ที่จะเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด
- ประถมศึกษา
- มัธยมศึกษา
- อนุปริญญา
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี
- วิธีอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
9. ท่านคิดว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดี ต้องมีประสบการณ์การทำงานในลักษณะเดียวกันนี้มาก่อนหรือไม่
- ไม่จำเป็น
- จำเป็น ควรมีประสบการณ์อย่างน้อย .....ปี
10. ท่านคิดว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดีจำเป็นต้องผ่านการอบรมหรือไม่
- ไม่จำเป็น
- จำเป็น (โปรดระบุหลักสูตรหรือเรื่องที่ควรอบรม).....
11. ท่านคิดว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดีควรมีทักษะในด้านใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ทักษะการทำงานเป็นทีม
- ทักษะการสื่อความหมาย
- ทักษะการตัดสินใจ
- ทักษะการกำหนดนโยบายและวางแผนงาน
- ทักษะการประชุม
- ทักษะการอภิปรายและระดมความคิดเห็น
- ทักษะการแปลความหมายข้อมูล
- ทักษะการประเมินผล
- ทักษะการบันทึกและรายงาน
- ทักษะการติดต่อประสานงาน
- วิธีอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**

★★★★★★★★

วัตถุประสงค์

แบบตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ หรือนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงของระบบประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นมาโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ประกอบกับผลที่ได้จากการวิเคราะห์งานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักการ และแนวคิดของการตรวจสอบ

การตรวจสอบระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในที่นี้ครอบคลุมประเด็นการตรวจสอบ 2 ประการ คือ ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระการประเมินและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง

1. การตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระการประเมิน เป็นการพิจารณาว่ารายละเอียดของเนื้อหาสาระในแต่ละองค์ประกอบย่อยซึ่งกำหนดไว้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหรือนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง เป็นการพิจารณาว่า รายละเอียดของส่วนประกอบย่อย ๆ ที่กำหนดไว้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถปฏิบัติได้จริง หรือนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริงมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ความเหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัด และคุ้มค่า

วิธีการตรวจสอบ

แบบตรวจสอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้มาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้น้อยที่สุด

ขอความอนุเคราะห์ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้โปรดพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแบบตรวจสอบระบบนี้ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านทางด้านขวามือ และเมื่อมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใด ๆ โปรดเขียนลงในช่องว่างท้ายรายการประเมินในแต่ละข้อ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายพรเทพ ฐัฒน

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่	รายการตรวจสอบ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
24	5) แบบรายงานสรุปผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (หน้า 83)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	6) แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (หน้า 84)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....										
	.....										
	.....										
	.....										
	.....										
	.....										
	.....										
	.....										
	.....										
	.....										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายพรเทพ ฐิ์แผน

ผู้วิจัย

แบบประเมินการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

*****

คำชี้แจงทั่วไป

1. แบบประเมินการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ โดยทำการประเมินใน 3 ประเด็น คือ ความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยของระบบในแต่ละส่วน ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบที่มีต่อผลที่ได้รับจากระบบการประเมิน และสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการนำระบบไปใช้ประเมินจริง

2. แบบประเมินการใช้ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบเป็นแบบประเมินชนิดมาตรประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ ปัจจัย กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ จำนวนรวม 12 ข้อ

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบที่มีต่อผลการประเมินที่ได้จากระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบประเมินชนิดมาตรประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำแนกเป็น 4 มาตรฐาน คือ การใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง จำนวนรวม 30 ข้อ

ตอนที่ 3 การประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้จริง เป็นแบบประเมินชนิดปลายปิดประเภทคำถาม 2 คำตอบ (Dichotomous Questions) จำนวน 14 ข้อ

3. กรุณาอ่านคำชี้แจงและข้อความในแต่ละตอนโดยละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องผลการประเมินที่กำหนดไว้ หรือ แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยเขียนข้อความลงในพื้นที่ว่างส่วนท้ายของการประเมินในแต่ละตอน

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายพรเทพ ฐิ์แผน

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดอ่านรายการประเมินในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความ
เหมาะสมทางด้านขวามือซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	ก. ด้านปัจจัย					
1	วัตถุประสงค์ของการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
2	ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
3	เครื่องมือประเมินและเอกสารประกอบการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
4	ผู้ประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
5	ผู้รับการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
	ข. ด้านกระบวนการ					
6	การวางแผนประเมินผลการปฏิบัติงาน					
	6.1 การระบุระยะเวลาการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
	6.2 การกำหนดขั้นตอนและกิจกรรมการประเมิน					
	6.2.1 ชั้นเตรียมการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
	6.2.2 ชั้นดำเนินการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
	6.2.3 ชั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
	6.3 การกำหนดตารางเวลาการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
7	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
8	การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐	☐
9	การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน	☐	☐	☐	☐	☐
	ค. ด้านผลผลิต					
10	บันทึกสรุปผลการปฏิบัติงานในภาพรวม	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	ก. มาตรฐานการใช้ประโยชน์					
1	ระบบการประเมินมีการระบุผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องการใช้ผลการประเมินไว้อย่างชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
2	สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้รับมาจากผู้ประเมินที่มีความน่าเชื่อถือ	☐	☐	☐	☐	☐
3	การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองของความต้องการใช้ผลการประเมินของผู้ที่เกี่ยวข้อง	☐	☐	☐	☐	☐
4	การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่าของผลการประเมินมีความชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
5	การรายงานผลการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน	☐	☐	☐	☐	☐
6	มีการเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง	☐	☐	☐	☐	☐
7	รายงานผลการประเมินสามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วสำหรับนำไปใช้ประโยชน์	☐	☐	☐	☐	☐
8	ผลการประเมินส่งผลกระทบในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง	☐	☐	☐	☐	☐
	ข. มาตรฐานความเป็นไปได้					
9	วิธีการและขั้นตอนในกระบวนการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	☐	☐	☐	☐	☐
10	วิธีการประเมินเป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	☐	☐	☐	☐	☐
11	ระบบการประเมินให้ผลที่คุ้มค่าและประหยัด	☐	☐	☐	☐	☐
	ค. มาตรฐานความเหมาะสม					
12	มีการกำหนดข้อตกลงของการประเมินไว้เป็นทางการ	☐	☐	☐	☐	☐
13	มีการแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส	☐	☐	☐	☐	☐
14	รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
15	ให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของผู้รับการประเมินและบุคคลทั่วไป	☐	☐	☐	☐	☐
16	คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้รับการประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
17	เคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	☐	☐	☐	☐	☐
18	รายงานผลการประเมินมีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอ ทั้งจุดเด่น และจุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน	☐	☐	☐	☐	☐
19	ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ	☐	☐	☐	☐	☐
	มาตรฐานความถูกต้อง					
20	ระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินไว้อย่างชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
21	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับระบบการประเมินอย่าง เพียงพอ	☐	☐	☐	☐	☐
22	บรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
23	บรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน	☐	☐	☐	☐	☐
24	มีการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง	☐	☐	☐	☐	☐
25	มีการพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง	☐	☐	☐	☐	☐
26	มีการจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และรายงาน	☐	☐	☐	☐	☐
27	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณอย่างเหมาะสมและ ถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐
28	วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างเหมาะสมและถูกต้อง	☐	☐	☐	☐	☐
29	การลงข้อสรุปของผลการประเมินมีเหตุผลสนับสนุน	☐	☐	☐	☐	☐
30	การเขียนรายงานผลการประเมินมีความเป็นปรนัย	☐	☐	☐	☐	☐

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้การประเมินผลการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน หน้าข้อความ “มีปัญหา/อุปสรรค” หรือ “ไม่มีปัญหา/อุปสรรค” ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ในกรณีที่พบปัญหาและอุปสรรคซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างนำระบบไปใช้ประเมินจริง โปรดเขียนลักษณะของปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวลงในช่องว่างที่กำหนดไว้

1. การทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
2. การทำความเข้าใจในประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
3. การทำความเข้าใจในเครื่องมือประเมินและเอกสารประกอบการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
4. การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
5. การวางแผนกำหนดระยะเวลาการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
6. การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินขั้นเตรียมการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
7. การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินขั้นดำเนินการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
8. การวางแผนขั้นตอนและกิจกรรมการประเมินขั้นสรุปและรายงานผลการประเมิน
  - ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
  - มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....

9. การวางแผนกำหนดตารางเวลาการประเมิน
- ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
- มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
10. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมิน
- ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
- มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
11. การเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงาน
- ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
- มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
12. การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
- มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
13. การบันทึกสรุปผลการประเมินในภาพรวม
- ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
- มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....
14. การรายงานผลการประเมินไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ไม่มีปัญหา/อุปสรรค
- มีปัญหา/อุปสรรค (โปรดระบุ).....

ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือ

ภาคผนวก จ.

1. ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ใช้ระบบประเมิน
2. ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานโดยคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้ระบบ
ประเมินตนเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ใช้ระบบ

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
ก. ด้านปัจจัย																		
1. มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาครบตามจำนวนที่กำหนด	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	21	4.2	ดี	24	4.8	ดีเยี่ยม	20	4	ดี
2. คุณสมบัติของกรรมการสถานศึกษาทุกคนในแต่ละสาขา	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี
3. การสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	25	5	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี
4. ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ฯ	20	4	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้
5. ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ฯ	20	4	ดี	24	4.8	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
6. ความเหมาะสมและความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ	19	3.8	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	22	4.4	ดี	20	4	ดี
ข. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน																		
1. การจัดเตรียมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	20	4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี
2. การใช้ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม	20	4	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี
3. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการประชุมตามวาระการในแต่ละครั้ง	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
4. การนำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	23	4.6	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
5. การมอบหมายงานเพื่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม	24	4.8	ดีเยี่ยม	24	4.8	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี
6. การประสานงานกับบุคคลและหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการปฏิบัติงาน	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี
7. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	17	3.4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	20	4	ดี
8. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี
ค. ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน																		
หมวดที่ 1 ด้านวิชาการ																		
1. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมวางแผน และเสนอแนะการจัดทำหลักสูตร	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี
2. การให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น	20	4	ดี	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี
3. การให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและวิธีสอน	13	2.6	พอใช้	18	3.6	ดี	15	3	พอใช้	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี	17	3.4	ดี
4. การมีส่วนร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญเป็นสำคัญ	14	2.8	พอใช้	20	4	ดี	16	3.2	พอใช้	20	4	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
5. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียน	20	4	ดี	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้
6. การมีส่วนร่วมวางแผน และแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู	14	2.8	พอใช้	16	3.2	พอใช้	17	3.4	พอใช้	16	3.2	พอใช้	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้
7. การให้ความเห็นชอบจัดชั้นเรียน และจัดนักเรียนเข้าชั้น	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
8. การมีส่วนร่วมกำหนดตารางเวลาเรียน และตารางสอน	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	21	4.2	ดี
9. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน	18	3.6	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	18	3.6	ดี	17	3.4	ดี	20	4	ดี
10. การส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	20	4	ดี	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	17	3.4	พอใช้	19	3.8	ดี	22	4.4	ดี
11. เสริมสร้างพัฒนาการผู้เรียนทุกด้าน และสืบสานจารีตประเพณีศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ	20	4	ดี	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
12. การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลาง	20	4	ดี	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
13. การติดตาม ตรวจสอบพัฒนาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียน	20	4	ดี	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี
14. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการเรียนรู้ของนักเรียน	20	4	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี
15. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้	20	4	ดี	24	4.8	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี
16. การติดตาม ตรวจสอบการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา หมวดที่ 2 ด้านบุคลากร	20	4	ดี	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	18	3.6	ดี	24	4.8	ดีเยี่ยม
1. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา	22	4.4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	17	3.4	ดี	21	4.2	ดี

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
2. การแสวงหา สนับสนุนการระดมทรัพยากรจากภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี
3. การเสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่สถานศึกษาต้องการ	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี
4. การส่งเสริมวินัย และการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และ บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา	19	3.8	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	22	4.4	ดี	22	4.4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
5. การมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร และ บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
6. การติดตาม ประเมินผลการทำงานของผู้บริหาร ครู และ บุคลากรอื่น ๆ	19	3.8	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
หมวดที่ 3 ด้านการเงินและงบประมาณ																		
1. การแสวงหา ร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	19	3.8	ดี
2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากร ทั้งใน และนอกท้องถิ่น	22	4.4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	19	3.8	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี
3. การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการจัดทำแผนจัดตั้งจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อ จัดจ้าง	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี
4. การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐ และ งบประมาณภายนอก	20	4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
5. การรับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	18	3.6	ดี	21	4.2	ดี	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี
6. การกำกับ และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี	21	4.2	ดี
7. การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากรัฐ	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	23	4.6	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี
8. การติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐและที่ได้รับจากการสนับสนุนจากภายนอก	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี
9. การติดตาม ตรวจสอบการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา	20	4	ดี	24	4.8	ดีเยี่ยม	16	3.2	พอใช้	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
หมวดที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป																		
1. การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี
2. การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บท และแผนพัฒนา	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	17	3.4	พอใช้	19	3.8	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี
3. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี	20	4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	21	4.2	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
4. การให้คำปรึกษา แนะนำผู้บริหารสถานศึกษา	20	4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี
5. การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	20	4	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
6. การประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	18	3.6	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	20	4	ดี
7. การพัฒนา บำรุง รักษาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	25	5	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	21	4.2	ดี

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
8. การส่งเสริมกิจกรรมการบริการนักเรียนด้านสังคม สุขภาพ อนามัย โภชนาการ สันทนาการ สหกรณ์ และ อื่น ๆ ร่วมกับชุมชน	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	17	3.4	ดี	21	4.2	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	19	3.8	ดี	20	4	ดี
10. การแสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชน	16	3.2	พอใช้	21	4.2	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี
11. การสนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการ ด้านวิชาการหรือบริการด้านอาคารสถานที่แก่นักเรียน ชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก	20	4	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	19	3.8	ดี	22	4.4	ดี
12. การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษา ตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา	20	4	ดี	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	21	4.2	ดี	21	4.2	ดี
13. การประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	20	4	ดี	21	4.2	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี
ง. ด้านข้อมูลป้อนกลับ																		
1. การจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม	20	4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี
2. การรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาไปยังผู้ปกครองและชุมชน	20	4	ดี	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้

ตารางที่ 28 ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ใช้ระบบประเมินตนเอง

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
ก. ด้านปัจจัย																		
1. มีจำนวนกรรมการสถานศึกษาครบตามจำนวนที่กำหนด	21	4.2	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม
2. คุณสมบัตินของกรรมการสถานศึกษาทุกคนในแต่ละสาขา	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	21	4.2	ดี	25	5	ดีเยี่ยม
3. การสรรหาและคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	18	3.6	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	20	4	ดี
4. ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ฯ	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้	15	3	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี
5. ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ฯ	20	4	ดี	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้	15	3	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี
6. ความเหมาะสมและความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ	15	3	พอใช้	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี
ข. ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน																		
1. การจัดเตรียมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	23	4.6	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี
2. การใช้ระยะเวลาดำเนินการประชุมแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม	23	4.6	ดีเยี่ยม	21	4.2	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี
3. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการประชุมตามวาระการในแต่ละครั้ง	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	21	4.2	ดี
4. การนำมติหรือผลการประชุมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	21	4.2	ดี	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
5. การมอบหมายงานเพื่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเหมาะสม	18	3.6	ดี	20	4	ดี	16	3.2	พอใช้	20	4	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี
6. การประสานงานกับบุคคลและหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อการปฏิบัติงาน	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	16	3.2	พอใช้	14	2.8	พอใช้	21	4.2	ดี	18	3.6	ดี
7. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	15	3	พอใช้	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
8. การติดตามและตรวจสอบผลงานของตนเองด้วยวิธีการที่เหมาะสม	17	3.4	พอใช้	19	3.8	ดี	14	2.8	พอใช้	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	21	4.2	ดี
ค. ด้านผลผลิตหรือผลการดำเนินงาน																		
หมวดที่ 1 ด้านวิชาการ																		
1. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมวางแผน และเสนอแนะการจัดทำหลักสูตร	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	15	3	พอใช้	19	3.8	ดี	19	3.8	ดี	22	4.4	ดี
2. การให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น	16	3.2	พอใช้	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	19	3.8	ดี	20	4	ดี	22	4.4	ดี
3. การให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะวิทยากรและวิธีสอน	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	14	2.8	พอใช้	20	4	ดี	16	3.2	พอใช้	20	4	ดี
4. การมีส่วนร่วมวางแผนและจัดระบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญเป็นสำคัญ	16	3.2	พอใช้	21	4.2	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี
5. การส่งเสริม สนับสนุน ร่วมจัดหาหรือพัฒนาสื่อการเรียน	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี	13	2.6	พอใช้	20	4	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี
6. การมีส่วนร่วมวางแผน และแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู	16	3.2	พอใช้	19	3.8	ดี	15	3	พอใช้	21	4.2	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี
7. การให้ความเห็นชอบจัดชั้นเรียน และจัดนักเรียนเข้าชั้น	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี	15	3	พอใช้	19	3.8	ดี

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
8. การมีส่วนร่วมกำหนดตารางเวลาเรียน และตารางสอน	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี	16	3.2	พอใช้	19	3.8	ดี
9. การคัดเลือกโครงการนอกหลักสูตรและการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของนักเรียน	19	3.8	ดี	19	3.8	ดี	15	3	พอใช้	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี
10. การส่งเสริม สนับสนุน และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	20	4	ดี	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	19	3.8	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี
11. เสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้ทุกด้าน และสืบสานจารีตประเพณีศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี
12. การกำกับ ดูแลให้สถานศึกษาปฏิบัติตามหรือดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลาง	20	4	ดี	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	19	3.8	ดี
13. การติดตาม ตรวจสอบพัฒนาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียน	16	3.2	พอใช้	21	4.2	ดี	14	2.8	พอใช้	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
14. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการเรียนรู้ของนักเรียน	15	3	พอใช้	20	4	ดี	13	2.6	พอใช้	14	2.8	พอใช้	15	3	พอใช้	18	3.6	ดี
15. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้	20	4	ดี	22	4.4	ดี	17	3.4	พอใช้	15	3	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี
16. การติดตาม ตรวจสอบการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสถานศึกษา หมวดที่ 2 ด้านบุคลากร	20	4	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	16	3.2	พอใช้	20	4	ดี
1. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา	20	4	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี	21	4.2	ดี

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
2. การแสวงหา สนับสนุนการระดมทรัพยากรจากภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น	16	3.2	พอใช้	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
3. การเสนอแนะ ร่วมจัดหา หรือพิจารณาหาทางช่วยเหลือ เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่สถานศึกษาต้องการ	15	3	พอใช้	23	4.6	ดีเยี่ยม	17	3.4	พอใช้	21	4.2	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี
4. การส่งเสริมวินัย และการรักษาวินัยของผู้บริหาร ครู และ บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา	20	4	ดี	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี
5. การมีส่วนร่วมกำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหาร และ บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้	13	2.6	พอใช้	18	3.6	ดี
6. การติดตาม ประเมินผลการทำงานของผู้บริหาร ครู และ บุคลากรอื่น ๆ	20	4	ดี	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	16	3.2	พอใช้	16	3.2	พอใช้	19	3.8	ดี
หมวดที่ 3 ด้านการเงินและงบประมาณ																		
1. การแสวงหา ร่วมระดมทรัพยากรทางการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม
2. การมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางระดมทรัพยากร ทั้งใน และนอกท้องถิ่น	24	4.8	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี	20	4	ดี	20	4	ดี	21	4.2	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
3. การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการ จัดทำแผนจัดตั้งจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อ จัดจ้าง	21	4.2	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	16	3.2	พอใช้	22	4.4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
4. การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากรัฐ และ งบประมาณภายนอก	21	4.2	ดี	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	14	2.8	พอใช้	16	3.2	พอใช้	19	3.8	ดี

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
5. การรับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษาและให้ข้อเสนอแนะ	23	4.6	ดีเยี่ยม	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
6. การกำกับ และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากภายนอก	25	5	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	18	3.6	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี
7. การกำกับ ดูแล และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษาที่ได้รับจากรัฐ	21	4.2	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	18	3.6	ดี
8. การติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐและที่ได้รับจากการสนับสนุนจากภายนอก	21	4.2	ดี	20	4	ดี	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี
9. การติดตาม ตรวจสอบการจัดทำบัญชีของสถานศึกษา	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี	12	2.4	พอใช้	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี	20	4	ดี
หมวดที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป																		
1. การพัฒนาและกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	21	4.2	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม	16	3.2	พอใช้	20	4	ดี	18	3.6	ดี	19	3.8	ดี
2. การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนแม่บท และแผนพัฒนา	22	4.4	ดี	22	4.4	ดี	18	3.6	ดี	17	3.4	พอใช้	21	4.2	ดี	20	4	ดี
3. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี	23	4.6	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดีเยี่ยม	15	3	พอใช้	20	4	ดี	22	4.4	ดี	20	4	ดี
4. การให้คำปรึกษา แนะนำผู้บริหารสถานศึกษา	21	4.2	ดี	20	4	ดี	14	2.8	พอใช้	15	3	พอใช้	18	3.6	ดี	21	4.2	ดี
5. การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	24	4.8	ดีเยี่ยม	20	4	ดี	16	3.2	พอใช้	25	5	ดีเยี่ยม	23	4.6	ดี	21	4.2	ดี
6. การประสานงานกับชุมชน บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา	22	4.4	ดี	19	3.8	ดี	19	3.8	พอใช้	21	4.2	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี
7. การพัฒนา บำรุง รักษาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย ร่มรื่น น่าอยู่ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	17	3.4	พอใช้	18	3.6	ดี	12	2.4	ปรับปรุง	19	3.8	พอใช้	21	4.2	ดี	22	4.4	ดี

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รายการประเมิน	สถานศึกษา 1			สถานศึกษา 2			สถานศึกษา 3			สถานศึกษา 4			สถานศึกษา 5			สถานศึกษา 6		
	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า	sum	$\bar{X}$	แปลค่า
8. การส่งเสริมกิจกรรมการบริการนักเรียนด้านสังคม สุขภาพ อนามัย โภชนาการ สันทนาการ สหกรณ์ และ อื่น ๆ ร่วมกับชุมชน	22	4.4	ดี	20	4	ดี	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	22	4.4	ดี	23	4.6	ดีเยี่ยม
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน	20	4	ดี	20	4	ดี	10	2	ปรับปรุง	20	4	ดี	25	5	ดีเยี่ยม	25	5	ดีเยี่ยม
10. การแสวงหาความร่วมมือและตอบสนองการมีส่วนร่วม ร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และชุมชน	21	4.2	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	21	4.2	ดี	16	3.2	พอใช้	19	3.8	ดี
11. การสนับสนุนให้สถานศึกษามีบทบาทในการบริการ ด้านวิชาการหรือบริการด้านอาคารสถานที่แก่ นักเรียนชุมชน หรือองค์กร และแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารกับแหล่งวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก	21	4.2	ดี	20	4	ดี	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	15	3	พอใช้	20	4	ดี
12. การกำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการจัดการศึกษา ตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา	22	4.4	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี	16	3.2	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี
13. การประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	20	4	ดี	20	4	ดี	13	2.6	พอใช้	18	3.6	ดี	20	4	ดี	18	3.6	ดี
ง. ด้านข้อมูลป้อนกลับ																		
1. การจัดทำบันทึกผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาด้วยวิธีการที่เหมาะสม	19	3.8	ดี	18	3.6	ดี	14	2.8	พอใช้	20	4	ดี	18	3.6	ดี	20	4	ดี
2. การรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาไปยังผู้ปกครองและชุมชน	19	3.8	ดี	17	3.4	พอใช้	12	2.4	ปรับปรุง	16	3.2	พอใช้	17	3.4	พอใช้	20	4	ดี

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพรเทพ ฐู่แผน เกิดวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก การประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2534 จากนั้นสำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปี พ.ศ. 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542

เริ่มรับราชการครั้งแรกในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดมฤคทายวัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2534 ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ระดับ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2540 และ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ (เจ้าหน้าที่บริหารการประถมศึกษา 7) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย